

ŽENA IN DOM • 2

LETO VII. - FEBRUAR 1936

Priložene so tele knjige: Povest greha, 5 delov, vezanih v platno, ali Povest greha, 3. del, mehko vezan, Mali vitez, 6 delov, vezanih v platno, ali Mali vitez, 4. del, mehko vezan, ter »Nega bolnikov in prva pomoč pri nezgodah«.

Poštnina plačana v gotovini.

Veselje, zadovoljstvo in zdravje vladajo v vsaki družini, kjer redno pijejo

„Naš čaj“

»Naš čaj« je domač pridelek, sestavljen iz najboljših domačih čajnih zelišč, katere so že naši predniki dolga stoletja s pridom uporabljali.

Tudi Vi ga poskusite, pa ga boste vedno pili!

»Naš čaj« dobite v vsaki boljši prodajalni.

Zvečer nisem nič več utrujen,
odkar pijem

„Naš čaj“

In zjutraj sem po
„Našem čaju“
kar pomlajen!

Vsem, ki se
hočejo dobro
odpočiti, na
znanje, da je
na žimnicah iz
Masterlove
žime najljajše
spanje.

Predilnica za žimo

Vilko Masterl Stražišče
pri Kranju

Zahtevajte brezplačne vzorce in ponudbe.

Lepo vezana knjiga
bodi kras knjižnice
v Vašem domu!

Take vezave,
od preprostih
do najfinejših,
Vam oskrbi

Knjigoveznica

Jugoslovanske tiskarne

r. z. z o. z.

Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 6/II

R. MIKLAUC
„PRI ŠKOFU“ - LJUBLJANA
LINGARJEVA ULICA - PRED ŠKOFIJO 3

DAME IN GOSPODJE!

PRIDITE
IN OGLEDITE SI
MOJO ZALOGO
MANUFAKTURNEGA
BLAGA
VELIKA IZBIRA
ZADNJE
NOVOSTI

SOLIDNE CENE!

KAJ BIMORALA VEDETI VSAKA MLADENKA

*Nasvet
neke
matere*

»Nikar ne obupavaj«, sem dejala. »kaj takega se primerjava mnogim deklicam. Stvar pa same često poslabšajo, ko počenjajo. »ar ni dobro«. Vedela je, da sem uganila vzrok njenega obupavanja. Občutila je, kakor da ji bila zavržena, ker je imela temno in ovenelo kožo z razširjenimi znojnicami in zajedalci.

Za vedno se rešite vseh napak svoje polti tako, da bo Vaša koža postala bela, čist... in lepa, samo po naslednjem lahkotnem in cenemem načinu. Uporabljajte vsako jutro pred pudranjem kremo Tokalon, bele barve (ni mastna). Njene dragocene sestavine, ki čistijo, osvežujejo ter napenjajo kožo, učinkujejo naravnost magično tudi na najgršo polt. Že v 3 dneh boste navdušeni nad svojo dražestjo.

Ta enostavni recept je prinesel mnogim mladenkam olajšanje in srečo — kar ve večina mater. Poizkusite kremo Tokalon, bele barve, še danes.

Priprava.

Deček pride v lekarno in hoče imeti kakšno sredstvo za lajšanje bolečin.

»Kaj te pa boli?« ga sočutno vpraša lekarnar.

»Zdaj še nič,« odvrne deček, »toda opoldne bo oče pogledal moje izpričevalo.«

Semena

za domači vrt vseh najboljših vrst zelenjadi in cvetlic, razne cvetlične čebulice, kakor: begonije, gloksinije, gladijole, srčke itd. in zdravo ptičjo krmo za vse vrste ptičev priporoča v največji izbi

Josip Urbanič specialna trgovina s semeni
Ljubljana, Miklošičeva c. 8 / Cenik na razpolago.

Dr. A. Oetker

Kakor otrok pri igri ...

**Oglasite se v
manufakturi**

se odrasel človek veseli nove obleke. Posebno spomladi, ko se prebuja novo življenje, ko se narava odeva v bujne barve, je vsakdo srečen, če se lahko obleče v praznjo obleko.

Oglejte si naše vzorce. Sodimo, da boste veselo presenečeni. Založili smo se z vsem, kar ustreza Vaši potrebi in Vašemu okusu. Cene so nizke, prilagodene sedanjim časom. Znano je, da nudimo kvalitetno blago.

NOVAK - LJUBLJANA Kongresni trg števil. 15
(pri nunski cerkvi)

Čenče iz Hollywooda.

Kakor se mora v svetilke dolivati petroleja, tako je za hollywoodsko slavo potrebna — senzacija. In s tem so čedalje večje težave...

Prej je zadostovalo, če se je filmska igralka pojavila na promenadi z mladim levom ali leopardom, in že so bili tega vsi časniki polni.

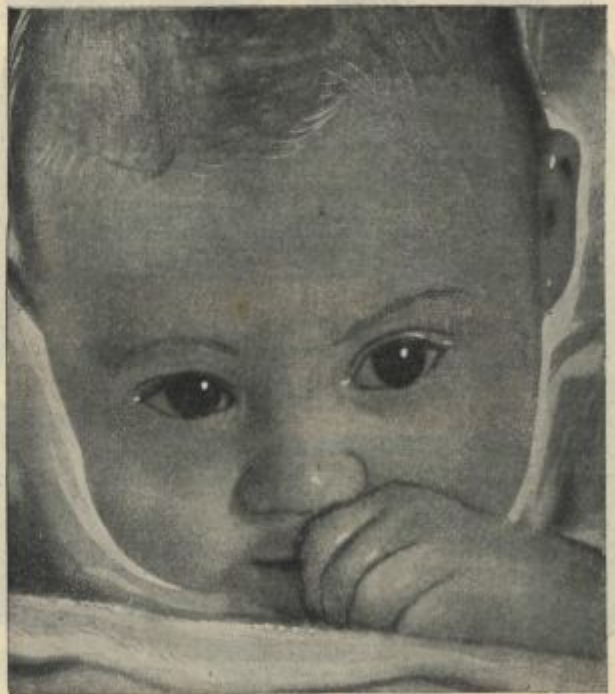
Reklama je draga reč. Poceni stvari ne učinkujejo več...

Mae West je sporočila časnikom, da se odpelje za nekaj tednov na zapuščeni del otoka Hajti in si tam lastnoročno postavi stan, da bo lahko v miru neoskrunjene narave pisala svoj novi filmski libreto. To je tudi storila, no, in časniki imajo dovolj snovi za pisanje. Pri našajo dolge stolpce o — moderni Robinzonki.

Petorica otrok revne kanadske farmarice je tudi postala dobrodošla žrtev hollywoodske želje po senzaciji. Na srečo imajo od tega revni ljudje lahko korist. Postala je moda filmskih »zvezd«, da nastopajo filantrop-sko. Helena Haysova je objavila v časnikih svojo radodarnost, da bo malčke lastnoročno oskrbovala in da jim bo dala razen tega še 5000 dolarjev. (Bogve, kako dolgo jim je menjavala pielnice?) Njen zgled je učinkoval kakor nalezljiva bolezen. Norma Talmadge, ki se je nedavno četrtič omožila — je podarila pet krasnih »krstnih garnitur«. (Seveda z obširnim deležem časopisja.) Cela vrsta drugih igralk se je ponudila za botrice. Tle petorčki so bili »adut« za Hollywood. Vsak dan se ne porodi taka senzacija.

Nove misli so redke in mnoge »zvezde« morajo do neskončnega ponavljati stare domisleke. In tako oglašja Greta Garbo neprestano v časopisju, da se — to pot zares — poslovi od filma. Mary Pickfordova, da se bo — to pot zares — spravila s Fairbanksom. Toda najdaljše stolpce posveča časopisje drugi hollywoodski senzaciji: Normi Shearerjevi, ki ji je bila poverjena — kakor je znano — vloga Marije Antoinette. No, ta igralka se je baje od prve skušnje tako globoko vživela v vlogo te zgodovinske veličine, da ji osebje ne sme reči drugače kakor »Veličanstvo«! Norma (ki si kot soproga velikega filmarja Irvina Thalberga lahko dovoli takšne šale) je žrtvovala težke novce za prave zgodovinske kostume (po pristnih vzorcih iz londonskega muzeja), nosi jih baje neprestano — tudi doma ter se je popolnoma vživela v stil nesrečne kraljice. Ameriški filmski časnik »Picturegoer« pripominja k vsem tem podrobnim poročilom o najnovejših muhah igralk »kraljice« škodoželjno tole: »Samo da bi se slavna Norma Shearerjeva ne vživela v svojo vlogo tako, da bi si dala nazadnje še glavo odsekati!«

*Mamice, poglejte kakšen
junak je naš Janezek!*

Zdravin močan. Sedaj ga hranim z »ETA« ovsenimi kosmiči. — Dojila sem ga samo dva meseca. Potem pa sem morala v službo. Revček je potem v nekaj dneh močno shujšal in vsak dan bolj hiral. Ko pa sem ga pričela hraniti z »ETA« ovsenimi kosmiči, se je pa hitro popravil. — »ETA« ovseni kosmiči krepijo organizem. — »ETA« ovsene kosmiče priporočamo za slabotne na želodcu in bolne na črevesju, za slabokrvne, za majhne otroke, za doraščajočo mladino in za odrasle. — »ETA« ovseni kosmiči so izborna hrana. Lahko si napravite dober in tečen zajtrk; juha in poslastica iz »ETA« ovsenih kosmičev sta odlični. Navodila za uporabo so v vsakem zavitku. »ETA« ovsene kosmiče dobite v vsaki špecerijski trgovini in drogeriji. — »ETA« ovseni kosmiči so domači slovenski izdelek tovarne hranil

„ETA“, družba z o. z., KAMNIK

Vprašanja in odgovori

Mož me več ne mara . . .

Včasih dobimo v enem mesecu kar po več vprašanj, kako naj si ta ali ona pomaga takrat, ko je mož več ne mara, ko se ozira po drugih, ko se mu je ljubezen do žene ohladila itd. Ej, če bi vedeli za dober recept, kako bi bilo mogoče moža zopet prikleniti na ženo, potem bi se ves svet na mah preobrazil. Takega recepta pa ni. Zato na taka vprašanja nič kaj radi ne odgovarjamo. Kako pa naj iz nekaj vrstic razberemo, zakaj se je moževa ljubezen ohladila?

Če bi hoteli vsaki posamezni res dobro svetovati, bi morali vedeti veliko več, kakor izvemo iz pisem. Sicer bi pa spadalo to že v področje zakonskih posvetovalnic, ki jih pa pri nas še nimamo.

Da pa vendarle storimo svojo dolžnost in pomagamo, kjer se še da pomagati, podajamo nekaj smernic, ki so morda za nekatere primerne, če jih hočejo uvaževati. Zakonska sreča je odvisna od značajev zakoncev, od okoliščin in od razmer, v katerih zakonca živita. Zakon je dosmrtni kompromis. V zakonu je treba biti požrtvovalen in velikodušen. Predvsem pa je treba imeti veliko zalogo plemenitosti in obzirnosti. Popuščati je treba in odpuščati. **In to na obeh straneh.**

Nobena reč ni stalna. Tudi človek ne in tudi ljubezen ne. Značaji in navade se izpreminjajo. Zato se morata zakonca navaditi, da se prilagodita drug drugemu po času in razmerah, v katerih živita.

Zakon in »pesem ljubezni« ni tisto, kar ste sanjali kot zaljubljeno dekle. Tista, ki pričakuje od moža, da ji bo po desetih zakonskih letih še vedno posvečeval pesmi, pisal zaljubljena pisma in ji vsak dan po stokrat prisegal svojo »brezmejno ljubezen«, tista gotovo ne bo nikoli srečna. In tudi tista, ki ima takega moža, ni z njim zadovoljna. Med nami povedano, se trezna ženska takega zaljubljenega golobčka naveliča in ji začnejo presedati večni ljubezenski dokazi. Človek je že tako bitje, da se vsega naveliča. Če bi Vam vedno solnce sijalo, bi si zaželeli dežja. In ali ni v zakonu takrat najlepše, kadar po vihnem prepiru spet solnce posije?

Kadarkoli ste nesrečni in kadarkoli mislite, da Vas mož več ne mara, se vedno vprašajte, kdo je tega kriv. Če je mož ali če so zunanji vplivi, ki jih Vi ne poznate, povzročili razdor v zakonu, potem seveda moj nasvet ne bo dosti pomagal.

Vendar pa si mlade žene zapomnite, da vsaka pametna žena lahko dobrohotno vpliva na moža v tisti meri, ki je potrebna, da živi z njim v ljubezni, spoštovanju in prijateljstvu.

Seveda se morajo tudi žene prilagoditi moževemu značaju. Če imate resnega moža, potem izkušajte biti resni, ker resen človek razposajenih žensk ne mara. Če pa je mož vesele nature, tedaj ne bodite čemerni. Vesela ženska v zakonu še vedno lepše živi kakor melanholična in pusta žena. Žena, ki je v svoji notranjosti zadovoljna, ki ne izbruhne za vsako malenkost v jok, bo gotovo moža z veseljem in nasmejanim obrazom prej in močneje nase priklenila kakor žena, ki dela možu za vsak prazen nič grenke očitke.

Nekje sem čitala o moškem tole:

Pred zakonom je možki velikodušen, potrpežljiv, prostrežljiv, vljuden, prijazen in zvest. V zakonu pa postane surov, zadirčen, tiran, požeruh in sitnež. Pri tem si pa še domišljuje, da je vzoren mož, plemenitega srca in mučenik, ker prenaša »težko zakonsko breme«.

Seveda niso vsi taki. Vendar pa ima vsak človek svoje napake. Tako jih ima tudi Vaš mož in tudi jaz in tudi Vi niste brez njih. Če se odvadite svojih in če o pravem času spoznate njegove napake in jih na primeren način odpravite, ste za složnost v zakonu že mnogo storili. Vprašanje nastane, kako ga odvadite grdih navad in razvad. To je pa odvisno v precejšnji meri od Vaše sposobnosti in taktnosti.

Predvsem se zanimajte za njegovo delo. Kadar Vam pripoveduje o svoji službi, o svojih načrtih, o svojih težavah, ga pazljivo poslušajte. Moški nič tako ne zameri, kakor to, če vidi, da žena omalovažuje njegovo delo. Zanimajte se za vse tiste reči, za katere se on zanima.

Ti lasje dajejo dokaz!

Ne boje se drobnogleda, če jih še tako poveča. Gladki so in enolični. Krasni so v svojem sijaju. Saj so bili oprani z novim Elida Special Shampoonom, ki nima alkalija v sebi.

S pomočjo znanstvenih dognanj se je posrečilo doseči na novi osnovi boljše učinke: kvarnih posledic alkalija ni več — brez vsakega poznejšega izpiranja postanejo lasje lepo bleščeči in mehki, se dajo lepo česati in dalje časa ohranijo kodre!

Drobnogled nudi dokaz:

Tu ekstremen primer, kako deluje alkali na lase (80 krat povečano). Alkali napne lase, načne njih lusknato roženico, jo naredi hrapavo in jo rad poškoduje. Zato postane alkali sčasoma škodljiv in je dostikrat vzrok, da postanejo lasje krhki in da se dajo težko česati.

ZA
PLAVE
LASE

KAMILOFLOR

ELIDA SPECIAL SHAMPOO

BRUNETAFLOR

ZA
KOSTANJEVE
LASE

Meni že pohajajo moči! Komaj še pospravljam po hiši! Kaj bo z otroki, če zbolim?

Na vsak način je treba kaj dobiti, kar te okrepi.

Vse sem že poizkusila ... ne vem že več, kaj naj storim.

Uživajte Ovomaltine. Ta nam je vsem doma pomagala.

In pravilo, da uživam Ovomaltine komaj 14 dni. Jaz jo bum odlej tudi uživala.

Zdaj sem opravila v nekaj urah vse, kar je bilo treba, ne da bi se kolikaj utrudila. In z otroki imam veliko več potrpljenja.

Jedla je nalašč veliko, da se ne izčrpa

... pa ni vedela, da njen organizem ne asimilira hrane.

OVOMALTINE

je znanstvena kombinacija najzlahotnejših redilnih sestavin, ki se nahajajo v mlieku, svežih jajcih in sladu z dodatkom kakaa zaradi boljše arome. Zato bi morala biti Ovomaltine na mizi za zajtrk in kosilo v vsaki rodbini, kjer so otroci. Ovomaltine ima prijeten okus in se lahko prebavlja.

Zavoječ: mali Din 12.—, srednji Din 27.—, veliki Din 48.—.

Potem glejte na svojo zunanost. Mož naj Vas vidi vedno skrbno oblečeno. (Ne mislite na drage obleke, te vsak mož sovraži.) Zlasti pa pazite, da bo vse zašito in čisto. Negujte tudi lase! Moški ne trpi, da smrde po čebuli in kuhinji. Če ste že v letih, tedaj neopazno s kremo, pudrom in rdečilom popravite svoj obraz. Skrbite za zdrave zobe! Nič bolj ne odbija kakor gniloba zob. Tudi zjutraj si izplaknite usta, preden ga poljubite. Zjutraj imajo vsaka usta neprijeten duh.

Skrbite za to, da Vas bo moral mož vsak dan na novo osvojiti. Upošteвайте njegove nasvete glede obleke in zunanosti. Tudi če se Vam zdi, da Vam obleka, ki jo je on kupil, ne pristaja, mu tega ne povejte, ker to lahko sami uredite s šiviljo.

Kuhinjskih in gospodinskih zadev možki ne poslušajo radi.

Kadar je mož slabe volje, ga pustite v miru toliko časa, da se bo pričel dolgočasiti. Če poznate vzrok njegovega slabega razpoloženja, zabavljajte čez tisto, kar ga je ujezilo. Privoščite mu dobro besedo, češ da vse skupaj ni toliko vredno, kolikor si on z jezo zdravja pokvari.

Kadar je surov, kadar ima slab dan in kadar Vas tiranizira, ga pustite, da skoči, če ni drugače, tudi iz kože, če mu to ugaja. Kasneje mu na takten način in smeje se povejte, kaj vse Vam je rekel. Prisegel bo, da ni res. On ni nikdar surov, on nikdar ne rabi takih besed!

Pustite mu, da obvelja njegova. Saj se Vam bo včasih preneumno zdelo, kar bo trdil, toda pustite mu to veselje, naj bo »gospodar v hiši«.

Včasih mu povejte, kako Vam je všeč (čeprav ima že plešo; seveda mu tega ne recite), kako je pameten in da bo prav gotovo nekoč še velik in vpliven človek. Moškega življenje in delo tako ubije, da potrebuje nekaj vzpodbude, ki mu pomaga preko dnevnih eksistenčnih borb.

Veliko je zakonskih prepиров zaradi denarja. Varčujte, kjer morete. Seveda morate po preudarnosti varčevati.

O denarnih rečeh se posvetujte z možem. Če kolikaj morete, kupite, kadar kaj potrebujete, samo takrat, ko imate denar. Na upanje in na obroke nikar ne kupujte! Dolgovi so največji sovražnik zakoncev. Razdelite si svoje dohodke. Preračunajte vsako leto in vsak mesec, kako boste možev zaslužek porabili. Držite se proračuna. Ne izdajajte več, kakor mož zasluži. Učite tudi otroke varčevanja. Torte, sladkor, sladoled niso ne za bogate, pa tudi ne za revne otroke. Otrok, ki prosil dinar, da si bo kupil sladkorja, naj ta dinar dobi, toda ne za sladkor, temveč v hranilnik. Otrok se mora že zgodaj navaditi na odrekanje in varčevanje. Moškega zapravljalnost žene in otrok najbolj jezi.

Pri tem mu nikar ne očitajte in ne jadikujte, da pre-malo zasluži. Saj on ne more za to. Sicer pa zakonska sreča ni odvisna od bogastva. V Vas samih sta bogastvo in sreča. Če boste imeli mir in veselje v srcu in smeh na ustih, bo vsa Vaša okolica srečna, navzlic temu, da nimate razkošnih oblek. Življenje morate tako razumeti, kakršno je. Ne smete zahtevati nemogočih reči. Ne smete zahtevati, da bi bil Vaš mož »najboljši«, »najlepši«, »najpametnejši«, »najzvestejši«. Sveinik Vaš mož gotovo ne bo. Razumeti morate slabosti tistih, ki jih imate radi. Nikar mu ne delajte za vsako malenkost očitkov, ker ni nič lažjega, kakor napraviti iz muhe slona. Težje pa je potem izpremeniti slona v muho.

Tista, ki ima vzornega moža, se bo čudila tem besedam. Toda saj sem že v začetku povedala, da bom govorila o zakonski sreči tistih ljudi, ki si po lastni krivdi grenijo življenje. Iz vseh teh let, kar sodelujem pri »Ženi in domu«, pa sem spoznala, da je zakonska sreča odvisna od samih malenkosti, od samih brezpomembnih reči in da se večina zakonov razdere za prazen nič. Saj marsikatera ne ve povedati, zakaj se z možem ne razumeta in zakaj mož ne ostaja doma pri družini, ter dostikrat niti sama ne ve, zakaj je mož ne mara in zakaj po drugih gleda.

Večkrat je tudi veliko krivde na možeh, ki nimajo nobenega razumevanja za ženine zadeve in se ne zavedajo, da žena pri hiši »tri vogle podpira«. Na ženi sloni glavna skrb, kako naj njihava z malo moževo plačo. Vsak dan mora premišljati, kaj bo dela v loncu, da ne bo dosti stalo in da bo mož s kosilom zadovoljen. Vsak dan mora skrbeti, da je stanovanje v redu, da so otroci skrbno oblečeni, umiti in zdravi. Tisoč in tisoč majhnih skrbi ima. Mož dela osem ur, žena pa gara ves dan in pozno v noč. Vse to delo pa dostikrat mož omalovažuje. Pospravljanje, kuhanje, pranje, šivanje, vzgoja, vse to so reči, ki jih ne vidi in ne ceni. Pač, vidi jih, a samo takrat, če ni vse tako, kakor on hoče. Dobe se celo taki, ki ženo potem še dražijo, češ da bi napravili to bolje in veliko hitreje. In kadar žena malo postoka, ker jo tarejo skrbi ali kadar je kaj bolna, takrat se marsikateri mož za vse to prav nič ne zmeni.

Ko pride domov, zahteva, da je vse v redu in da je kosilo že na mizi. Takoj ga morajo vsi streči. Vse mu mora biti na razpolago. Ko ima svoj časopis, se ne sme nihče niti ganiti, drugače je takoj ogenj v stehi. Da bi se malo poigral z otroki, da bi z njimi delal šolske naloge, to mu še na um ne pride. Le če se otrok kaj pregreši (morda niti po svoji krivdi), ga seveda takoj natepe, potem pa ženi očita, da ne zna otrok vzgajati. Da, da, tudi taki možki so. Samo sebe vidijo. Samo oni so tisti, ki vse delajo, samo oni smejo biti slabe volje, samo njih

Izpolnjena želja vsake žene!

Kar se pričakuje od zares dobre lepotilne kreme, odlikuje novo Elida Ideal-kremo.

Ona se vleze hitro v kožo — ne omasti in ne lepi — napravi kožo mehko kot svila, je idealna podlaga za puder. Ker ima v sebi „hamamelis virginica“ je njen učinek se večji. Elida Ideal-krema odpravi majhne poškodbe na polti, nečistoto in velike kožne znojnice. Ona varuje kožo pred prahom, vetrom in slabim vremenom in naredi, da je negovana, kakor je treba.

N O V A

ELIDA

IDEAL

KREMA

delo se mora hvaliti, žena pa jim je samo za sužnjo. Nikdar ji ne privoščijo prijazne besede, nikdar je ne pohvalijo, nikdar ji ne priznajo vrednosti njenega dela, vedno samo graja in zabavljajo. Potem ni nič čudnega, če postane žena zagrenjena, zgarana, če se prezgodaj postara in če ji ni do smeha, ko je njeno srce polno žalosti in skrbi.

Malo pa je mož, ki bi se brigali tudi za ženino delo in bi ji na ta ali oni način izkušali pomagati. Srečne tiste, ki imate take može!

Zato moram še enkrat ponoviti to, kar sem prej povedala, da je potreba v zakonu požrtvovalnosti, uvidevnosti, velikodušnosti, strpnosti in priznanja, in to od obeh zakoncev.

Kako naj otroku povem? Kaj naj napravim, kadar me otrok vpraša, kako je prišel na svet? **Ruža L.**

Odgovor. O tem vprašanju smo že večkrat pisali. Tudi v knjigah »Postanek otroka in njegov razvoj« in »Kako vzgojim svojo deco« dobite odgovor na svoje vprašanje.

Zakaj me opominjate? Vsak mesec dobim opomin. Kaj mislite, da Vam ne bom plačala? Še nikomur nisem ostala nič dolžna. Tudi naročnino za leto 1934. in 1935. bom plačala. Toda človek na take malenkosti pozabi.

A. R., Maribor.

Odgovor. Prav zato, ker na te »malenkosti« pozabite, je potrebno, da Vas na to spomnimo. Za Vas je sicer zaostanek za dve leti »malenkost«, toda če bi bilo nekaj sto takih »malenkosti«, pa bi se že nabrala prav čedna vesota. Razumeti morate, da moramo račune za tisk in drugo vsak mesec sproti plačati. Delavci in nezaposleni ne morejo čakati. Vedeti morate tudi da marsikateri naroč-

nici ni prav, če je na plačilo naročnine ne spomnimo. Ravno imam v rokah pismo, kjer pravi neopominjana naročnica: »Zakaj me pa niste opominjali? Sedaj se je pa v 12 mesecih toliko nabralo, da Vam res ne morem plačati. Zato tudi list odpovem itd. Mimogrede naj omenim, da je takoj pri naročilu zapisala, da je ni treba opominjati in da smo za denar lahko brez skrbi. Kar ena hoče, druga ne mara. Kako pa naj vemo iz samega naslova in imena, kaj je kateri vseh in kaj ne. Saj vendar ne more uprava poznati vseh naročnic in jim videti v srce, zato tudi ne more vedeti, katera bo zares plačala in katera ne. Sicer pa, gospa, saj veste, da je po vsem svetu običaj, da se naročnina za liste in knjige naprej plačuje. Zato se nikar ne jezite! Ako bi pa bili na 16 opominov, ki ste jih dobili v dveh letih, le enkrat pisali, da naj počakamo, bi tega ostrega opomina prav gotovo ne bili dobili. Torej brez zamere in ostaniva si dobri prijatelji!

Darilo. Imam prijatelja, ki mi za god in ob drugih priložnostih pošilja čedna darilca. Sedaj bi mu pa za god jaz rada kaj kupila. Ne vem pa, kaj lahko podarim, ne da bi iz tega sklepal, da sem mu poleg prijateljstva še drugače naklonjena, ker sem z drugim zaročena. **Z. F.**

Odgovor. Če Vam daje darila samo kot prijatelj, mu lahko brez skrbi podarite kakšno dobro knjigo. Če pa mislite, da mora biti vrednost darila večja, potem mu kupite celo zbirko. Ne moremo si kaj, da bi ne izkoristili te priložnosti in Vam ne ponudili v nakup naših zbirk. Saj dobite vsako zbirko knjig, v platno vezanih, za znižano naročnino Din 160.—, v polusnje vezanih pa za Din 240.—. Videli boste, kako bo Vašega darila vesel.

Ogledalo
ne laže!

MODA — VAŠ OKUS — VITKA LINIJA ...
— TO JE NAŠA POMLADNA KVALITETE, EKSKLUZIVNI KUPONI
POSETITE NAŠO RAZSTAVO 23. IN 24. FEBRUARJA!

MANUFAKTURA

F.KS.

Souvan

LJUBLJANA
MESTNI TRG 24

žena in dom

REVIJA ZA SLOVENSKO ŽENO • ŠTEV. 2 • FEBRUAR 1936 • LETO VII.

Ljube naročnice in bralke!

Božični številki našega lista je bila priložena dopisnica z vprašanji, kaj vam je pri „ženi in domu“ všeč, kaj ne, kakšne nove rubrike želite, kakšne izpremembe se vam zdijo potrebne itd. Če doslej še niste poslale svojih odgovorov, storite to še danes in nam sporočite svoje misli. Uredništvo se bo oziralo na vaše želje in bo ustreglo vašim nasvetom, če bo kolikaj mogoče.

Zdaj vas pa prosimo še nekaj: vsako leto posvetimo februarско številko otroku, majsko številko materi, julijsko in avgustovsko počitnicam, novembrsko miru in januarско božiču. Kakšne želje imate glede ostalih številok? Ali bi vas zanimala številka, ki bi bila posvečena mladi deklici, kmečki ženi, delavki, rodbinskemu življenju, možu, glasbi, opremi stanovanja in pohištvu, varstvu živali itd? Sporočite urednici svoje želje, da bo vedela, s čim vam najbolj ustreže!

Februarsko številko sprejemajo zmerom vse naše naročnice z velikim veseljem. Rade si ogledajo ljubke slike otrok, rade berejo o njih in o njih življenju. Tudi tiste, ki same nimajo otrok, jo z zanimanjem prebirajo. Sicer je med njimi morda tudi katera, ki jo pogled na vesel otroški obrazek zaboli, ker je od narave obsojena v to, da ne more uživati materske sreče. Tem bi radi povedali zgodbi iz resničnega življenja: Bila je uradnica, ki se je mlada omožila. Že kot dekle je imela otroke zelo rada in dostikrat je sanjerala, kako lepo bo, ko bo mogla objeti lastnega otroka, ga vzgajati in voditi skozi življenje. A minila so leta, in njena največja želja se ni izpolnila. Z grenkobo v srcu je pogledala vsakega tujega otroka in dom se ji je zdel pust in prazen. Po osmih letih ji je mož svetoval, naj vzame iz sirotišča ali pa iz dečjega doma zapuščenega otroka za svojega. Od kraja se je branila takih misli, naposled pa je le šla v dečji dom in vzela štiri tedne staro deklico za svojo. Od tega je minilo že osem let. Mala Breda hodi zdaj že v drugi razred, in nedavno tega sem srečala njeno krušno mater, ki mi je rekla: „O danes sploh ne vem več, da Breda ni moj rodni otrok. In žal mi je samo, da se že prej nisem odločila za ta korak. Prihranila bi si bila tista težka leta, ko sem toliko prejkala in tolikokrat grenila možu in sebi življenje“.

Ali ni med vami nebene, ki bi hotela tudi tako napraviti?

Dala bi zapuščenemu nebogljenčku dom, sebi bi pa izpopolnila življenje?

Iskreno Vas pozdravljamo!

Uredništvo.

MANICA:

TAKI — — SMO

Basico Zabrdje je objela spokojna noč. Le tu in tam je še zabevskal kakšen zaspan hišni čuvaj, a nazadnje je umolknil tudi ta in se zaril v stello.

Okna zabrdskih hiš so že davno potemnela razen ene, doli ob cesti. To je bila hiša župana in edinega gostilničarja Zabrdnika, ki je — kakor se je rad sam pošalil — podedoval »božjo roko« po svojem očetu, oče po dedu in tako nazaj, kakor daleč sega ustna kronika zabrdske vasi.

Tisti večer je bilo pri Zabrdniku še posebno razsvetljeno, kajti mogočna petrolejka je svetila v posebni sobi, kar se je zgodilo samo tedaj, kadar so imeli možje občinsko sejo.

Stoli okrog velike javorove mize so bili že skoraj vsi zasedeni in po nizki sobi se je začel viti vedno gostejši tobačni dim.

Izza vrat pogleda Zabrdnik:

»Ali smo že vsi?«

»Vsi, razen Hrastarja iz Lipenj!«

»Kar začnimo!«

»Nerodno, če ni vseh. Ta Hrastar! Kje neki ga zlo-mek nosi?« se pohujuje župan. S tem pa dregne v sršenovo gnezdo:

»Seveda, bogat je, pa misli, da mora vsa vas čakati nanj!«

»Ošabnež! Zaveda se, kajpada, da smo njegovi dolžniki, to je!«

»Hudimana, saj mu plačujemo obresti!«

»Pa še kakšne! Židovske! Oderuške!«

»Nobene vesti nima! Še dušo — uj — še ženo bi prodal za denar!«

»Ha, zato pa ima, ta pijavka!«

»Brezarju je prodal bajto in ga postavil na cesto. Kam bo zdaj revež...? Palico v roke, malho čez ramo, pa od hiše do hiše!«

»Oderuh grdi! Saj —«

Ta poslednji je obstal sredi stavka, kajti vrata so se na stežaj odprla, in pred možmi je stal — ne Hrastar, ampak njegov hlapec Lojz. Bil je ves zasopel in urno je govoril:

»Povedat prihajam, da oče ne morejo priti, ker jih roka boli. Dopoldne so popravljali plot, pa so se z žico ranili. Roka jim je vsa otekla. Morda so se kaj zastrupili, zato pojdejo jutri zjutraj kar v bolnico. Pa lahko noč!«

Nato Lojz izgine, možje se pa spogledajo:

»Ali ste slišali? Pa kar v bolnico! Oj, ta mehkužnež!«

»Res, kdo izmed nas bi se še ne zmenil za take majhne praske.«

»Možje,« povzame zdajci župan, »dosti je tega! Začnimo! Nocoj imamo toliko reči, da vseh še obravnavati ne bomo mogli in bomo morali nekaj pustiti še za drugi teden!«

Zborovalci se odhrkajo in začnejo »sejati«.

Zabrdnik je prav pogodil. Poznal je svoje bližnje in daljne sosede in vedel, da izblebetajo vkljub temu, da so možje, dosti nepotrebnih besed, s čimer se izgubi dosti časa. Zato so se tudi po tej seji morali sniti še naslednji teden, da so obravnavali še tisto, kar je bilo ostalo od prejšnje seje.

In tako sedijo po večini vsi na svojih prostorih, puhaajo in pokušajo vsaj svoj »deci«, ko zakliče skozi napol odprta vrata Zabrdnica:

»Čujte, čujte! Berač Kačur pravkar pripoveduje, da je v bolnici umrl lipenjski Hrastar.«

Kmetje kar okamenijo. Toda le za hip. Potem se je začelo:

»Kdo bi si mislil... Škoda moža!«

»Škoda, res! Marsikomu je dobro storil.«

»Vsakomur, če je le mogel. Ni še dolgo, ko mi je dal za dva dni hlapca in konje, pa mi ni računil čisto nič.«

»Vsem je pomagal, da, Brezar se res jezi nanj, toda možje, bodimo pravični! Brezar je sam kriv. Rajnik — Bog mu daj dobro — bi ga ne bil preganjal, prav gotovo ne. Pustil bi mu vse tako, kakor je bilo, samo da bi bil ta galjot delal, in ne toliko popival. In če se že ni prav čisto nič zmenil za dolg, vsaj dobro besedo naj bi mu bil privoščil včasih. A ta kozel se mu gre še rogat v obraz, češ, naj pijem, saj imaš ti, Hrastar, dovoli.«

»O, ta je pa sam kriv. Hrastar mu je dobro hotel, vem. Moja stara ve povedati, da je Hrastar vzel Brezarico na brezplačno stanovanje v svojo bajto. Le o dedu, o Brezarju, ni hotel nič slišati. Ni čudo, ko ga je pa tako vrtil, ta norec!«

»To rečem, Hrastar je bil blaga duša. Vedno je imel odprte roke. Vsa srenja ga bo pogrešala!«

»Bog mu daj večni mir in pokoj!«

Zdajci stopi v zakajeno sobo zapozneli odbornik Škrļev Tonč:

»Ne zamerite, zakasnel sem. Danes sem imel strašno veliko potov. Bil sem tudi v Lipnjah in vam prinašam pozdrave od Hrastarja. Ko bomo prihodnjič »sejali«, ga bomo imeli pa že v svoji sredi.«

Obrazi navzočih se čudno bedasto potegnejo. Nato navalijo vsevprek na Tonča z vprašanji:

»Kaj praviš? — Hrastar, da je —? Saj ni — saj je mrtev!«

»Kdo je mrtev?« se čudi Tonč.

»Hrastar! Zabrdnica je — Kačur je rekel!«

»Ha, ha, Kačur! In temu verjamete? Seveda, on je slišal zvonjenje v Lipnjah. Klenkalo je stari Grčarici, Kačur pa, ki je vedel, da je Hrastar bolan, je menda kar po svoji pameti sklepal in potem tudi blebetal okrog, da je umrl Hrastar. Ha, ha! Ej, možje, še ga bomo videli, še! Jaz sem ravno naletel, ko so ga pripeljali domov. Vzelo ga je precej, vzelo. Saj veste, zastrupljena rana ni kar tako. Treba je bilo operacije. Ampak — kakor sem rekel, on je že iz nevarnosti in vas lepo pozdravlja!«

»A tako! Ti lažnivi Kačur! Od mene ne dobi ničesar več!«

»Torej Hrastar je še živ. Pa naj bo, no. He, kopriva ne pozebe!«

»Ne, ne! O, Hrastar nas bo še strahoval!«

»In še katerega obrnažil. Sicer ne rečem —«

»Ha, ha, ha,« se zdajci začuje iz zapečka, kamor se sunkoma ozre vse omizje. V tem trenutku iztegne noge in se dvigne s svojega toplega ležišča stari, rdečelični Zabrdnikov striček, pogleda šegavo po navzočih ter se nanovo zakrohoče:

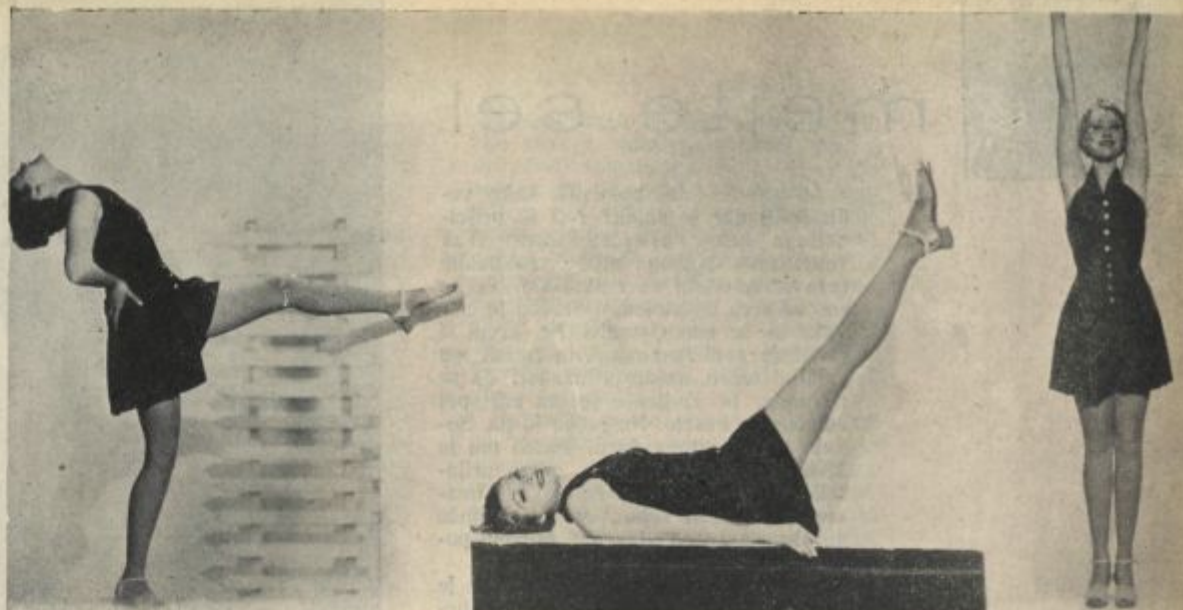
»Ha, ha, ha! Da, taki smo! Kdor hoče, da ga hvalimo, mora umreti! Da je le mrtev, potem je najboljši človek na svetu. Ampak le dokler je mrtev, seveda. Gorje mu pa, ko bi oživel in pogledal iz groba! Takoj bi dobil z gorjačo preko glave takšno, da bi se zvrnil nazaj v jamo. To bi bilo darilo tistih, ki so ga pravkar hvalili. Da, da, taki smo!«

Prvi pogled v svet. Jaxov Karelček.

MAJHNA ZGODBA S TELOVADNIMI VAJAMI

o
o
o
o

Ko je prišel Filip Mrak neko jutro nenadoma iz pisarne domov in stopil v sobo svoje žene, se mu je nudil nepričakovan prizor. Olga je stala pred nekakšno pripravo, ki je bila podobna pokonci postavljeni majhni vrtni ograji, iz katere je bilo iztrganih nekaj lat. Na te late je dela Olga zdaj levo, zdaj desno nogo, medtem pa se je z zgornjim životom nagibala nazaj, pa spet naprej.

»Kaj pa počneš?« jo vpraša mož ves osupel.

Drobna ženica v telovadni obleki, ki se ji izredno poda, vzdilne:

»Poleti in jeseni se človek vselej malo zredi. Zredila sem se za celi dve kili! Teh se moram spet iznebiti!« In že se uleže na tla in začne dvigati obe nogi, ne da bi vzdignila glavo ali hrbet. To dela tako hitro, da se možu skoraj zvrtil v glavi.

Mož jo gleda z vidnim zadovoljstvom, potem pa reče:

»Poslušaj, nekaj važnega ti moram povedati!«

»Kar povej!« pravi Olga in poskoči kvišku. Postavi se na prste, zlekne telo in vneto telovadi z rokami.

»Kar ti imam povedati, je napol žalostno in napol veselo,« pravi mož, »naš dobri stari ravnatelj je zbolel. Že preden sem šel na dopust, mu ni bilo dobro. Morda se še popravi, vendar službe ne bo mogel več tako opravljati, kakor doslej, težkemu in odgovornemu delu ne bo več kos.«

Iz njegovega glasu zveni iskreno obžalovanje, zakaj dolgoletnega ravnatelja, s katerim sta se zmerom tako dobro razumela, mu je resnično žal. Medtem se uleže Olga čez stol. Na eni strani ji mahajo noge po tleh, na drugi strani ji visi glava navzdol kakor ovel cvet na stebelu. Potem pa sunkoma dvigne zgornji život in ga takoj nato spet spusti navzdol. Mož meni, da je videti ta vaja precej nevarna.

»Da, in ker ravnatelj zdaj ne more več ostati na svojem odgovornem mestu,« nadaljuje mož, »so imenovali novega ravnatelja.«

Medtem je Olga vstala, razprostrla roke in jih spustila k telesu. Toda zdaj ni več prav pri telovadbi, ampak gleda zamišljeno svojega moža.

»Novi ravnatelj sem jaz in zdaj bova imela tudi več dohodkov,« konča mož. Razprostrte roke ne pade o več k telesu, ampak se oklenejo z navdušenjem vratu novo menovanega ravnatelja.

In zdaj je pozabila drobna ženica na svoji dve kili, ki ju ima odveč, in na telovadbo tudi.

Poročile so se naročnice: gospodična Marica Likarjeva z gospodom Jankom Močnikom iz Žiganje vasi, gospodična Marica Mlinarjeva z gospodom Leopoldom Sevškom iz Žerjava, gospodična Jožica Pogačnikova z gospodom Josipom Vidovičem iz Stare Loke, gospodična Fanči Staničeva z gospodom Jankom Remškarjem iz Ljubljane in gospodična Angela Poljanškova z gospodom Ludvikom Urhom iz Sarajeva. — Iskreno čestitamo!

mejte se!

Ali ste že kdaj pomislili, kako velik božji dar je smeh? Kaj je prijetnejšega kakor prsrčen smeh? Tak smeh nam pomaga preko vsakdanjih težav, vse skrbi se zmanjšajo, če se res od srca nasmejemo. Srečen je človek, ki se lahko smeje. Ne greni si življenja z malenkostmi, in četudi mu je kdaj težko, najde priložnost, da se nasmeje, in življenje se mu zdi spet solnčno in veselo. Nesrečen je pa človek, ki nima tega daru. Težko mu je življenje, vedno je sam, nima prijateljev, ker ljudje smo že taki, da imamo rajši okoli sebe vesele, smejoče se obraze, ne pa klavrnih, otožnih postav.

Smeh je zelo različen. Nemogoče je popisati vse variacije smeha, od nedolžnega smehljaja dojenčka v zibelki, ki se smeje, ne da bi vedel zakaj, do zagonetnega, prekanjenega smehljaja izkušenega starčka, ki pozna življenje in mu niso tuji njegovi užitki in prevare.

Najlepši in najbolj prsrčen je smeh nedolžnega otroka. Tak smeh se nam zdi, kakor bi pel srebrn zvonček. Naj bo vzrok kakršenkoli,

Foto: de Poll

Smeh na dopustu

ali se otroku posreči postaviti hišico iz blata, ali nariše čudno postavo, ki ima na glavi roke, ali če pri igri prekanj tovariša, vedno odmeva po hiši srečen smeh, ki tako dobro vpliva na vsakogar. Pa tudi materin smeh je čudovito lep. Kdo še ni občudoval srečnega smehljaja matere, ko gleda svojega prvorojenca? In kako prijetno je poslušati, kadar se prsrčni otroški smeh družil s toplim smehom njegove matere.

Mladina se zelo rada smeje. Gotovo se še spominjate, kako smešno je bilo vse v šoli. Vsaka napaka, vsaka nerodnost, vse je bilo smešno, in mnogokrat smo se smejali celo brez vzroka. Prav tako nam je na izletih vse smešno. Saj so za nami skrbi vsakdanjega življenja, sitni šef, pisarna, pisalni stroj, debele knjige, šivanje in krpanje, lonci in štedilnik, stroga mama in nervozni očka, vse to je ostalo v prašnem mestu, zdaj smo svobodni. Vsemu se smejejo srečni mladi ljudje. Če skoči krava na pot,

Foto Dušan Čeh. Zagreb.

Zastrt smeh.

Ženski smeh je poglavje zase. Ženska pove s smehljajem lahko vse. S prijaznim smehljajem da svojemu častilcu več poguma, s hladnim smehljajem ga odkloni, s prezirljivim nasmehom pove, da si je preveč dovolil, naj se ji drugič več ne približa. Ni ji treba govoriti, njen nasmeh pove vse. Še več pove smehljaj zapeljive, koketne ženske. Lahko je vabljen in očarujoč, ali pa poreden, škodoželjen, ironičen, skrivnosten, kakršno je pač njeno razpoloženje.

Poznamo pa še več vrst smeha, ki pa ni tako nedolžen, kakor zgoraj omenjene vrste. Tako škodoželjen smeh ob prijateljevi zadregi ali nerodnosti. Tak smeh boli, človek, ki ima količkaj srčne kulture, se nikdar škodoželjno ne smeje. Znan je tudi vedno vljuden in neprodiren smehljaj diplomatov, ki tako mnogo obeta, a tako pogosto vara. Neprijeten je tudi ironičen ali sarkastičen nasmeh, navadno boli bolj ko najtrša beseda.

Razni narodi se različno smejejo. Znano je, da se Kitajec in Japonec le redkokdaj glasno smejeta, črnci se pa radi hrupno smejejo, zlasti ženske. V Indijančevem nasmehu je mnogo dobrohotnosti, medtem ko se orientanci nekam zagonetno smehljajo. Slovanski narodi pa slovijo po svojem glasnem in širokem smehu.

Kontrasti.

če se ob grmovju strga krilo, če se prekucne lonček, kjer so kuhali skromno kosilce, vse je tako zelo smešno. Saj še take nezgode ni treba, zadostuje, da se mladi izletniki samo spogledajo, pa spet odmeva od gorskih sten vesel smeh. In kaj šele, če se mestna gospodična preobleče na izletu v kmečko dekle in začne molsti kravo, kar gotovo ne mine brez nezgode, potem so mladi ljudje preskrbljeni s smehom za pol leta. Naj bodo skrbi še tako težke, treba je samo, da prijatelj spomni: »Ali še veš, kako je bilo, ko je Mira molzla kravo?« pa se spet razlegne smeh in skrbi kar obledijo.

Prijeten je tudi smeh ob uspehih pri sportu. To ni samo brezskrben smeh, temveč tudi smeh, v katerem je mnogo samozavesti in veselja, da so poplačani vsi napori.

Ne bilo bi prav, če bi mislili, da je smeh samo atribut mladine; tudi priletan človek se rad smeje. Resni možje se veselo krohotaajo posrečenemu dovtipu ali duhoviti šali. Prav tako ima priletna dama dobrohoten, a diskreten smehljaj za šale razposajene mladine.

POVEDAL VAM BOM

ZGODBO O MIHCU

ovedal vam bom zgodbo o Mihcu, kočarjevem sinu, ki so ga v 13. letu spodili od doma in mu rekli, naj si gre v mesto služiti kruha. Mesto je bogato in radodarno. Tam ljudje ne stradajo kakor na kmetih in dobrega srca so.

Mihec je šel v mesto. Kakor stotine in tisoči. In povsod je dobil zaprta vrata. Kakor stotine in tisoči. In je stradal in prezebal in klel. Kakor stotine in tisoči.

Radodarno je mesto in dobrega srca.

Dva meseca je blodil Mihec po mestu. Po šupah je spal, na stopnicah jedel.

Potem je doživel srečen dan. Klepar ga je vzel za učenca. Za hrano in stanovanje. Dobra je bila hrana. Kos kruha za zajtrk, kos za kosilo, kos za večerjo. Pa zelje, krompir in krompir in zelje. In sladka postelja v slamī, pod streho, med staro pločevino.

Lepe so hiše v mestu. V nebo rasejo, toliko oken gleda v svet. Strehe vse rdeče. Mihec je lezel po njih, sopol po lestvah, pomagal, poslušal kletve.

In upal.

Saj bo bolje, Mihec!...

Saj bo bolje, Mihec...

Zdaj raznašaš že naročene reči po hišah. In gledaš ljudi po ulicah, izložbe, okna s slikami iz kina. Še kakšen dinar se tako ujame. Časih dva, trije. Pa si lahko kupiš južino, še kos potice.

Dobra je potica, Mihec.

V kino bi rad šel Mihec. Pet dinarjev je zbral. Tako lepo reč igrajo tam v Idealu. Slike je gledal, vesele, da se je smejal, zdaj bi pa rad še videl to reč. In danes igrajo zadnjikat, piše tam.

Popoldne mojstra ne bo v delavnico. Ob pol treh pojde Mihec skrivaj v kino, da bo ob štirih nazaj. Saj ga ne bodo pogrešili.

Mihec je šel v kino. Lepo je bilo, da še nikoli tako. O, lepo je v kinu, lepše kakor v temni delavnici ali na rdeči stehi.

Vrnil se je Mihec domov.

»Kod si hodil?«

Prvi vajenec se je razkoračil pred njim.

»Kod si hodil?«

»V mestu,« zajeclja Mihec.

»Mojster je bil doma. Jezil se je. Naročil je, da pridi za njim. Na stehi dela. Ozmerjal te bo.«

Mihec gre. Počasi. Lepo je bilo v kinu.

Mihec, mojster te bo ozmerjal!

Lepe so hiše v mestu, v nebo rasejo, toliko oken gleda v svet. Strehe vse rdeče. Na stehi dela mojster.

Mihec, mojster te bo zmerjal!

Mihec leze po lestvi. Gori je mojster. Počasi, oprezno leze Mihec. Vsa majava je lestva. Dva klina manjkata na sredi. Gori je mojster.

Mihec, zakaj se bojiš?

Tam za žlebom čepi mojster in pribija. Umazano čelo se svetli od potu. Mihca opazi in položi kladivo v žleb. Naprej se nagne.

»Kje si bil?«

»V... v... kinu...«

»Tako?...«

Mihec kar drhti.

»Doma je pa delo. Kdo pa te redi? Jaz ali kino?«

Mihec molči.

»Kar hodi v kino! Takoj greš lahko spet. Na delavnik v kino. Kar pojdi! Pa da te ne vidim več. Samo obleko pusti v delavnici!«

Mihec drhti.

»Kaj zijaš? Pojdi! Saj je dovolj drugih! Kar pojdi!«

Mihec gre.

Visoka je lestva, od neba seže do tal. Mihec leze po njej navzdol. Počasi, oprezno leze Mihec. Vsa majava je lestva. Dva klina manjkata na sredi. Gori je mojster, spodaj pa cesta, cesta. In mraz, lakota, vrata, ki se zapirajo, šupe, stopnice.

Mihec leze navzdol. Okno je na desni. Bela postelja, peč, bela miza in krožnik na njej. In svetel soj miglja iz peči, po steni pleše.

In na levi drugo okno. V kotu gori že luč. Otroci so pod njo. Jedo in se igrajo. Deklica kakor punčka iz izložbe. Pred veliko knjigo leži in si z rokami podpira glavo. In cepeta z nogami.

Mihec se skloni naprej. O, njemu ni bilo nikoli tako. Nikoli mu ni bilo tako.

Cesta je spodaj in mraz in lakota in šupe.

Ali ga je deklica opazila, ko tako strmi v okno?

Kakor tat leze Mihec hitro navzdol. Potem se ustavi. Prav, da ga deklica ni videla. Morda bi se bila ustrašila.

In bog ve, kaj bo lepega pri naslednjem oknu.

Mihec se prime z roko za naslednji klin. Potem išče z nogo nove opore. Pa je ni. Lestva je majava in dva klina manjkata.

Mihec krikne.

Spodaj stoji kopica ljudi. Govore, razburjajo se. Dobrega srca so ljudje v mestu. Potem pride mrtvaški voz. Črn zaboj in križ na obeh dolgih stranicah.

Mihca ni več.

Ne bo več blodil Mihec po cestah, po šupah spal, po stopnicah jedel.

Povedal sem vam zgodbo o Mihcu. O, dosti je še takšnih! Pa zakaj bi jih človek pripovedoval, če je življenje brez njih lepše.

Mojemu sinčku je osemnajst mesecev in mu je ime Mirko. Časih je priden, časih poreden, časih neumen, časih pameten, časih grd, časih srčkan — izkratka: mešanica vsega, kakor vse na svetu. Njegov pogled je brez izraza kakor vodna gladina. Živi brez vzroka in cilja, brez sovraštva in ljubezni. Tukaj je in brezskrbno živi kakor mlado drevesce. Ničesar drugega bi ne hotel, kakor da bi mu mogel dati dovolj solnca in zraka, da bi ga varoval pred viharji in čakal, da se razcveti. Zelo rad ga imam.

Lahko bi bil srečen, a ljudje hočejo drugače. Nikakor ne morejo počakati, da bi se otrokova duša polagoma razvila, že zdaj zahtevajo od njega vse mogoče znanje. Naši domači so se popolnoma izpremenili, odkar imamo v družini otročička. Najprej moja ljuba žena Minka. Zelo izobražena žena je, dosti ve o literaturi in glasbi, zna voditi dvojno knjigovodstvo, govori tri jezike, toda odkar ima otročička, popolnoma zanemarja svojo izobrazbo. Glasba in književnost je ne zanimata več, svoje znanje treh jezikov očitno zanemarja, a izumila je nov jezik, ki bi lahko imel kaj pomena, če bi ga mogel najin sinček razumeti. A on ga ne razume, saj ga niti jaz, ki sem njegov oče, ne razumem. Vkljub temu vpraša moja žena vsako jutro: »Muči-cajci, mojči-mojči?« To pomeni: »Ali si dobro spal, srček moj?« — »Ujči, ujči-anti?«, kar pomeni: »Ali bi se fantek rad ujčkal na kolenih?« In potem je izumila moja žena še dosti drugih besed, ki jih zaradi dostojnosti sploh ne maram prevesti. Z zanimanjem in z grenkobo v srcu opazujem, kako daje mlada mati svojemu otroku prvo vzgojo. Dečka si posadi v naročje in mu v stotič ponavlja v malo nevedno uho: »Na vsem velikem, širnem svetu nima nihče mamice tako rad, kakor moj mali, zlati antek!« Pri takih priložnostih grem iz sobe in jočem.

A razen matere ima moj sinček tudi staro mamo. O njej ni dosti povedati. Glavno je, da smatra vse zdravnike za morilce, vse domače za skrite sovražnike otrokovega zdravja, najbližje sorodnike za najbrezsrčnejša bitja, in tako dalje. Neprestano toži, da bo moral otrok od glada umreti, neprestano mu nosi razne sladkarije v usta, ga po desetkrat na dan z zaskrbljenim obrazom potiplje po čelu in ugotavlja, da ima otrok hudo vročico, in razburja s svojimi »slabimi slutnjami« vso hišo. Posledica ljubezni stare mame je, da je deček debel kakor mlad prašiček. V debelem telesu ne bo mogla bivati lepa duša. Ta misel mi tesni srce, in spet se zaleskečejo solze v mojih očetovskih očeh.

A v hiši imamo tudi starega očeta. Ves prosti čas posveča prvorojenemu vnuku. Neprestano ga opazuje, povsod preži, kje bi odkril znak visoke inteligence, kako bi dokazal domačim, da je fant neverjetno pameten in za svojo starost naravnost čudovito duhovit. Če seže deček z ročico v nos, se stari oče hitro oglasi z vprašanjem: »Kje je nosek?« In ko ga otrok v začudenju ogleduje in pri tem pozabi umakniti roko od nosu, nam ves dan navdušeno razlaga, da je otrok krasno napredoval in da že zna pokazati, kje ima nosek. Zadnje dni ga je celo začel izpraševati: »Nu, kje imaš itko?« Ne morem si kaj, da bi ne razmišljal, čemu je otroku potrebno, da ve, kje ima itko in kakšno korist imamo vsi drugi od tega, če otrok to ve. A ko sem to povedal staremu očetu, mi je tako zameril, da me dva dni sploh ni pogledal. Potem je menda pozabil na moje pripombe in zdaj spet vneto vsak dan po večkrat vpraša otroka: »Nu, kje ima fantek itko?« Časih se mi siromaček tako zasmili, da bi se zjokal nad njim.

Zgodi se, da pridem popoldne iz službe domov in najdem sinčka sredi sobe na tleh, sedečega na preprogi. Okoli njega pa čepijo njegovi vneti občudovalci: mati, stara mati, stari oče, teta, strežnica ali pa še kaka sosedka. In vsi ga skušajo posnemati: smešno se pozibavajo z gornjimi telesi, vsak glas, ki ga izusti, skušajo posnemati, tako da misliš, da boš oglušil od njihovih: »Aj, aj, lalala... i-iii... na-ma-na-a-aa... u-ii!« ... itd.

V duši se mi časih zbudijo grde želje. Bral sem nekoč o indijskih čarovnikih, ki zasadijo sadno pečko v zemljo, se sklonijo nadnjo in jo čuvajo z rokami. Medtem ko čarovnik varuje zasajeno pečko vsega hudega, vzkali in požene zelen list, in ko se čarovnik vzravna, zagledajo gledalci pred seboj drevesce, ki je sposobno za življenje.

Takšno moč bi hotel imeti. In če bi jo imel, bi lepega dne odpeljal otroka. Na velikem travniku bi ga posadil na zemljo in ga zakril z rokami. In rasel bi pred mojimi očmi in rasel, in jaz bi mahoma zagledal pred seboj gimnazijca, ki je pravkar napravil maturo. Tedaj bi mu velel: »Pridi, dečko! Šele od današnjega dne dalje sem tvoj oče. Tukaj imaš ,kovača'. Zdaj pa pojdiva domov.« Doma bi mu ukazal: »Sedi na preprogo in pazi, kaj bo!«

In vsi domači bi prihiteli in začeli: »Aj-aj! Anti lačen?... Hi-iii!« In stari oče bi gotovo takoj vprašal: »Kje pa ima fantek itko?« — o, in tedaj sem prepričan, da bi moj sin našel edino primerni odgovor!

Nj. V. Kraljica je obiskala sanatorij za otroke v Sremski Kamenici, ki se vzdržuje po njenem prizadevanju in z njeno obilno pomočjo. Pri tej priliki je prinesla vsakemu malemu bolniku lepo darilo.

Foto Benčić.

*Moj otrok —
moja blaženost*

*Njegovi
prijatelji.*

Strota - osliček v dobrih rokah.

Jurčica:

Očka se je naspal

»Prosim te, pojdi leč!« kliče soproga svojemu zaspalnemu možu. »Jaz pojdem medtem k Janežičevim pogledat, dobili so menda srčkano dekletce. Pred dečkoma boš imel mir, teh dveh ne bo še tako kmalu domov, sta pri vrtljaku. Jaz se vrnem takole v eni uri, potem pa pojdeva z otroki na izprehod.«

»Hm, hm,« primrmlava gospod soprog in leže na otomano.

Kmalu so se za gospo zaloputnila vrata in soprog je začel zadovoljno smrčati.

Toda to ni trajalo niti dobrih pet minut, ko so se naglo odprla vrata in se spet glasno zaloputnila.

Mali Janko stoji pred otomano in izkuša prebuditi spečega očeta.

»Očka — očka!« najprej zašepeče, potem pa ojači svoj glas, »očka, daj mi pol dinarja za konjičke!«

Očka pa smrči dalje in zato ga izkuša Janko zbuditi drugače.

Ne da bi dolgo premišljal, začne očetu s prsti meti oči in se strašno razveseli, ko se oče prestraši in ves razburjen sede.

»Peklenski fant, kaj pa spet hočeš? Človek nima niti za trenutek miru pred vami,« zagodrnja oče, ko se nekoliko predrami.

»Očka, daj mi za konjičke,« ponovi Janko svojo prošnjo.

Zaspani oče išče nejevoljen denar po žepih in da

dečku 50 par v roko. »Tu imaš in izgini, da te ne vidim več tu!«

Janko kar zažari od veselja in poskoči s 50 parami po eni nogi proti vratom.

Oče spet zadovoljno zasmrči, v srečni zavesti, da se je dečka iznebil in da bo imel mir. Toda kje neki! — Janko se je med vrati na nekaj spomnil in skaklja spet lepo nazaj.

»Očka — očka!« mu zakliče na uho in ga ne preveč nežno povleče za nos, »očka, daj mi še bonbonov!«

Oče se premetava in v polsnu nekaj godrnja, češ da ne ve, kje so, Janko naj počaka, da pride mama. Toda Janko noče čakati. Zato pristavi stol h kredenci in pregleda vse lončke in sklede, dokler ne najde, kar je iskal. Brž pobere nekaj bonbonov in jo ubere nekam proti vrtljaku.

Oče morda deset minut mirno počiva, kar ga spet zbudi strašen krik in ropot.

Prestrašen se dvigne in v sobo plane jokaje Julček. »Hu-hu-hu, hu-hu-hu,« tuli na ves glas in solze mu tečejo po licih.

»Za Boga! Kaj se ti je pa primerilo, otrok?« zakliče preplašeni oče. »Menda vendar nisi padel z vrtljaka?«

»Neee,« tuli Julček dalje, »ampak Ja-ja-janko ima pol dinarja, ti si mu ga dal — meni nisi dal nič, njemu pa daš vse, ker je Janko tvoj ljubček.«

»Ampak saj dam tebi tudi,« ga miri oče in išče dinar, »tako, tu ga imaš in glej, da izgineš!«

Toda Julček zaničljivo odrine dinar, kljubuje in se cmeri.

»Vidiš, kakšen si,« mu očita, »Janku si dal bonbonov, meni pa nič — Janko je tvoj ljubček.«

»Kaj sem mu dal?« besni oče, »jaz niti ne vem, kje

*Komaj so
prišli na
svet, že
imajo
polno
prijateljev*

so, in glej, da se pobereš, ali pa ti jo prisolim, da boš pomnil!»

Julček ne čaka, da bi oče svojo grožnjo izpolnil, pobere dinar in gre.

Oče vzdihne, pogleda na uro in vidi, da je minilo že tri četrt ure njegovega »mirnega« spanja in da se so-proga vsak čas vrne. Spet leže na otomano v prijetni nadi, da bo imel zdaj gotovo mir.

Pa spet ne traja več ko 10 minut, vrata se tiho odpro in pojavi se Julčkova glava; ves obraz mu je umazan od blata.

Nekaj časa tiho posluša, potem pa gre po prstih k mizi, pristavi stol h kredenci in začne gospodariti med skledami in lončki.

Nenadno pa — bac! S strašnim ropotom se prevrne stol in z njim Julček in lončki.

Oče plane kvišku, kakor da ga je osa pičila, in ne more takoj razumeti, kaj se je prav za prav zgodilo. Šele pogled na črepine mu vse pojasni. Preden je poiskal palico, je zlezal Julček že pod posteljo, kjer je mirno čakal, da mine očeta prva jeza.

In tako ni očetu ostalo nič drugega, kakor da gre po-metat črepine.

Ko je prav sredi dela, se odpro vrata in žena se vrne z obiska. »Očka se je že naspal,« mu zakliče med vrati, »to je prav, zunaj je tako lepo, obleci se, pa pojdemo na izprehod!«

Čandrov Tone:

PLES NA LEDU

Spomin na mlada leta

ili so beli, megleni zimski dnevi. Že cele tedne je ležala medlevška dolina pod snegom, sonca ni bilo, pritisnil je mraz, da se je raztegnila debela ledena skorja po vsem našem ljubem potoku in je v nočeh od mraza pokalo drevje. To je bila prava zima za nas, medlevške šolarje.

Zjutraj na poti v šolo smo premrli menci roke in se gibali kakor grbasti. V razredih smo vsi silili k peči. V odmoru pa smo že zdijvali na dvorišče in se je vnela strahovita bitka s kepami. Opoldne, ko smo zapustili šolo, je bilo, kakor bi žrebeta izpustil na pašo. V nobenem jarku ni bil led tako hrapav, da ga ne bi uglasili z drsanjem. Imeli smo sanke doma in poznali smo vse gorice in holme naokrog, kjer so bila najlepša, najbolj strma sanišča. Toda vse naše veselje je bil vendarle potok, ki se počasi vije v globoki in široki strugi skozi trg in nam je bil pozimi s svojo velkansko ledeno ploščo eno samo veliko igrišče in plesišče. Tisto hudo zimo se nismo mogli dovolj nadivjati. Tudi najbolj podkovane čevlje smo razbili, in kdor je srečen premogel vsaj eno zarjavelo drsalko, jo je tokrat z neugnanim poganjanjem po ledu ali še celo z izposojanjem uničil.

Od božiča dalje, ves januar, je vzdržno pritiskal volčji mraz in neusmiljeno držal naš potok v ledenem oklepu, nam v veselje. V februarju pred pustom pa je začel rahlo pritiskati jug, blage sapice so mehčale prirodo. V nočeh ni več pokalo drevje, pač pa se je lomil debeli led, se grmadil pri jezcu blizu tovarne in hreščal, da smo se časih zbudili iz sna in napeto prisluhnili, kaj se zunaj dogaja. Kmalu bo pomlad, je tiho menila mati. Čul sem jo v polsnu in nič mi ni bilo všeč, da se zima že poslavlja.

Ali z odjugo je šele nastopilo pravo zmagoslavje. Potok je v glavni svoji strugi resda odnesel ves led. Ali ob straneh, ob sipinah, na širokem prodovju so ostale velikanske debele plošče. Te smo lomili, spravljali iz plitvine v glavno strugo in se vozili po njih, da noben mornar ne tako ponosno na svoji ladji. Po deset, še po petnajst se nas je časih spravilo na dolgo in široko »barko«. Imeli smo v rokah fižolovke in poganjali smo se z njimi na povelje in štetje »kapitana«. Primerilo se je nekoč, da smo zašli v globino. Koli niso več dosegli tal, ladja se je začela razbijati, pokati, se lomiti v manjše plošče — nesreča je bila tu. Toda premalo vi poznate medlevsko mladež. Nismo se ne potopili, nismo pogagali kakor žabe. Poskakali smo z razbite ladje na bližnje plošče, preskakovali na tako majhne kose plavajočega ledu, da se še danes čudim, kako hitro in kako spretno smo vsi bili pri bregu, na varnem. Mokri smo vsi bili do kolen, če ne še više. Tako dobro pomnim Kurnikovega Ludvika, kakor da sem ga videl včeraj: neznansko vesel je na bregu sezul škornje in iz njih izlil umazano brozgo, potem je mukoma navlačil mokro obuvale nazaj na noge, ovite v umazane, neožete cunje. Ko se je obut spet postavil pokonci, je pokazal z roko na ono stran struge — tam se je še držal led nad vodo tako mirno kakor smetana nad kislim mlekom — in je rekel:

— Tja grem poizkušat, če še drži!

Z vriščem smo pozdravili njegovo hrabro odločitev. In pozabili smo na mraz in na mokroto v čevljih, ki nam je nevsučno krčila prste. Pet, šest skokov čez plavajoče plošče, in Ludvik se je znašel na oni strani, na ledu. Videli smo, kako se mu vdaja, kako se utegne zdaj pa zdaj vse skupaj ulomiti in Ludvik bo štrbunknil v vodo, kakor je dolg in širok. Nismo se bali zanj. Bil vam je plavač, predrzen in šaljiv, da se mu poleti nismo mogli načuditi. Ali zdaj se nam je videlo smešno, da se sam poizkuša tam, kamor mi ne moremo za njim.

Zgoraj po bregu, po drevoredu, so prišli mimo razni trški gospodje. Gospod financar je šel mimo in se je ustavil. Potem se je ustavil tudi gospod orožnik, ki je šel na pošto, in se je smejal Ludvikovi predrznosti. Z nasprotne strani je prišel pismonoša in nič se mu ni mudilo dalje z velikansko, debelo nabito poštno torbo. Bele zobe je kazal kakor cigan, mahal z desnico čez ograjo in se drl:

— Ludvik, groš ti dam, če boš čisto počasi skakljaj po tem ledu.

— Vrzi, pa boš videl!

Pismonoša, ki je za prismodarije in za pijačo vedno imel denar, je izvlekel črno denarnico in vrgel svetli groš doli na led:

— Na, prismuk, zdaj pa zapleši!

Ludvik se je postavil na eno samo nogo, potem se je sklonil previdno kakor plesalka v gledališču, da je z dvema prstoma pobral denarčič... In neverjetno lahko ten je začel poskakovati po ledu. Nam je zastajala kri. Kakor ves preprežen s tankimi nitkami, tako je že bil led razpokan, po njem pa je vedno živeje plesal naš predrzni tovariš. Vsa ploskev se je globoko vdajala in smo z očmi samo ugibali, kje se bo zdajle falot neumni zrušil v vodo. Financar je majal z glavo, orožnik je resen prekrizal roke na hrbtu, pismonoša pa se je režal, da so se mu cedile sline, z desnico je tolkel po ograji. To bi se na glas zarežal, če bi Ludvik štrbunknil z ledom vred v globino!

Toda ni se zgodilo. Kakih desetkrat je Ludvik preplesal razpokano plesišče. Še enajstič se je poizkusil, in spet je šlo sreči. Vrišč je medtem privabil ljudi, da se jih je črno nabralo zgoraj ob ograji. Nazadnje je prisopihal še debeli policaj. Bil je vselej poslednji, a kadar je prisopihal, je razganjal in grozil:

— Da te gromska pojata! Ali mi greš? Ali mi ne boš šel? Smrkavec smrkavi!

Vlekel je črno beležnico iz žepa in je nekaj važnega zapisoval vanjo.

No, pred trškim varuhom postave smo pa vedno imeli rešpekt. Stari kakor mladi. Tudi Ludvik. Pognal se je z ledu čez plošče, jih preskakoval, da pohiti na drugi breg. Že je bil tam čez, ko mu je spodrsnilo, sesedel se je na plošči, plošča se je nagnila — in teleban je naenkrat ležal v vodi. Še se je hitro obrnil, voda ga je medtem omočila do vratu, da je bil moker po vsem životu. Izkobacal se je, se otresel kakor kokoš — in je med vriščem mladine in grohotom odraslih pobegnul domov.

Sram ga je bilo... Ali vendarle — groš je bil zaslužil in nihče ne bo mogel utajiti, da se je upal plesati na ledu tam, kjer se nihče drug ni upal.

Mračilo se je, ko smo se razgubljali domov. Šel sem po ledu ob robu struge, kjer sem vedel, da še drži. Res da se je vdajal, a prijetno je bilo hoditi po njem. Imel sem občutek, kakor da grem po gumastih tleh, ki se prožne upogibajo. Ko me nihče ni videl, sem poskušal še sam zaplesati. Naenkrat — čof!... Moja desna noga je izginila prav do kolka v vodo. Malo je manjkalo, da se ni vse skupaj polomilo; tam me nihče ne bi potegnul iz vode. V tem sem bil z nogo zašel v luknjo, pri kateri je mesar vsako jutro pral čreva... Lepo previdno sem se otel do stopnic, moker in premražen sem odčofotal domov. Na večer je spet pritiskal mraz, hlačnica je zamrznila, da je bila trda kakor škorenj. Doma sem se splazil na toplo krušno peč. Nihče ni opazil, kako je teklo od mene, kako me je kuhala sopara, kako prijetno me je zalivala vročina, kako me je zdaj pa zdaj spet spreletel mraz. Sodim, da sem se tistikrat kar hudo prehladil. Ali drugi dan sem bil spet pokonci, kakor da se ni nič zgodilo. Mraz se je za tisto leto poslovil, in vedno bližja, vedno blažja nam je nasproti prihajala pomlad.

M

Vera Gogola:

Ma stražnici

Na trgu se je izgubil otrok. Vsaka mati se je zgražala in začudeno rekla sosedu: »Le kako se more izgubiti otrok? Saj ni torbica ali jabolko!«

Po trgu je begala nesrečna mati in obupano tarnala. Medtem ko se je prerivala med vozički in zelenjavo in blodila z očmi med vrstami žensk, je korakal mali Jelko zadovoljno po ravni cesti. V rokah je držal vrbovo vejico, na kateri je plezalo polno svilenih mačic. Napol glasno je govoril mehkim mačicam, jih trgal z vejice in jih spravljaj v žepek. Tok krivuljaste ulice pred njim ga je potegnil s seboj, in le malokdo je za hip začudeno pogledal samotnega otroka kraj pločnika. Jelko se je ustavil pred izložbo in gledal razstavljene igrače. Roke z vejico je prekrizal zadaj in razmišljeno kolovratil ob zidu naprej. Tedaj se je nenadoma spomnil mame. Pogledal je ob sebi navzgor in zagledal tuj plašč in neznan obraz. Tako samoumevno se mu je zdelo, da mora njegova mama hoditi kraj njega, zdaj pa ta tuji obraz! Še enkrat je pogledal navzgor, a neznane ženske ni bilo več pri njem. Stekel je za njo in jo še enkrat neverno pogledal. Res ni bila mama, niti malo ni bila podobna mami. Jelko se je ustavil in gledal nazaj. Tudi za njim ni hodila. Iskal je med množico na drugi strani ceste. Nikjer ni izsledil pravega obraza. Že je hotel zajokati, pa ga je mimodrveči avtomobil premotil, da je dolgo gledal z njim. Nejasno se je spet spomnil, da je nesrečen. Tako zapuščenega se je čutil. Mimo je privozil tramvaj in zvonil. Jelko se je zasmel in pomahal vozniku. »Tudi, tudi hambaj!« Tudi voznik ni bil podoben očku. »Mama!« je zastokal in jo ubral v novo ulico. »Mojo mamo!« je tiho zahteval in ihtel v rokavičke. Ljudje so se ozirali in hiteli mimo. »Moja mama!« je jezno zaklical in se zbegano ustavil. Nihče mu ni odgovoril, le pomilovalni pogledi so bežali mimo izgubljenega fantiča. Ljudje so se nabrali okrog otroka in ga sočutno izpraševali. Tedaj je zajokal, debele solze so se mu usule po zardelih, razburjenih licih. Kar pehal je tuje ljudi od sebe. Nihče ni videl njegove mame.

Še preden se je prav zavedel, je bil na stražnici. Jelko je pozabil na solze. Otrpnil je od začudenja in strahu pred tujimi obrazi. Resni možje so se raznežili in se dobrikali dečku. Dobrodušno so prigovarjali molčečemu otroku in ga klicali z vsemi mogočimi imeni. Jelko je pogledal stražnika izpod čela, najprej plašno, potem z rastočim zanimanjem, kajti prelepa uniforma je zavzela vso njegovo pozornost.

»Si ti vojak?« se je opogumil. Možakar se je sklonil in prijel fantka pod bradico. »Seveda sem vojak. Ali imaš ti vojake rad?« Posadil je otroka na kolena in veselo mignil tovarišu. Jelko je gledal zdaj enega, zdaj drugega. Nič več se ni bal. Celo všeč sta mu bila brkata obraza.

»Ali si ti Franček?« sta poizkušala izvleči iz njega.

»Nisem Franček« je zanikal Jelko in vlekel za gumb na uniformi.

»Kako ti je pa ime?«

»Jelko!«

»Pa kako še?«

»Mucek!«

»Seveda. Pa kako se pišeš?«

»Žargi. Pa pišček se tudi pišem, mišek tudi.«

»Kje je pa tvoj očka?«

»V službi. Tudi tudi hambaj!«

Stražnika sta se spogledala, potem pa sta uganila in se glasno zasmejala. »Tine, obvesti!«

Jelko je gledal možakarja in se tudi nasmehnil. Potem je zasledil daljnjo zanimivost na prijaznem stražniku. Spomnil se je, da imajo vojaki sablje in puške. Hrupno se je obrnil in preslišal daljnja vprašanja.

»Puška, sablja!« je silil v stražnika in drsel s koleni. Kmalu je ležalo pred njim vse orožje, ki ga je premogla stražnica. Moža sta se sklonila, skoraj čepela sta ob dečku in mu kazala vse te čudovite reči. Prišla sta dva druga stražnika, in kmalu je bila stražnica kakor otroško zabavišče, kajti resni možje postave so čepeli ob tleh, se grohotali in poslušali otroka.

Jelko je pozabil mamo in svoje solze. Dobro se je zabaval in možje okrog njega so bili tako dobre volje. Verno so sledili vsaki njegovim besedi in se prisrčno smejali. Toliko smeha stražnica že dolgo ni slišala.

»In kako je bilo potem?« je mežikal debeli stražnik v dečka. Jelko je pomislil in pogledal prebrisano proti stropu. »Potem je bila tema.«

»In kaj potem?«

»Zaropotalo je!« Mali je napravil velike okrogle oči in stisnil glavico nizko med ramena. »Jaz mislim, da lev gre!«

Stražniki so ga oponašali in delali prestrašene oči. Jelko se je presladko nasmejal njih bojzani in jih potolažil, češ: »Saj je bila mamica!«

»Pa kaj bi bilo, ako bi bil pravi lev? Kaj bi napravil z njim?« so krvoločno vpraševali stražniki. Jelko je pogledal vse po vrsti, napravil resen obraz in divje izjavil: »Jaz vzem meč, veelik meč in odrezal levu — repek!«

Pri zadnji besedi se je zvonko zasmel in otroško radovedno opazoval učinek. Možje so zagnali grohot.

Jelko je izvlekel iz žepa odtrgane vrbove mačice. Previdno in nežno je prijel z dvema prstoma najlepšo mačico in jo položil na dlan. Sklonil je obraz prav do mehke kepice in vabljivo govoril vanjo. »Vidite, mucica!« Iztegnil je ročico in pokazal vsakemu posebej zanimivo malo stvar. Važno jim je pripovedoval, da ima ta mačica noge in glavo skrito v dlaki. »Prava mucica, prava mlada živalca.« Možje so resno prikimali in globoko verjeli njegovim besedam. Tedaj pa se je Jelko zasmel in frcnil mačico v zrak. »Saj ni prava mucica, rasla je na palici!« Skodoželjno je pogledal presenečene obraze, ki so se smejali sebi in svoji lahkovernosti. Kako strašno neumni so veliki možje, ki verjamejo take reči!

Pobral je stražnikovo čepico in se pokrtil, da je mali obrazek komaj gledal izpod velikega pokrivala. Velike rjave oči pa so z vso ostrostjo poveljnika bliskale v dobrodušne obraze. Salutiral je po vojaško in zatrobil skozi ročice v uho najbližjega moža, da je poskočil in se prijel za ušesa. Jelko je zgrabil ravnilo in ga nameril na stražnika. Stisnil je oko in počil z našobljenimi usteci kakor majhen top. Stražnik se je zadet oprijel mize in glava mu je omahnila na prsi. Jelko je obstal z ravnilcem v roki, potem pa se mu je razjasnil obrazek in pomilovalno je pogledal umirajočega stražnika. »Saj to ni prava puška. Ti si neumen!« Stražnik je oživel in se tolkel po kolenih. Vsa stražnica se je tresla od smeha.

Takrat so se odprla vrata. Vstopila je žena in plašno pogledala po možeh. Sredi njih, nizko ob tleh, je žvrgolel s prisrčnim visokim glasom njen — Jelko. Izpučila je torbico z zelenjavo in skočila k njemu.

»Mama!« Presenečeno je pogledal mami v obraz in jo pritegnil čisto k licu. »Mamica, nič se ne boj. Saj niso vojaki, bum. Oni samo pravijo tako, pa so policaji!«

Odšla sta Jelko in mama, za njima pa so ostali nasmejani obrazi sredi mrke resne stražnice.

GOLOBČKI

»Kupite golobčke?«
Bled, droban fantič stoji pred vrati s cekarjem v rokah.
»Kupite golobčke?«
»Ne potrebujemo.«
Zalostno pogleda v tla in ne ve, ali naj še prosi ali odide. Že v tretji hiši na Starem trgu so mu rekli, da ne potrebujejo.

Metkin Stanko prodaja po Ljubljani svoje golobčke. Štirje so, čisto beli, in rad jih ima. Pestotnikov Tonče mu je dal lansko leto med počitnicami dva, goloba in golobico. In Stanko je zbil golobnjak ter ga nesel na gospodarjevo podstrešje. Zjutraj še pred šolo jih je hodil gledat in po šoli spet.

Letos Stanko ne hodi več v šolo; mamu ima, ki služi pri Pestotniku, očeta pa pravijo, da nima. Njegova mati je služila v mestu in ko je bil Stanko še čisto majhen, je prišla v to vas na lškem polju. Pestotnik jo je vzel za dekle in pri njem je ostala.

To je tako navadna slovenska povest, da jo je človeku že kar nerodno pripovedovati, pa je resnična in je na tisoče takih.

»Kupite golobčke?«
»So tvoji?«
»Moji.«

»Zakaj jih pa prodajaš?«
»Mama je bolna, že cel teden leži, zdravila bi ji rad kupil.«

Dva para rdečih oči, do smrti preplašenih, gleda iz pisane rute v cekarju.

... »Kupite golobčke?«
Stanko gre mimo izložb. Blago, pisane rute, igrače, čevlji, slaščice, vse je pripravljeno za velikimi, svetlimi šipami. Njega pa zebe v noge, ker nima nogavic. Kaj poreče mama? Ni ji povedal, da pojde v Ljubljano. Saj včasih je že bil z njo v Ljubljani, ko je peljala na trg gospodarjevo maslo, jajca, solato in rože. Nocoj pa vso noč ni spal in zjutraj še v mraku je ujel golobčke, vzel v veži cekar in šel proti Ljubljani. Zdaj ga skrbi.

Na pločniku se gnetejo ljudje. »Na cesto bom stopil,« pomisli Stanko. Tedaj tiho pridrvi po cesti avto. Lepa gospa z namazanimi usti in svetlimi lasmi sedi v njem.

»Prekleti pob, umakni se!«
Pa je prepozno. Stanko tiho zaječi in omahne po blatnih tleh. Na ovinku zvoní tramvajski zvonec. Tenka roka grabi za cekarjem z golobčki. Ruta se je odvezala in bele perutnice vzplahutajo v meglo med hišami ter vedno više.

»Moji golobčki...«
Stanku se zdi, da se mama sklanja nad njim, da ga toplo boža po čelu, po licih...

Bogata gospa se nagne nad krvavega dečka: »Joj, kako je podoben našemu Dušanu.« Debeli gospod, ki je menda njen mož, pa kolne in zagotavlja: »Moj šofer ni kriv.«

OTROCI

Komaj pet let je bilo mali Lenčici, ko je vprašala svojo mamico: »Ti, mamica, povej, ali je tudi učiteljica lahko mamica?« »Seveda,« ji je pridila mamica. »Tudi učiteljica najde nekoga, ki ga ima rada. Poročita se. In potem ji Bog pošlje otročička. Prav tako kakor ženi kmeta ali delavca, trgovca ali tistega, ki je v pisarni, kakor tvoj papa.« In vsa vesela in sproščena je vzkliknila mala: »Veš, mamica, potem bom pa jaz, kadar bom velika, učiteljica.«

Sedaj je vedela mamica, kaj je ugibala njena mala, ko je tako nenavadno mirna in zatopljena sedela kraj peči in pestovala svojo punčko — Marjetico.

Otrok, komaj petleten, še sam ves nebojčen, že sanjari o otroku. O otroku, ki je neizčrpen vir sreče in veselja za sleherno izmed nas.

Ali ste že kdaj gledali dekletce, ki ljubkuje svojo punčko? Ali celo otročička. Pravega, živega, čisto majce-nega. Koliko ljubezni in občudovanja žari v teh svetlih očeh! S kakšno nežnostjo pritiska svoja lička na žametno mehka ličeca tiste male, čudovite stvarce tam v košku. In kako nežno gladijo mali prstki še manjše. S kakšnim občudovanjem ogleduje mali nosek, roznata usteca in majceno uho. In kakšno doživetje ji je, če čisto malo čudo zazeha ali celo kihne! »Joj, mamica, hitro poglej, zehati zna — kihnti, prav tako kakor jaz« zavriska vsa navdušena in vzhličena.

In v parkih in na otroških igriščih! Vse polno ljudi je, mlajših in starejših, ki hodijo tja samo zato, da gledajo, kako se izživlja vsa ta mladost. Kako vriska, se smeje in joče. Kako ustvarja iz vode, peska in kamenja gradove, hiše, reke in morja. Kako se raduje svojega umotvora in kako globoka sta boleost in ogorčenje, če nožica ali ročica še manjšega nepri-

vas se je dvignila, da ga dohiti in mu diprava uniči vso to krasoto.

In v kinu. Ali ste že videli film, v katerem igra mala Shirley Temple? Srca prav vseh si je osvojila. Otroci ji vrisajo. Mlada dekleta, mlade žene sanjarijo o njej. Še celo fant-visokošolec, ki mu sicer imponira od tisoč reči komaj ena, milostno priznava: »Veš kaj, res je sijajna, ta frkljica mala!« In možje, veliki in resni, se ji smejejo iz vsega srca. »Sladka je, tako sladka, da bi jo kar pojedel!« je vzkliknil postaven gospod (ki je sedel za menoj) svojemu sosedu.

Da, nekaj lepega, nekaj sladkega je na otroku. Tuja mu je skrb, tuje pehanje po časti in slavi. Vsak čmrli, vsaka luža sta mu novo razodetje, nov svet. Smeje se solncu in smeje se dežju, ki visoko odskakuje od tal. Trenutku živi, ki mu ga ne greni spomin na pretrpljeno bole, še manj pa strah pred bodočnostjo. Da bi znali tako živeti tudi mi, veliki ljudje, koliko lepše bi nam bilo življenje!

P. St.:

Mož, ki je ukradel otroka

Bilo je, kakor da bi bila vsa vas izgubila glavo: ljudje so se razkropili na vse strani, klicali in vpili, da se je slišalo daleč v tuje vasi... Pa saj je bilo res nekaj nenavadnega, da je izginil iz vasi ob belem dnevu otrok, deček skoraj desetih let... Najprej so mislili, da se je skrtil, pozneje, da se mu je kaj primerilo, a preiskali so vse kote, pa ga niso nikjer našli. Šele čez dolgo je povedala neka beračica, da je videla ta-

kega in takega dečka, kako je šel preko polja s starim, bolehavim in slabo oblečenim možem... In vsa iztrga otroka ter ga kaznuje, kakor zasluži tat, ki je ukradel otroka...

In res so ga dohiti ter pripeljali z dečkom vred na njegov dom... Izkazalo se je pa, da bi bilo bolje, ako bi ga ne bili dohiti. Mož je bil namreč otrokov oče...

Po dolgotrajnih in muke polnih potovanjih se je vrnil vendarle iz vojnega ujetništva. Niti domača zemlja niti mlada žena, nič ga ni vleklo domov s tako silo, kakor misel na sinka, ki ga je pustil še v zibelki, ko je bil odšel na vojsko. Ko pa se je bližal svojemu domu, je pozvedoval po

svojemu domu, ne da bi ga bil kdo spoznal. Zvedel je, da so prišla poročila, da je mrtev, zvedel, da se mu je žena drugič poročila in da bi prinesel nesrečo v hišo, ko bi se dal spoznati v lastnem domu. Sreča mu je bila mila, da je našel sinka nedaleč od doma in ga zvabil s seboj. Deček je šel rad z njim, saj je čutil, da je doma na poti otrokom drugega očeta. Oče je hotel dečka odpeljati, skrbeti zanj v svoji revščini, samo da bi bil spet njegov... Pa ni šlo: njegova nesreča je bila prevelika, da bi ne pokopala še drugih pod seboj. Zato so ga našli in pripeljali nazaj, da ubije še srečo, ki je rasla na razvalinah njegovega trpljenja...

OTROK VSE SLIŠI

»Spoštuj očeta in mater, da se ti bo dobro godilo na zemlji!« ... To zapoved sliši otrok, še preden začne hoditi v šolo, in ko pride v šolo, jo pogostokrat sliši in mu jo skušajo vcepiti v srce.

Če bo otrok samo zato spoštoval očeta in mater, ker mu tako zapoveduje četrta božja zapoved, potem je kaj malo vredno njegovo spoštovanje. Otrok naj spoštuje starše iz lastne g a n a g i b a. In če ga boste pravilno vzgajali in če bo imel v vas zmerom dober zgled, vas bo spoštoval, ne da bi mu morali to šele ukazovati.

Predvsem se starši ne smejo nikoli vpričo otrok prepirati. V prepiru se rada izgovori nepremišljena beseda, ki izraža zaničevanje ali pa očitek, a otrokov posluš je tenek in otrokova duša je dovzetna za vsako napako, ki jo zasledí na odraslih. Če reče mati očetu, da je neumen, bo oče v otrokovih očeh neumen tudi takrat, ko mu bo pametno svetoval. Če bo mož nahrulil ženo vpričo otrok: »Nikar ne čenčaj!« bodo vse dobre materine besede za otroka čenče! Vpričo otrok naj starši izkazujejo drug drugemu potrebno spoštovanje, potem jih bo tudi otrok spoštoval.

In če oče kaznuje otroka, čeprav materi ni všeč, naj mati kaže otroku, da se ji zdi očetovo ravnanje pravilno. In obratno. Ne ta, ne oni naj ne daje otroku potuhe, sicer bo sprejel kazen kot krivico, in krivica ga bo pekla in ga napravila hudobnega.

Najboljše otroke imajo tisti zakonci, ki živijo v lepem, skladnem družinskem življenju, tisti, ki se resnično spoštujejo in resnično ljubijo. Tam, kjer je ljubezen in spoštovanje samo mamilo za nedolžne otrokove oči, tam pride dan, ko otrok izpregleda, ali pa ura, ko odloži eden izmed zakoncev krinko, in tedaj bo doživel otrok razočaranje, ki bo pustilo za vse življenje globoko brazdo v njegovi duši. A še slabše je tam, kjer se starši ne brzdajo, kjer nemoteno kažejo pred otrokom svojo neotesanost in svojo jezo.

Če se morate prepirati z možem, storite to, kadar otroci zaspijo, ali pa pojdite z možem na izprehod in mu tam povejte vse, kar vas teži in kar vam ne ugaja pri njem, a vpričo otrok govorite z možem spoštljivo in prijazno. Tako kakor potrebuje otrok materine nege in ljubezni, posebno v prvih letih, tako potrebuje pozneje očetovega prijateljstva in očetovih nasvetov. Žena, ki vpričo otrok zasmehuje moža, jim jemlje očeta. Nikoli ne bodo z zaupanjem in z vero gledali vanj, nikoli mu ne bodo z zaupanjem potožili svojih težav, nikoli ne bodo z vernim srcem poslušali njegovih nasvetov, najsi bodo še tako dobri in potrebni za življenje.

PAVLINA PAJKOVA.

Pavlina Pajkova je med prvimi slovenskimi pisateljicami gotovo najznamenitejša in najplodovitejša.

Rodila se je l. 1854. v Paviji v Italiji. V domači hiši so govorili večinoma italijansko. Zgodaj je izgubila starše, potem jo je vzel k sebi stric v Solkan, šele tam se je dodobra naučila slovenščine. Večkrat je nastopila kot deklamatorica v solkanski in goriški čitalnici. Rada je prebirala slovenske knjige, zlasti Prešerna in Stritarja, pa tudi italijansko in nemško slovstvo je dobro poznala. Pozneje se je z bratom in sestrama preselila v Gorico. Dvaindvajsetletna se je omožila z urednikom »Zore« Jankom Pajkom. Umrta je v Ljubljani l. 1901.

Njeno življenje je bilo polno trpljenja in bojev, zato se je rada zatekala h knjigam, kjer je najlaže pozabila vsakdanje težave. Zgodaj je začela tudi samaj pesniti in pisateljicati. K pisateljivanju jo je vzbudil Josip Cimperman. Z njim si je mnogo dopisovala, on je v začetku tudi popravljat njene pesmi in povesti, po-

zneje pa ji je bil učitelj nien mož Janko Pajk.

Sodelovala je skoraj pri vseh tedanjih slovenskih listih. Tako pri »Zori«, »Kresu«, »Ljubljanskem Zvonu«, »Domu in svetu« in »Slovenskem Narodu«. Spisala je nšteto novel, romanov, podlistkov, pa tudi razprav in književnih poročil. Svoje pesmi je l. 1878. izdala v posebni zbirki.

Pavlina Pajkova je bila izrazita romantikarica. Opisovala ni življenja, kakršno je, ampak tako, kakor je želela, da bi bilo. Njeni junaki in junakinje so dobri in plemeniti, njih nasprotniki pa prav tako hudobni. V njenih romanih je polno nenavadnih dogodkov, srečnih in nesrečnih slučajev, prav nič ni pomislila, ali je dejanje verjetno, kakor ga ona popisuje, ali ne. Pa tudi precej gostobesedna in preveč sentimentalna je. Njena dela so polna pretirane čuvstvenosti. Snovi za svoja dela ni zajemala iz našega slovenskega življenja, nanjo so preveč vplivali nemški in italijanski romantiki, tako da ni videla ali pa ni hotela videti resničnega življenja.

Prve čase so Pavlino Pajkovo zelo proslavljali. Polagoma je pa resnim bralcem začela presedati s svojo solzavo sentimentalnostjo, realisti in zlasti mlajši moderni pisatelji pa so si na vso moč prizadevali, da bi jo izrinili iz slovenske literature.

Dandanes nam romani in povesti Pavline Pajkove kaj malo ugajajo. Vse je preveč neverjetno. Čudovito in

pretirano, dandanes hočemo knjig, ki opisujejo resnično življenje. Toda v kljub temu je delo Pavline Pajkove v naši literaturi velikega pomena. Saj so bila njena dela v svojem času med slovenskim ženstvom najbolj priljubljena branje. Celo Zofka Kvedrova piše, da je v svojih mladih letih z velikim užtkom brala Pavlino Pajkovo in da si ni ničesar bolj želela, kakor da bi ji bila enaka. Pomisliti moramo, da je bila takratna vzgoja naših meščanskih deklet čisto drugačna kakor je dandanašnja. Dekle je moralo sedeti doma, delati ročna dela in pomagati v gospodinjstvu ter čakati ženina. Pretirano strogo so pazili na vsak njen korak. Do poroke ni vedela ničesar o življenju. Izmed knjig je brala večinoma sentimentalne nemške romane in se tako odtujevala slovenstvu. Pavlina Pajkova je bila zanj prava dušna paša, saj ji je opisovala življenje tako lepo, tako čudovito. Marsikatero dekle je po njenem zgledu prišlo za pero in poskušalo tudi samo pesniti in pisateljicati. Seveda taki proizvodi niso imeli nobene literarne vrednosti, pač pa je vse to pripomoglo, da ni naša ženska mladina nemškutarila in se navduševala samo za nemško literaturo.

Četudi se nam zdijo dandanes povesti Pavline Pajkove zastarele, vendar ji ne smemo odrekati zaslug. Za njo so stopale naše poznejše pisateljice, mnoge so jo prekosile, a ne smemo pozabiti, da je najtežje zarezati prve brazde.

Nekaj aforizmov

Pavline Pajkove

Ljubezen je možu nekaj izbornega, ženski pa pomeni ves obstanek; ona je njen ponos, njeno življenje.

Žensko srce je že samo na sebi podobno majhnemu svetu. Premnogo bojev vihra v njem, dokaj žalostnih spominov ga prešinja, ali zastava z geslom: »Ljubi!« se ne povesi nikdar.

NAMESTO ODGOVORA.

Neki anonimnež me je v Pohodu z dne 10. 1. napadel. Spomnila sem se latinskega verza, ki se glasi:

»Hoc scio po certo, quoties cum stercore certo.

Auf vinco, aut vincor, semper ego maculor.«

(To vem zagotovo: kolikorkrat se z blatom bojujem, naj zmagam ali ne, vedno oblatim se jaz.)

Zato sem si premislila: ne bom odgovorila. ANGELA VODE.

ANONIMNA KRITIKA.

Uredništvo je vedno veselo, če ji ta ali ona naročnica ali naročnik pove o »Ženi in domu« ali o njenih knjigah svoje mnenje. In čisto naravno je, da presoja vsak posameznik vsako delo s svojega osebnega stališča. Quot capita, tot sententiae — kolikor glav, toliko misli.

Če se nam naročnica ali naročnik podpiše, potem seveda vsakemu rad pojasnimo, zakaj tako, in ne tako, kakor to dopisnik želi.

NA ANONIMNA PISMA PA V PRINCIPU NE ODGOVARJAMO.

To ni tako samo pri naši založbi že od vsega početka, temveč delajo tako vsi pošteni in resnicoljubni časopisi. Če dopisnik nima poguma, da bi se pod svojo oceno podpisal, potem si seveda lahko mislimo, da se za ta-

ženska živi za ljubezen celo tedaj, ko ji je zastrupila srce.

Vzor nežnočuteče ženske je ljubezen, blaga, prava ženska ljubezen, ki živi od žrtve, ki pa zahteva ljubezen. Taka ženska živi v vednih sanjah, nahaja srečo, moč in tolažbo v svojih bridkosti tudi ondi, kjer oseba nizkih čuvstev ne dobiva ničesar.

Ni prava ženska ona, ki ne ljubi prisrčnosti domačega ognjišča, ki ne zna ceniti sladkosti domačih navad, skrbi in celo majhnih vsakdanjih hiš-

kim pismom skriva vse kaj drugega, kakor pa dobrohoten namen.

Oni mesec smo dobili od moža neke naročnice pismo, v katerem graja knjigo gospe Angele Vodetove »Žena v sedanji družbi«, ki je izšla predlansko leto.

Nič mu ne zamerimo, če se z vsebino knjige ne strinja. Toda pismo smrdi po denunciantstvu in ima namen, napraviti nepopravljivo škodo. Vsak ima svoje prepričanje. Če je dopisnik častilec Hitlerja, ki bo lepega dne povzročil nov svetovni požar, kjer bo zopet poklanili nekaj milijonov ljudi, je to njegova osebna zadeva.

Vsega zgražanja pa je vreden njegov grdi in surovi predzadnji odstavek. Ali Vas res ni prav nič sram?

Enako nepodpisano pismo so dobili tudi drugi listi, ki so ga seveda, kakor je to že od nekdaj hvale vredna navada, lepo vrgli tja, kamor spadajo take reči, to je v koš. Zato se tembolj čudimo, da je to nepodpisano »oceno« objavil »Pohod«. Če hoče dotični gospod sproti »naše naročnice«, da dobi stvaren odgovor in pojasnilo, potem naj nam sporoči svoje ime in naslov.

Zadnje dni smo prejeli tudi nepodpisano kritiko o »Gospodinjsem koledarju«, ki ga je založila in uredila »Utva« (gospa Mila Prunkova) in anonimnem napad na knjige »Vodnikove družbe«. Prav verjetno je, da piše vse te ocene ena in ista oseba. Držimo se pa slej ko prej načela, da bomo upoštevali samo podpisane dopise. Torej na dan z imeni in naslovi!

nih opravil. Ženska, ki se za to ne briga ali pa se briga za nejevoljo, katera se dolgočasi v svetišču lastne rodbine in zato hrepeni vedno po zunanjih izpremembah; — taka ženska je izrodek svojega spola, taka je tudi malomarna za otroško vzgojo in jako nestalna v svojem poklicu.

In vkljub otročji nevhvaležnosti je materinska ljubezen najstanovitnejša ljubezen na svetu. Vse zemeljske ljubezni izginejo, izpuhtijo sčasoma; samo materina ljubezen je neupogljiva, nepremeljiva!

NOVA IZDAJA KNJIGE ANGELE VODETOVE: »ŽENA V SEDANJI DRUŽBI«.

Ta knjiga je bila tiskana poleti leta 1934. in razposlana naročnicam 1. oktobra istega leta. Kar je bilo naklade več, smo jo razprodali že meseca novembra. To je dokaz, da je bila ta knjiga, ki popisuje položaj žene od vsega početka do danes, nujno potrebna.

Vse leto 1935. so ženske iz vseh slojev povpraševale po tej knjigi. Odkar pa je bilo zgoraj omenjeno pismo v »Pohodu« objavljeno, je zanimanje za to knjigo silno naraslo.

Zato smo se odločili, da izdamo drugo naklado, kakor hitro se prijavi primerno število naročnic. Naročnice dobe to knjigo za Din 15.—, nenaročnice pa za Din 30.—.

Prijave sprejemamo do 15. februarja t. l.

Dr. Nikolaj Preobraženski:

Žene krog Tolstoja

(Ob 25 letnici smrti 20. XI. 1910-1935.)

Morda noben pisatelj ni zapustil toliko snovi za svoj življenjepis kakor Tolstoj. Njegova mogočna osebnost je vtisnila svoj pečat poleg debelih knjig spokorniškega dnevnika in nepreglednega dopisovanja tudi skoraj vsej leposlovni dediščini. Med ženskimi vplivi, ki jih beležijo ti podatki, je na prvem mestu ljubljena mati. Tolstoj, ki jo je izgubil že v drugem letu svojega življenja, se je moral seveda naslanjati na pripovedovanje drugih oseb, čeprav je poznal na pamet po materi ohranjene

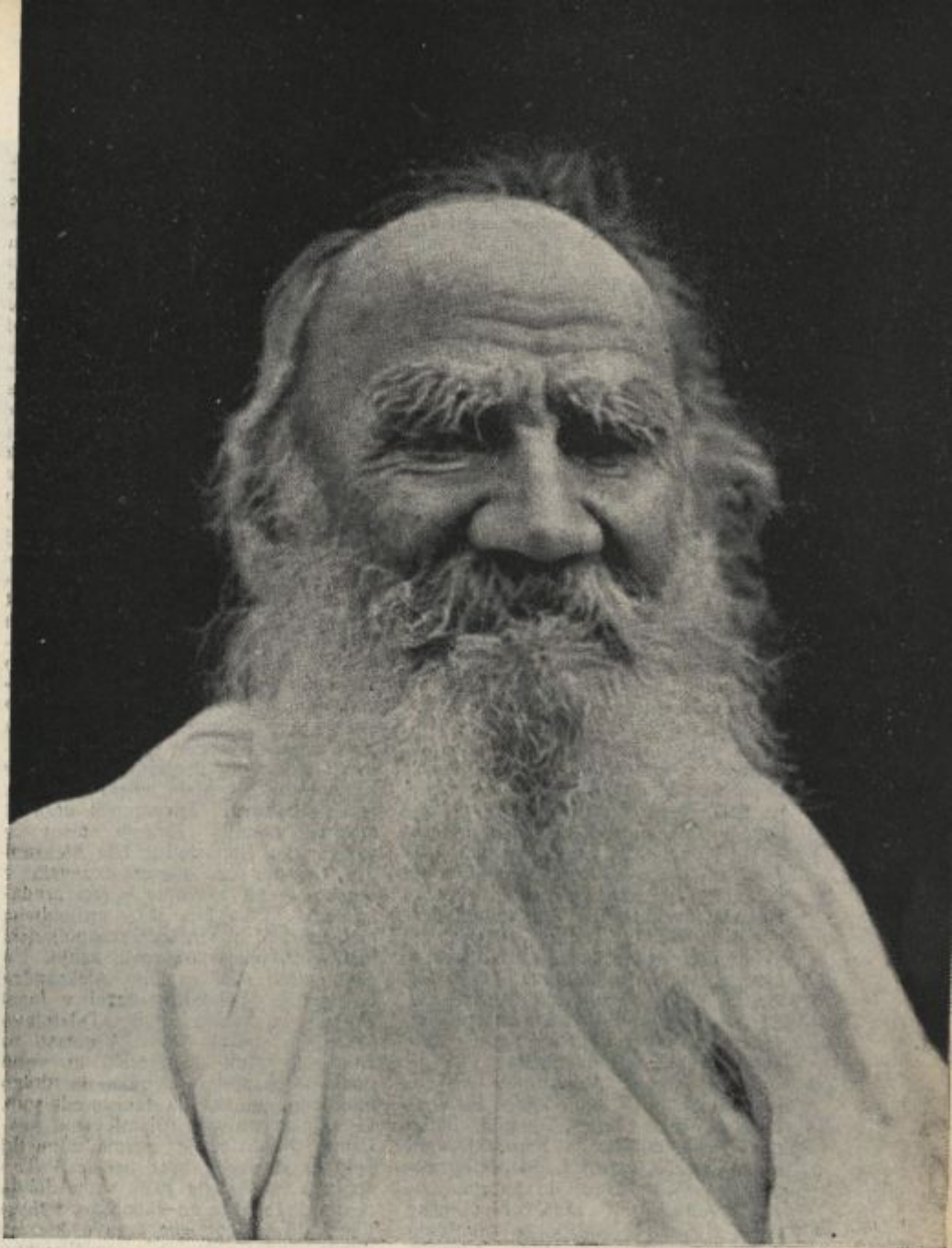
popotne zapiske in pisma, »dragocen dokaz njene izjemne preproste iskrenosti«. Vsled tega je idealna Maman tudi najmanj otopljiva, prividu slična postava v »Otroških letih«. V »Vojni in miru« jo je vnovič oblikoval v blagi knežni Marji. »Teta Tatjana« Jergoljskaja, oddaljena sorodnica, ki je Tolstoju nadomestila mater in pözneje vodila gospodinjstvo, ga »je naučila požrtvovalne trajne ljubezni«. Nanjo je naslovljen levji del pisma iz mladih let. Še večjega pomena je dopisovanje z drugo starejšo teto, z dvorno damo A. Tolstajo, ki jo je za šalo imenoval »babico«. Ta duhovita, globoka žena je napolned prekinila stike z nečakom, ker se ni mogla strinjati z njegovimi poznejšimi verskimi nazori. Znan je njen očitek: »A force

d'analyser vous ferez de votre coeur une éponge seche«. Tolstoj je imel tudi sestro Marijo, v katero je bil nekoč zaljubljen pesnik ruske žene Turgenjev. (Pisal je takrat: »Nikoli nisem srečal tako čarobne, naravne, ljubke, razumne ženske.«) Sklenila je življenje v samoštanu, kjer se je zglasil Tolstoj na begu od doma, da bi še od nje poslovil.

V ospredju Tolstojeve družinske drame stoji njegova žena, kateri se je zahvalil v poslovilnem pismu za 48 let srečnega zakona. Kot vzorna žena in mati mu je žrtvovala življenje in mu bila dolga leta zvesta tajnica. Če je »Vojna in mir« najvišji roman v svetovni književnosti kakor ni višje drame od »Hamleta« (tako je zapisano v uvodu k izdaji Tolsto-

jevih spisov v založbi Oksfordške univerze), ne smemo pozabiti, da je Tolstoj po lastnem priznanju v stoji skupaj stolkel Sonjo in Tanjo (t. j. ženo z njeno sestro), da bi ustvaril svojo Natašo. Sedemkrat zaporedoma mu je z veseljem prepisala velikanski težko čitljivi rokopis: »Vojne in mira«. Dolga zakonska sreča se je naposled izpremenila v pekel pod vplivom onega notranjega preloma, ki ga je doživel Tolstoj na višku svojega ustvarjanja. Že leta 1885. je preprečila grofica sklep jasnopoljanskih kmetov, ki so hoteli ustanoviti novo občino s skupnim delom in brez zasebne lastnine v duhu Tolstojevih nauk. Potrebovali so v ta namen del gosposkega zemljišča. Tolstoj, ki je nestrpnno pričakoval to »novo življenje«, je bil hudo potr. ko mu je odgovorila žena: »Ne dam nobene pedi našega sveta in nobene veje iz našega gozda«. V zadnjih letih življenja se je vnelo med zakoncema odkrito sovraštvo. Tolstoj se je hotel odreči avtorskim pravicam, da bi pospešil širjenje svojega nauka. A grofica, ki je mislila na otroke, ni marala »itak bogatim židovskim založnikom podariti v rokopisih haložnega premoženja«, dasi je že prejela z otroki vred svoj delež na nepremičninah. Neka petrograjska tvrdka je baje ponujala za avtorske pravice milijon rubljev. Tolstoj, ki je zvedel o pogajanjih, je naskrivaj podpisal preklic pogodbe ter izvršil davni, a večkrat odloženi sklep. Pobegnil je iz Jasne Poljane, da bi sklenil življenje kjerkoli med somišljeniki na Bolgarskem. Smrt mu je preprečila načrt. V poslovnem pismu je prosil ženo, da bi mu odpustila vse, kar je pred njo zagrešil. Živčno onemogla grofica je po begu poskušala samomor in so jo potegnili iz vode. Po Tolstojevi smrti objavljena drama »In luč sveti v temi« oprašča grofico vsake krivde. Njen junak Sarincev, ki kakor Tolstoj preži z begom z doma, je neizprosno ozkosrčen v primeri s svojo ženo, ki bi rada spoštovala možjevo moralno izpreobrnitev, a ne sme pozabiti tudi na otroke. Spor med zakoncema je izrečno označen za posledico nasprotstva dveh svetovnih nazorov, kjer »sta kriva oba«. Različni Freudovi pristaši pač zamian poskušajo stisniti Tolstojovo nesrečo v ožek okvir onega spolnega neuglasja, ki tvori jedro njih nazorov. (Prim. J. Cassou, »Grandeur et Infamie de Tolstoj« ali J. Kalinikova »L. Tolstoj, tragedija njegovega zakona« in dr.) Grofica Tolstaja je umrla že pod Sovjeti oktobra 1919. Iz dnevnikov je razvidno, da jo je do zadnjega mučila skrb za hčerki in vnukinjo, ki so kakor vsi stradale v tistih hudih letih.

Medtem ko so kazali Tolstojevi sinovi prav malo umevanja ali celo neprikrito sovraštvo do njegovih nazorov, je nasprotno vladalo med očem tom in tremi hčerkami jako pristržno razmerje. Najstarejša izmed njih zgodaj umrla Marija Lvovna, je Tolstoju stala ob strani v dobi najtežje

L. N. Tolstoj.

notranje krize. Kot mlado dekle je postala njegova strojepiska, opravljala z njim poljska dela, zdravila bolnike in vodila pomoč stradalocim leta 1892. Njena vdana, nežna ljubezen zasluži občudovanje. Tolstoj je obsipal tudi hčerke z istimi neizprosnimi očitki, ki so razkačili njegove sinove. Če se je pripravljala hči na ples, je obsojal, kakor v »Kreutzerjevi sonati«, njeno večerno obleko. Čeprav je bil v 70. letu življenja, t. j. okoli leta 1900., še zadovoljen s svojim zakonom, je hčerki priporočal devišтво: »Zakon je mogoč samo ob popolni sličnosti nazorov ali ob nepremagljivi zaljubljenosti. A ohrani razsodnost. Premaguj skušnjavo, da bi se ne strnile vse tvoje misli v en celek, češ da si zaljubljena.« Moralna strogost je ponovno kljubovala očetoovski ljubezni.

Po smrti Marije Lvovne je dobivala iste nasvete njena naslednica

Tatjana Lvovna (omozena Suhotina). Oče je tožil svoji zaupnici, da je osamljen v družinskem krogu: »Ne bi smel imeti otrok, kogar je poklical Bog.« Na obvestilo o zaroki je mrko odgovoril: »Še razumem razuzdanega moškega, ki išče spasa v zakonu. A težko je razumeti, čemu bi hotela aller dans cette galère čisto dekle. Če bi bil jaz dekle, bi se nikoli ne omožil. Varoval bi se tudi zaljubljenosti, kajti vem, da ni to nobeno lepo, vzvišeno, pesniško, temveč jako slabo in predvsem bolešno čustvo. Moramo se bati. Te nalezljive bolezni se moramo prav tako bati, kakor se bojimo manj nevarne davice, legarja, škrlatinke.« To je bilo v letih, ko je Tolstoj obžaloval, da je bil spisal »Ano Karenino«, in v novo delo zatopljen popolnoma pozabil na »Vojno in mir«. (Ko so mu nekoč čitali odlomek romana, je pripomnil: »To ni tako slabo. Kdo je avtor?«).

Ko je veselo pričakovala Tatjana Lvovna pisma z obvestilom o ženinovem prihodu, jo je oče pismeno svaril pred »neumno zaljubljenostjo«. »Če se že hoče vinjen človek na vsak način spustiti v ples, mu navzočni lahko samo pobito odgovorijo: 'Le pleši!' in povesijo glave, da bi gledali tisto neslanost, ki se zdi okajenemu vesela, lepa, prijetna, dokler se pač ne iztrezni.« (Pisma v »Sovr. zapiskih«, XXXVI, Paris, 1929.) Tatjana Lvovna se je omožila šele s 35 leti, toda čudni očetovi nasveti niso omajali njene ljubezni do očeta. Kot najbolj razsodna med družinskimi člani je pomirljivo vplivala na razburljivo mater. Usodnega leta 1910. je pisala: »Mami moram govoriti resnico, a tudi očetu ne smem svetovati, da bi se upiral njenim zahtevam. To mu težko de. Nasprotno je pomirjen in dobre volje, če popušča, ker se mu smili.« Med revolucijo je užila Tatjana Lvovna veliko bede. Razprodala je obleko in perilo, da bi imela vsaj malo živila za hčerko. Nekaj časa je bila za vodnika v rojstni Jasni Poljani, ki jo je razkazovala tujcem, a je odklonila vsako plačo. Leta 1920. je vodila ondi šolo za ročno delo. Deca je pletla copate iz konopcev, a naposled ni bilo mogoče dobiti nobenega metra vrvice več. Zdaj je Tatjana Lvovna v emigraciji, kjer je objavila zanimive otroške spomine in imela več predavanj. Kot očetova večletna tajnica smatra za svojo dolžnost, »pobijati pravljice« o njegovi osebnosti. Poudarja zlasti, da »je do groba služil samo resnici« in da ga nikakor ni moči smatrati za »očeta ruske revolucije«; saj je odklanjal vsako nasilno oblast.

Zadnja hčerka, Aleksandra Lvovna, ki jo popisuje v svoji knjigi B. Vošnjak (»mlada hčerka Tolstojca, tanka postava bledih lic in fino izklesanih potez«, pr. Na razsvitu, 251), je opravljala po Mašini smrti in Tanjini možitvi vedno bolj razsežne tajniške posle v zadnjih letih, ko je zapuščalo Tolstoja nekdanje trdno zdravje. Rodila se je leta 1884., ko je bil oče 54 let star, in je torej poznala Tolstoja samo po prelomu. Tem bolj pa se je oklenila njegovega nauka. Spremljala je očeta na begu in bila priča njegove smrti (medtem ko ni smela nesrečna soproga v sobo, da bi ne razburila umirajočega). Kot 25-letno dekle je postala Aleksandra Lvovna izvrševalnica očetove oporoke in je kljub vsem družinskim zaprekam izpolnila obe Tolstojevi želji. Odkupila je bratom in materi Jasno Poljano ter jo podarila kmetom (kar je med revolucijo najbrž tudi obvarovalo graščino sicer neogibnega razdejavanja). Dosegla je tudi odpravo avtorskih pravic in s tem omogočila neomejeno ponatiskovanje Tolstojeve zapuščine. V sporu med starši je stala Aleksandra Lvovna vedno na očetovi strani, in njen jezljivi, razburljivi značaj je povzročil marsikateri težek prizor. Redno je protestirala, če je poskušala mati odnesti nov rokopis. Ostela je tudi očeta, ko se je slikal z ženo ob 40. obletnici svatbe.

»Saša je kakor smodnik, takoj se vname!« je večkrat rekla hišna prijateljica gospa M. Smidtova. Ko se je udeležil Tolstojev tajnik V. Bulgakov molitve na Tolstojevem grobu (neki duhovnik jo je opravil kljub uradni prepovedi), ga je Aleksandra Lvovna »pismeno ozmerjala«. Ko se je vnela svetovna vojna, je šla takoj k Rdečemu križu, ker »ni mogla ostati doma med splošnim trpljenjem«. Morala je sama skrbeti za stotine za legarjem obolelih vojakov v zasneženih kavkaških planinah in ni spala po več noči. Dvakrat je bila odlikovana za pogumno obvezovanje ranjencev pod turškimi krogli. Po vojni je ustanovila v Moskvi »Tolstojevsko društvo«, zbrala velik muzej in družino sotrudnikov, ki je v nekurjenih dvoranah kljub vsemu pomanjkanju opravila v teku treh let ogromno delo: zbrala, pretipkala in pripravila za tisk vso Tolstojevsko zapuščino. Toda Sovjeti so kazali malo zanimanja za Tolstojev »nezaželjeno ideologijo«. Naznanili so sicer ob stoletnici Tolstojevskega rojstva leta 1928. zbrane spise v 100 knjigah, natisnili pa so jih doslej samo 17. To zavlačevanje je hudo bolelo urednico, tem bolj, ker je onemogočil državni monopol ponatis zbranih spisov v inozemstvu. Naposled je bila Aleksandra Lvovna več mesecev zaprta v Moskvi in se posvetila v ječi predavanjem, ki so bila jako priljubljena med sotrpini in stražo. Jasnopoljanski kmetje so ponovno prosili zanjo. Po osvoboditvi je uredila Aleksandra Lvovna še Tolstojev muzej v Jasni Poljani in vodila ondi »Tolstojevsko kmetijsko srednjo šolo«. A oblasti so zahtevale tudi protiverski in vojni pouk. Aleksandra Lvovna je dolgo ogorčeno ugovarjala tem predpisom, ki so nasprotovali Tolstojevemu mišljenju. Naposled je morala zapustiti šolo in je ostala brez posla. V Evropo ni smela, leta 1930. pa je dobila potno dovoljenje za Japonsko. Presečila se je v Zedinjene države, kjer je dobila od očetovih somišljenikov majhno farmo in redi tam perutnino. Sama tesari, betonira in prodaja jajca. »Ali bi bil vesel oče, apostol preprostega življenja, tega obupnega moralnega dela s ponižanjem, ki redno spremlja ponujanje blaga zadovoljnim sitim Američanom?« vprašuje v zadnjem članku ob 25 letnici Tolstojevske smrti (»Posl. novosti«, Pariz, 21. novembra 1935). Objavila je v »Sovremenih zapiskih« neusmiljeno odkritosrčno »Spomine na Jasno Poljano«. Izzvala je veliko ogorčenja in ugovorov, češ da je enostranska, a to ne zmanjša zgodovinskega pomena njenega pričevanja.

Delovno življenje, ki ga je oznanjal Tolstoj, je močno odmevalo v ruski ženski javnosti. Veliko izobraženec je zapustilo svoj krog in odšlo med ljudstvo ali se pa posvetilo propagandi »pravičnega truda«. Med njimi je bila Tolstojeva nečakinja V. S. Tolstaja, ki je priredila za ljudstvo krasne prevode Dickensa in drugih angleških klasikov. Premagala je nasprotstvo sorodnikov, in njen sin je

postal prepričan industrijski delavec.

Med prvimi Tolstojevimi pristaši je bila gospa Marija Smidtova, poprej razrednica na privilegiranim šolskem zavodu, vzgojena v zvestobi do pravoslavja in monarhije. Pod Tolstojevim vplivom je postala načelna nasprotnica državnosti, cerkve in nacionalizma. Kupila si je majhno bajto blizu Jasne Poljane in se pokmetila: sama si je kuhala in pridelovala vrtno jagode, ki jih je prodajala v Tuli. Meščani in letoviščarji so z njo barantali in jo tikali kakor navadno kmetico, a starka po kristjansko nikomur ni zamerila in vse potrpeala. Če jo je preveč mučila naduha in ni mogla kričati na dečke, ki so pustili njene nasade, jim je samo požvižgala iz svoje ute. Naposled je opustila vrt, da bi ne zapeljevala otrok v skušnjavo, si kupila kravo in postala mlekarica. Njeno edino veselje so bili Tolstojevi spisi, ki jih je dobivala takoj, kakor hitro so bili pretipkani. Nenadni ogenj leta 1910. je upepelil njeno domačijo z rokopiši vred, ki jih je zbirala toliko let. Tolstoj, ki jo je tolažil, je rekel, da ni poznal nobene bolj vzvišene ženske duševnosti od nje. Redno je zahajal k starki, »da bi se navzel moči in poguma« v težkih dneh. »Ali ste bolni?« jo je vprašal. »Ali bi ne poklicali zdravnika?« — »Kaj še!« mu je odgovarjala skozi kašelj. »Čemu? Srečna sem!« Tolstoj se je vedno poslovil od nje vzradoščen in ganjen.

Več požrtvovalnih žensk je omogočilo razmah »Posrednika«, ljudske založbe Tolstojevih somišljenikov. Senatorjeva vdova A. Kalmikova je zanjo prispevala razpravo o Sokratu, ki jo je smatral Tolstoj za najboljšo ljudsko berilo. Nesla je v zastavljalnico vse svoje srebrne žlice in se omejila na najpotrebnejše izdatke, da bi ustanovila ljudsko knjigarno. F. Gorbunova je 30 let vodila »Posrednika«, ki je izhajal brez dohodka: njegove knjižice so se prodajale za kopejke, in Tolstoj sam je dobival neomejeno število izvodov, ki jih je delil obiskovalcem. A. Borisova je posvetila vse življenje »Posrednikovic« korekturam. Pisateljica V. Lukjanskaja je širila usmiljenje do živali, ki ga je učil Tolstoj. Umetnica E. Böhmovna je okrasila »Posrednikove« izdaje z risbami. Bolehna E. Kuteljeva in druge so Tolstoju pomagale med lakoto pri delu na kmetih, skrbele za prehrano in zdravstvo po ječah in vlakih, s katerimi so se selili kmetje iz stare domovine v Sibirijo. Žene iz poljedelskih kolonij Tolstojevih pristašev so kot prve zahtevale konec klanja med svetovno vojno in bile obsojene že leta 1916. Nadaljujejo svoje delovanje kljub zaprekam tudi zdaj. Tolstojev obup nad sebičnostjo naše kulture in Tolstojev sanje o kraljestvu božjem na zemlji odmevajo na Ruskem predvsem po zaslugi teh skromnih delavk. Čeprav ostane njih tiho življenje prikrito široki javnosti, si znajo pridobiti tudi pod sedanjimi razmerami pristaše med kmetstvo in mestno mladino.

(Nadaljevanje.)

Stara, redka kri se je segrevala in prišle so sanje, in če sanjaš lepo, leži utopljen nekje globoko pod zavestjo grdi včeraj, čemerni danes in negotovi, mračni jutri...

»Janko, pomisli, kakšne blamaže! Megla je dejal gospe Bendetovi, 'avšica načičkana', sam Ničesa, nedosežni kavalir, je vlekel gospo Schieberjevo — zdaj se tam opravičuje, ali ga vidiš? In gospe Gobčevi je strašno nerodno, da je rekla sodnikovi Mari, ki je kot fantek maskirana, 'bimbo', pa se ne zaveda, da je sama žrtev potegavščine. Ali ni to zabavno, Janko?«

Tako je bila zgovorna, tako razgibana in vesela ta njegova mala Anamarija, ki si je sama ukrojila in sešila svojo lepo obleko pri teti Malči. Tako srečna je bila! Vse te običajne bedarije mu je pripovedovala s takšno vnemo, s takšno važnostjo, kakor bi bili to njeni lastni najsolnčnejši doživljaji. Tako je bila dobra, in tudi on je hotel biti dober.

»Kako je lepa ta tvoja obleka — pravo markizo iz dobe rokokoja imam za ljubico,« ji je dejal že zato, da jo razveseli. In res! Obrnila se je k njemu brez pomisleka, ali jo ljudje vidijo ali ne, ga objela vsega s svojimi modrimi, nekoliko kratkovidnimi očmi in vprašala, žareča od globoke radosti: »Ali res?« Niti najmanj ni dvomila v resničnost njegovih besed, le tega ni mogla verjeti, da bi bila ona res tako lepa, ko je toliko lepših v tej dvorani. In da ugaja njemu, ki mu je edinemu ugajati hotela, ki bi mu dala vse, vse, kar bi mogla dati iz sebe. Ves svet lahko vidi njeno ljubezen, njeno brezmejno vdanost njemu, ki je zanjo najlepši, najmodrejši in najpoštenejši, ki bo edini njen — mož.

Smehljaje se je sklonil k njej, malo dobrohotno in hvaležno ljubeče, saj je bila tako dobra, in on jo je imel zelo, zelo rad.

»Ali Janko, ne tako blizu! To pa le ne gre. Ljudje bi se nama smejali!« se je zavedela in mu stisnila roko. Ah, ta njen zlati, zlati Janko, in da bi ga zabavala, je čeblljala o Gobezdaru, ki se je čutil silno užaljen, ker mu je na njegovo neprikrito neumno laskanje rekla nekaj gorkih, in o doktorju Bendetu, ki se zdaj na moč ogiblje Gobčeve prodajalke, kateri je prej tako dvoril in stopal pri kadrilji na noge. »In ali ga vidiš Rajka Flerinovega, kako hodi nališpan kakor pav s tisto Schieberčino sestro Darinko. Mrha grda, tako se dela gentlemanskega, pa je smrkavec po vsem mestu kazal Pavličina pisma, da so se ji smrkavci in drugi taki kalini smejali in brili nerce, ker mu je pisala 'Solncece moje'.«

Poslušal jo je le napol.

Ujel je pogled svojega bivšega prijatelja Majhna, ki je bil odšel iz dvorane. Ali bi mu jo prepustil, ako bi...? Ne! Za nič na svetu! Oni še vedno žaluje za njo. Menda tudi popiva! Hudo je, to je že res, a kdo mu more pomagati, če se je prepozno zavedel, kaj je imel v rokah, s čim se je igračkal. Igračkanje z živimi ljudmi je nevarna igra. In ni vsaka igračka tako šibka, da bi se zlomila, saj je živa; saj lahko uide, in mnogo, mnogo naročij je odprtih...! Trdno je stisnil njeno roko pod pazduho in jo vodil iz dvorane. Ni več hotel misliti, da se ne more več tako svobodno sukati tudi okrog drugih, kakor se je nekdanj, in da sam ni več tako priljubljen kavalir, odkar se ga je bila oklenila Anamarija.

Ah, kaj! K vragu s takimi mislimi! Tudi on se oklepa nje, bolj kakor kogarkoli poprej.

Tam pri mizi so Lebnovi, Pahernikovi, mladi sodni adjunkt in drugi taki. Krenila sta k njim.

Lojzetu je bilo vseeno. Janko in njegova žena in še drugi so se bili pobratili, tam pri drugi mizi so se tudi nekaj poljubovali, zunaj v točilnici se je nekdo razburjal, pelo, kričalo in kvantalo se je vsevprek.

Ali se velja jeziti? Lebnu je bilo najljubše, če ga puste ljudje v miru. Berta seveda ni bilo tu. Kaj bi tudi ona tukaj! Ob njem bi lahko sedela. Seveda!

Tam ob dolgi, najlepše okrašeni mizi so se šopirili — die oberen Zehntausend! Reve prismojene! Vsi drugi pa naokrog, kakor jim je drago. I, kaj pa mislite, da bo morda sodrga iz točilnice sedela za to mizo! Ali naj se družimo z vsakomur? Svoji k svojim! Saj imate prav, gospoda, elita mora biti, in hvala Bogu, da ste to vi, jaz Lojze Leben, vam to iz srca privoščim. Saj je bil le začetek nekoliko napet, ko ste bili še zelo visoki in dostojanstveni, zdaj pa, ko ste se že malo napili in naplesali, bo že bolje. Le nagnite ga še malo, da se boste laže pozabavali, poljubovali in tako naprej, saj se bomo mi tudi, in oni zunaj v gostilniški sobi menda še najbolj. Samo da se bomo dobro imeli, pa vam ne zamerimo vaše elifnosti, ki je ne moremo in ne mislimo nikdar doseči.

To je res velika škoda za vse človeštvo, da se ne more oprijeti življenja po smernicah osmerih svetih blagrov iz evangelija, koliko lažje bi nam bilo življenje.

Sicer pa — saj vam nočem ničesar očitati. Kdo pa sem tudi jaz, da bi bil kaj besede vreden? Jaz nisem niti godec, kakor Majhen, niti bodoči elitnik kakor Povoden, ki se danes sicer še ogorčeno brani vaše družčine, niti nisem plesalec in dober podrepnik kakor tisti gospod Ničesa, niti tak modrijan kakor ta vaš gospod Schieber, ki vas zdaj že kmalu lahko šteje z zaničljivim nasmehom — ve muhe na njegovih limanicah!

Kaj sem torej jaz? Moja žena Francka je vsaj kanalja in uboga reva obenem, moja draga Berta pa je uboga reva in pametna ženska obenem.

A jaz? Jaz pa sem le nor klicaj, ki ga je postavil neslan burkež za vprašalni stavek tega življenja.

(Dalje prihodnjič.)

Ljubi otroci!

Sola, smučanje, sankanje, drsanje, kepanje, postavljanje sneženih mož, branje zanimivih mladinskih knjig, vse to vam vzame dosti časa, z vsem tem imate dan za dnem opravka. Vendar bi vas rada vprašala: ali bi si ne mogli vkljub vsem tem opravkom utrgati vsak dan nekaj minut za uboge ptičke? Zamislite se malo v njih budo, in gotovo se vam bodo zasmilili. Povsod je vse pokrito s snegom in ledom. Nikjer ni videti koščka zemlje, iz katere bi mogli izkopati drobčenega črvččka, muhe so se poskrile in na golem drevju ni nikjer nobene žuželke. Lačni ptički zamažujejo hrane. Prezebljeni in mroči od lakote čivkajo in prosijo ljudi prosa in kruhovih drobčin. Pomagajte jim, naj ne bodo njih prošnje zaman, in pomislite, kako bi bilo vam, ko bi ne imeli ne toplega doma, ne hrane.

Srčno vas vse pozdravlja vaša

teta Mina.

SKRB

Staroruska pravljica.

V dveh sosednik vaseh sta živela nekoč dva brata. Eden izmed njiju je bil bogat in je imel veliko kmetijo, pa tudi vse polno zlata. Drugi pa je bil siromašen dninar.

Nekoč je napravil bogatin veliko gostijo in je povabil vse svoje sosedje. Tedaj je prišel k njemu tudi brat in mu rekel:

»Bratec, slišal sem, da imaš danes pojedino. Ali ne bi tudi mene malo pogostil s kvasom?«

»S kvasom?« je odvrnil bogatin. »Tamle v vedru je kvas. Popij ga, kolikor ga hočeš.«

V vedru pa je bila sama voda. Ubogi brat se je vode napil, se potem odpravil proti domu in si med potjo žvižgal pesmice. Tedaj je iznenada zaslišal, da poje nekdo z njim, in vprašal je:

»Kdo pa poje?«

»Jaz!« je dobil v odgovor.

»Kdo pa si ti?«

»Skrb!«

»In kam greš?«

»S teboj.«

»Toda jaz bom umrl, ko pridem do-

*) kvas je ruska pijača.

Breda Babnikova.

Vito Lemež.

Poiskal je brata in ga vprašal:

»Povej mi, brat, odkod imaš toliko denarja?«

»Ali se morda še spominjaš gostije, ko si me pogostil z vodo namesto z vinom?« je odvrnil nekdanji siromak. »Vode sem se tako napil, da sem bil res pijan. Med potjo sem si žvižgal, pa se mi je pridružila ženska, ki je povedala, da je Skrb.«

»In kaj si z njo storil?« je vprašal bogatin.

»V krsto sem jo zabil in zakopal.«

Tedaj je postal bogatin še bolj nevoščljiv. Šel je na pokopališče, izkopal krsto in zaklical:

»Skrb, Skrb, ali še živiš?«

Skrb je bila že napol mrtva in je zastokala: »Še!«

Tedaj je bogatin dvignil pokrov in ji rekel:

»Izpustil te bom iz krste. Zato pa se boš morala vrniti k mojemu bratu. Kar si bila pokopana, je obogatel.«

Tedaj pa je Skrb odkimala in vzkliknila:

»Tega pa že ne! Rajši pojdem k tebi. On bi me še ubil.«

In šla je z njim.

Tedaj je bogatin kmalu obubožal.

Tisti brat, ki je Skrb zakopal, pa živi se dandanes — če ni medtem že umrl — v bogastvu in obilju.

Dva prijatelja iz Guštanja.

mov.« je dejal siromak. »Pravkar se pripravljam, da si stešem krsto.«

Res si je začel delati krsto, in ko je bilo delo opravljeno, je dejal:

»Slišiš, smrt! Lezi najprej ti vanjo!« In potem je vprašal: »Skrb, ali si že v krsti?«

Skrb je odgovorila:

»Da, sem že.«

Tedaj je siromak hitro zabil pokrov, nesel krsto na pokopališče in jo tam zakopal s Skrbjo vred. In od te ure dalje je začel bogateti.

To je zvedel njegov brat in postal je nevoščljiv.

»Kaj je le možak storil, da mu leti denar sam v hišo?« je premišljeval.

Marnova Vida.

Kako je Nasredin Hodža naučil osla brati

Ibrahim paša je ustanovil v svoji vasi šolo in najel učitelja. S tem učiteljem se Nasredin hodža ni mogel sprijazniti, zdel se mu je pregosposki, pa tudi to mu ni bilo všeč, ker ga je učitelj imel vedno za tepčka.

Nekoč se je hodža pritoževal paši: »Ej, paša, pameten človek si, samo s svojim učiteljem nisi imel sreče. Že ves mesec je tuka, tako drago ga plačuješ, otroci pa še ne znajo brati. Moj sin še vedno drži knjigo narobe in ne zna obrniti vsakega lista posebej, in če ga izprašujem, ne ve ničesar. Če bi ti mene vzel za učitelja, bi bilo boljše. Še svojega osla bi prej naučil brati kakor ta učitelj naše otroke.«

Paša se je nasmehnil in rekel:

»Nasredin hodža, za učitelja te ne bom vzel, pač pa dobiš od mene deset zlatnikov, če v enem tednu naučiš svojega osla brati. Drugače ti dam odšteti petdeset palic po podplatih, ker si se preveč bahal.«

Nasredin hodža se je prestrašil, potem pa jo je iztuhtal. Vzel je knjigo, med vsaka dva lista je položil ovseno zrno in dal knjigo oslu. Osel je gledal, kaj naj to pomeni, kmalu pa je spoznal, da je med listi oves. Z gobcem je začel obračati liste in iskati zrna. Ko je prelistal vso knjigo, je začel rigati in Nasredin mu je spet del med liste ovsu. To je ponavljal vsak dan, osel je moral listati po knjigi, če je hotel jesti.

Cez teden dni je prišel paša, da bi videl, ali zna Nasredinov osel že brati. Nasredin pripelje osla na dvorišče in položi predenj knjigo. Osel lista po knjigi, ker pa ne najde nobenega zrna, začne vpiti: »I-a, i-a, i-a!«

Vso knjigo je prelistal, vedno glasnejše je postajalo njegovo riganje.

Ko je prelistal vso knjigo, se je Nasredin obrnil k paši in rekel:

»Vidiš, paša, moj osel že zna brati, le poglej, kako zna obračati liste in vse i in a je prebral, kar jih je v knjigi.«

Paša pa je rekel:

»Saj ne zna tvoj osel še vsega brati!«

Nasredin je odgovoril:

»Kaj pa hočeš še več, tvoj učitelj prvi teden ni naučil otrok nič več kakor samo i. Priznati moraš, da sem jaz osla več naučil ko tvoj učitelj naše otroke, ker moj osel pozna poleg i tudi a, kar si lahko sam slišal.«

Paša se je nasmehnil in izplačal Nasredinu obljubljenih deset zlatnikov.

Rešitev ugank štev. 1.

Rešitev posetnice.

Sobarica v Nišu.

Rešitev križanke.

Vodoravno: 1. Mitja; 2. krava; 3. Vlaso; 4. mleko; 5. slava.

Navpično: 2. ki; 3. vrt; 4. mlaj; 5. slava; 6. lesa; 7. ako; 8. vo; 9. a.

Rešitev uganke.

Božič — rožič.

Uganke štev. 2.

Posetnica.

Gosls in Tičar

Mirna

Kaj sta ta dva gospoda po poklicu?

Polončica Žerjalova.

Prijateljica iz Amerike
Silviya Potiskova.

Križanka.

1	2	3	4	5	6
2					
3					
4					
5					
6					

Vodoravno in navpično: 1. Rojstni kraj Črnega Jurija, 2. pohištvo, 3. turški dostojanstvenik, 4. latinski izraz za »moli«, 5. šesta nota v durovi skali, 6. samoglasnik.

Šaljiva vprašanja.

1. Kdo je prvi v cerkvi?
2. Zakaj so izkopali vodnjak?
3. Kdo je kriv, pa je brez greha?
4. Kam gre zajec, ko je eno leto star?
5. Kakšne lase so imeli stari Slovani?

Vprašanja za odraslo mladino.

21. Kdo je napisal libreto in kdo je uglašbil znano slovensko opereto »Gorenjski slavček«?
22. Katera je do zdaj najboljša slovenska pisateljica?
23. Katera slovenska gledališka igralca je bila več ko 25 let glavna heroína beograjskega gledališča?
24. Kdaj je bilo ustanovljeno Kolo jugoslovanskih sester?
25. Kako se piše naša prva slovenska zdravnica?

Odgovori na strani 81.

KAKO DOLGO ŽIVIJO NEKATERE ŽIVALI.

Želva 300 let, slon 200 let, papiga 100 let, štorčija 70 let, kanarček 24 let, pes 20 let.

Ali hočete zastonj roman

„Dva človeka“ ali kakšno drugo lepo nagrado?

Za novo naročnico, ki nam jo pridobite, Vam pošljemo roman »Dva človeka«. Izberete si lahko tudi drugo darilo. Vi pa nam za izbrano darilo pridobite eno ali dve novi naročnici. To ni nič tako težkega. Pokažite »Ženo in dom« svoji sorodnici, prijateljici in znanki. Povejte ji, da dobi za 68.— dinarjev dvanajst številk »Žene in doma« in deset prilog za kroje in ročna dela, za 37.— dinarjev pa pet praktičnih gospodinjjskih knjig. Saj ni ženske, ki bi mogla biti brez ženskega lista. V enem letu dobi toliko dobrih, praktičnih nasvetov in predlog za ročna dela in obleke, da že en sam nasvet in eno samo delo, ki ga naredi po »Ženi in domu«, pokrije stroške male naročnine. In koliko zabave in razvedrila dobi za majhen denar v »Ženi in domu«!

Naročilna dopisnica je priložena.

Izbira nagrad je velika. Torej še danes na delo!

Hitro izpolnite priloženo dopisnico in jo čimprej odpošljite!

BELI TEDEN

Ostanki po 4 metre

močnega platna za dve rjuhi
Din 80.—

Izšel je cenik v

SLOVENSKEM

jeziku. Zahtevajte ga še danes, jutri bo morda že prepozno. Cenik pošljemo takoj in brezplačno.

Kastner & Ohler
Zagreb.

Za eno naročnico, ki bo vplačala Din 68.—, dobite enega izmed tehle predmetov:

Elida-puder

Taška za krtače in glavnik

Glavnik

Krtača za obleko

Električna žepna svetilka

Škatla za milo

Šivalna garnitura

Denarnica

Škarje za onduliranje

Enojna svilena ovratna ruta.

Za eno naročnico, ki bo vplačala Din 105.—, dobite enega izmed tehle predmetov:

Eleganten Weekend-kovčeg

Listnica za Vašega moža

Damske nogavice

Mehkovezana knjiga »Dva človeka«

Moderna ogrlica

Razpršilnik za Kolinsko vodo

Triko-rokavice

Za otroke: pajac ali punčka

Dvojna svilena ruta ali samoveznica.

Za dve naročnici, ki bosta vplačali skupaj Din 210.—, pa dobite enega izmed tehle predmetov:

Škatla za puder

Damske copate

V platno vezana knjiga »Dva človeka«

Dvojna svilena ruta in svilena samoveznica.

Prodajna cena Din 100.—

Ali ste že razmišljali o tem — — kaj morajo zdržati Vaši zobje?

V teku enega leta jih čistite 36 ur — napravite 15.000 potegljajev s ščetko! Koliko morajo šele zdržati Vaši zobje celo življenje! Ali se torej ne mora storiti vse, da bo čiščenje zob čim prizanesljivejše?

3 PREDNOSTI jamčijo za Sargov Kalodont:

1. blaga pena specialnega ustnega mila temeljito čisti zobe tudi tam, kamor ne doseže ščetka.
2. izredno fina sestavina prizanesljivo čisti zobno sklenino.
3. sulforicin-oleat Dra Bräunlicha odpravi polagoma nevarni zobni kamen in prepreči, da se ne naredi drug.

ZATO VZEMI

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

DOMAČI IZDELEK

DARILA

Naročnicam, ki so do 5. januarja nakazale vseletno naročnino, smo dne 21. in 24. decembra 1935 in dne 11. in 16. januarja 1936 poslali pripadajočo svileno ovratno ruto. Tudi tiste naročnice, ki so prosile nekaj dni odloga in so potem naročnino nakazale, so dobile rute najkasneje dne 16. januarja. Ekspedit je imel naročilo, da skrbno pazi, da nobene ne prezre in da zapiše natančen in razločen naslov. Vsaka pošiljka je bila dvakrat pregledana. Zato je pri nas vsaka pomota izključena. Prepričani smo zatorej, da so vse naročnice svilene rute v redu prejele. Če je pa katera ni prejela, naj takoj vpraša pri svojem poštne uradu. Če pošiljka ni na pošti zaostala, naj pozve od pismonoše, komu je pošiljko dostavil. Morda jo je pustil pri sosedu ali jo je zataknil za vrata ali pa jo je komu drugemu izročil. Ako pošta in pismonoša izjavita, da za Vas ni bilo take pošiljke, potem nam to sporočite, da uvedemo reklama-cijsko postopanje.

Če hočete še eno svileno ruto ali kakšno drugo nagrado, pridobite novo naročnico.

Nove naročnice! Kakšne knjige želite?

Priglasilo se je veliko novih naročnic, ki so že nakazale naročnino za leto 1936. za 12 števk »Žene in doma«, 10 prilog za kroje in ročna dela ter za 5 gospodinjskih knjig. Vsem redoljubnim naročnicam se za njihovo nakazilo lepo zahvaljujemo. Tistim, ki so napisale, da hočejo imeti knjige, ki smo jih tiskali v jeseni 1935, smo štiri knjige takoj poslali, peta knjiga »Nega bolnikov« je pa danes vsem priložena. Če želi še katera dobiti knjige, ki so že izšle, in sicer:

1. O. Šest: »Kar po domače«.
2. A. Podgornikova: »Za vsako nekaj — za pridne roke«.
3. Ing. arh. Rado Kregar: »Kako si gradim svoj dom«.
4. Dr. Karl Petrič: »Nega bolnikov in prva pomoč pri nezgodah«.
5. Gospodinjski koledar za leto 1936., jo prosimo, da nam to sporoči z dopisnico, nakar ji bomo takoj vseh pet knjig poslali.

Vsem tem bomo odračunali od nakazanega zneska Din 105.— za poslanih pet knjig Din 37.—.

Za leto 1936. bo ostalo torej še Din 68.—.

V jeseni pa bodo nakazale še Din 37.— za tiste knjige, ki jih bomo v septembru izdali.

Vsem drugim, ki niso naročile in ki ne žele knjig, izdanih v jeseni 1935, pa bomo vpisali za l. 1936. ves znesek Din 105.— in dobe torej tiste gospodinjske knjige, ki bodo izšle v letošnji jeseni.

Če potrebujete še kaj pojasnil, Vas prosimo, da nam pišete.

KATALOG.

Naročnice dobe brezplačno ilustri-rani katalog. — Pišite dopisnico na upravo, Ljubljana, Dalmatinova ul. 10.

Vprašanja so na str. 75.

Odgovori.

1. Glas od ključa, kadar cerkvenik odklepa cerkvena vrata.
 2. Ker ga niso mogli s svedrom izvrtati.
 3. Klobasa.
 4. V drugo leto.
 5. Sive.
21. Besedilo je napisala slov. pisateljica Lujiza Pesjakova, uglasbil je pa opereto Anton Foerster.
 22. Zoška Kveder - Demetrovičeva (1878—1926).
 23. Vela Nigrinova (roj. l. 1862. v Ljubljani, umrla l. 1908. v Beogradu).
 24. 20. marca 1921.
 25. dr. Eleonora Jenko-Groyerjeva.

Za Vašega _____ _____ najmanjšega

Otroški plašček, *napravljen iz pikeja ali pa iz barhenta. Ovrtnik in zapestitvi so lahko obzagnani, obkvačkani ali pa obšiti s svileno vrvico.*

Pernica za otroško posteljico ali za voziček. *Napravljena je iz platna ali pa iz šifona. Volana je obzagnana in okrašena z ažurjem ali pa z luknjičastim vezenjem.*

Trije slinčki iz platna, *okrašeni z barvastim vezenjem in na stroj šivanimi robčki.*

Dve topli otroški čepici, *napravljeni iz barhenta. Okrašeni sta z zankano progno in na stroj šivanimi robčki.*

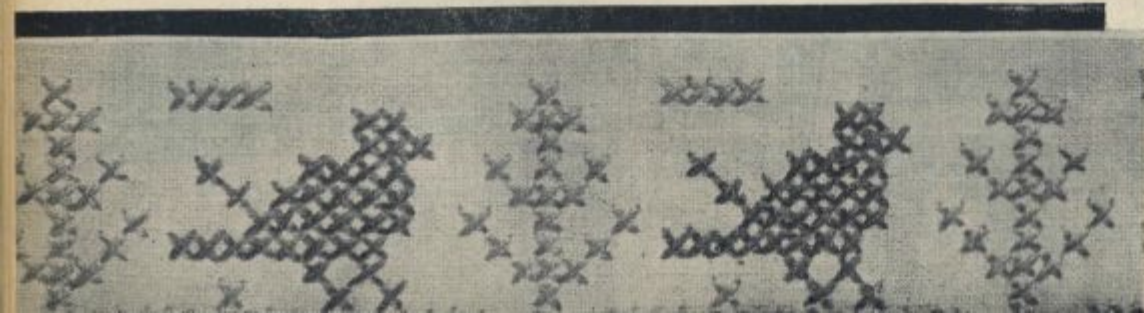
Praktična oblekica za otroke, *ki še ne hodijo. Praktična je zlasti zato, ker so hlačnice dolge in spodaj zašite, tako da otroka ne zebe v noge. Hlačke so z gumbi pripete na životek.*

Topla spalna vrečka, *napravljena iz flanele ali pa iz barhenta. Spodaj se zdrgne s trakom in zaveže, tako da se otrok med spanjem ne razbrca.*

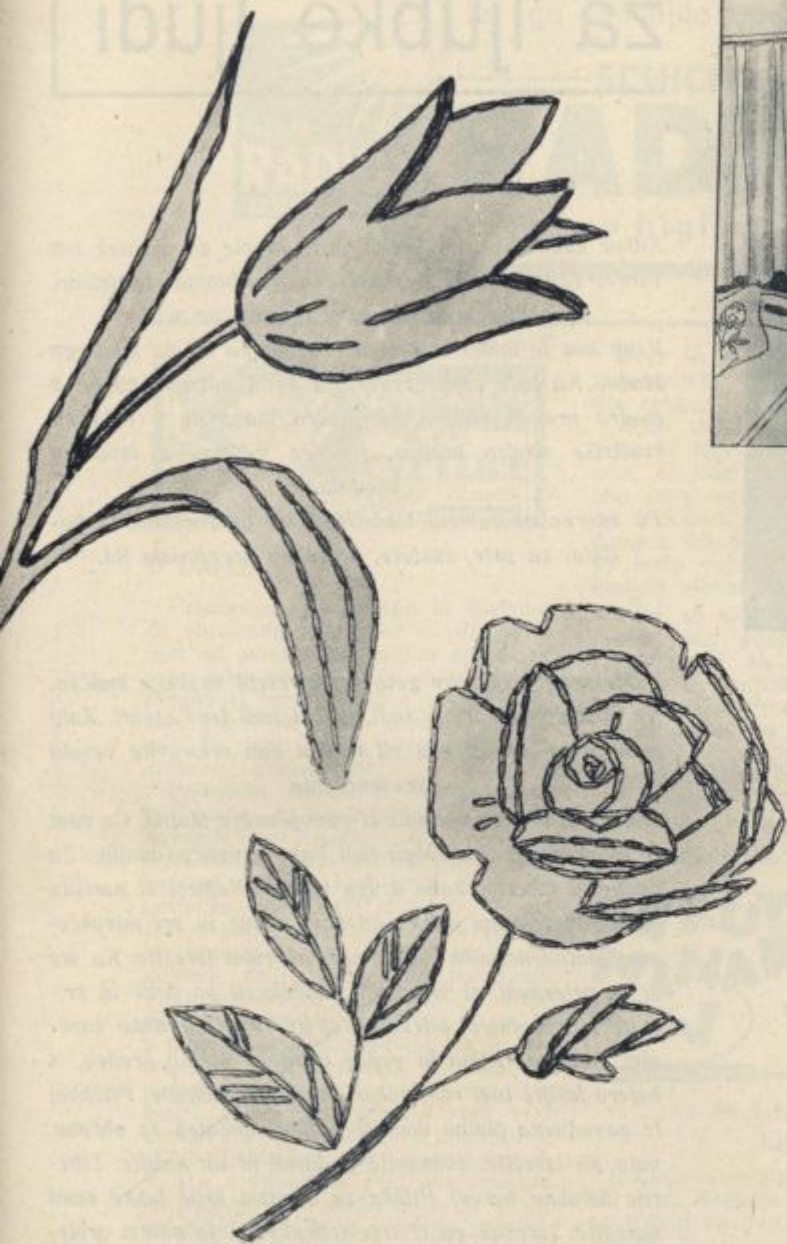
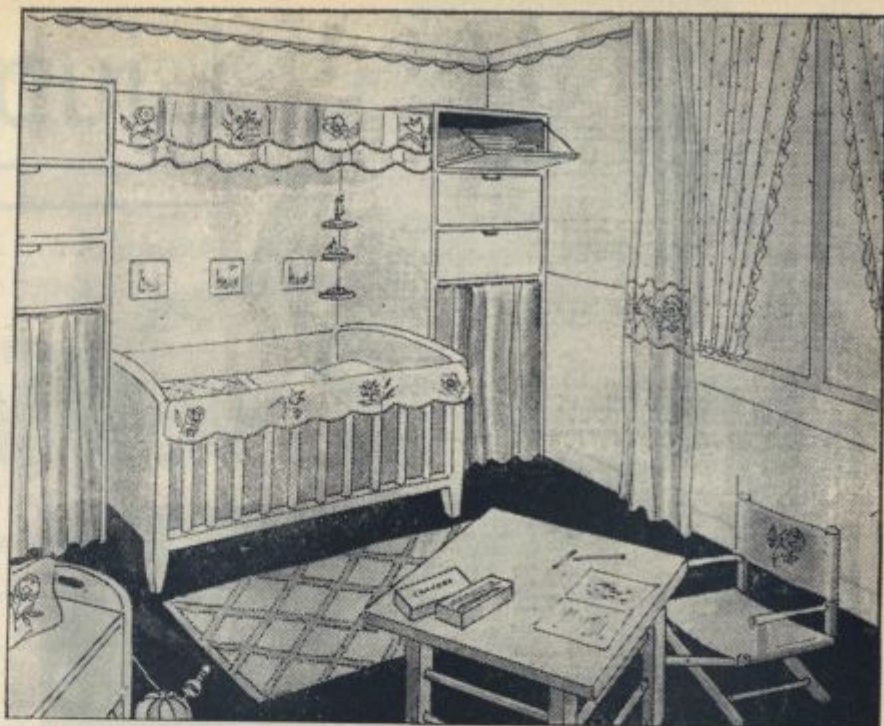

Kaj lahko napravi pridna sestra malemu bratcu

Ako bi mala vezilja rada poklonila za god ali pa za praznike darilo, ki bi ga sama napravila, naj izbere kaj takšnega, kakor vidi na naši sliki. Motiv v naravni velikosti je spodaj, in sicer tako velik, da ga bo lahko posnela. Pametno pa je, če si ga preriše najprej na kvadratni papir, na katerem označi tudi barve, in šele potem prime za iglo. Kako se da uporabiti ta motiv za razne prtiče, torbice, robce, slinčke itd., je videti na zgornji sliki. Motiv je izšit s pralno prejšico na debelejšem platnu ali pa na blagu panama, torej na tkanini, kjer se niti lahko štejejo. Barve lahko sestavi otrok po mili volji.

Takole je okrasila
skrbna mamica kotiček
svoji ljubljenci

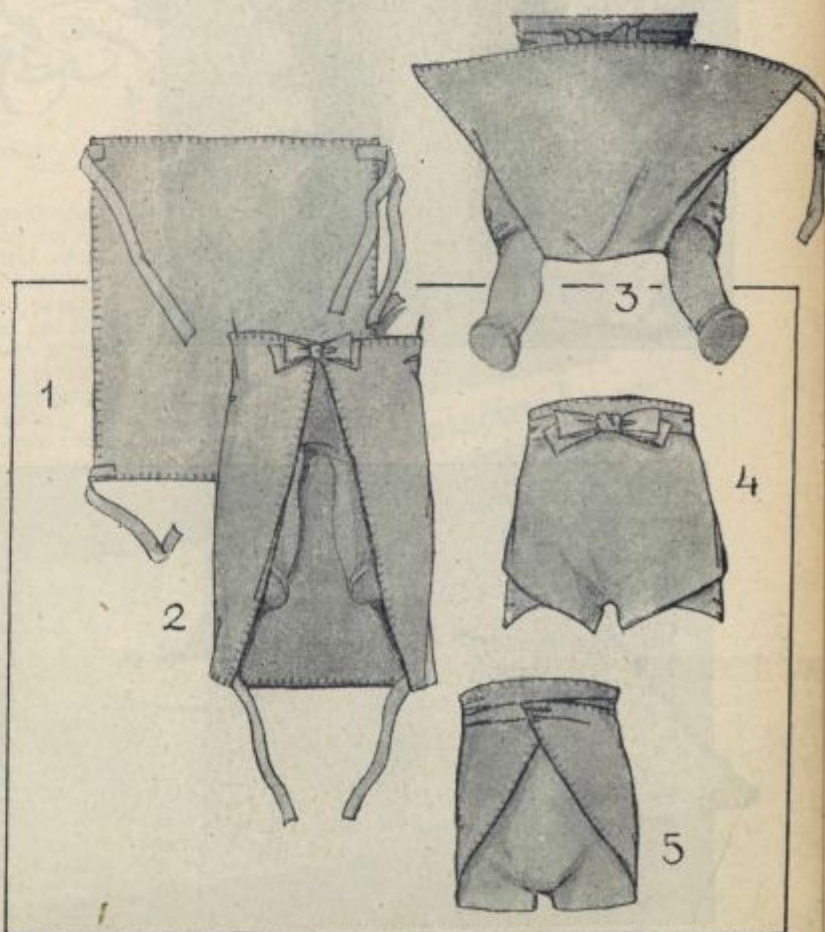

PRIPRAVNE PLENICE.

Prinašamo vzorec za plenice, ki imajo, ko so zavezane, obliko hlačk. So iz moltona (kosmato volнено blago) in so 50 cm dolge in 40 cm široke.

Na vse štiri vogale vsake plenice prišijemo po en trak (glej sliko 1). Plenico zavežemo otroku okoli živetka tako, da je ožja stran, ki je dolga 40 cm, okoli pasu (glej sliko 2). Nato zavijamo spodnji konec plenice med nogami navzgor (glej sliko 3), nazadnje pa zavežemo še oba prosta traka (glej sliko 4 in 5).

Otroška soba ali pa soba mlade deklice je to. Te sobe so po navadi vedno polne smeha in vriska, zato je tudi prav, če imajo takšno lego, da je v njih dosti svetlobe in solnca, veselih barv in cvetja. Pohištvo je navadno iz mehkega lesa in belo prepleskano, da se lahko umije. Dragoceno pohištvo res ne sodi sem. Zavese, posteljno pregrinjalo, blazine in prtiči, vse mora biti iz pralnega blaga. Najbolj trpežno je platno, ki se prav lepo okraši s preprostimi cvetnimi motivi. Prinašamo dva taka motiva, ki ju lahko uporabite tudi kje drugje. Naša soba je opremljena s posteljo, dvema omarama, mizo, stolom in lesenim foteljem, ki ima tudi predal, v katerem je garaža, aerodrom, zbirališče punčk, muck, peskov itd., vsega, kar potrebuje otrok za smeh in kratek čas. Postelja je postavljena med dve omari, ki imata le zgoraj po tri predale, spodnji del je pa zagrnjen z zaveso. Stene so belo prepleskane ali pa prevlečene z belimi tapetami.

Ljubke reči

za ljubke ljudi

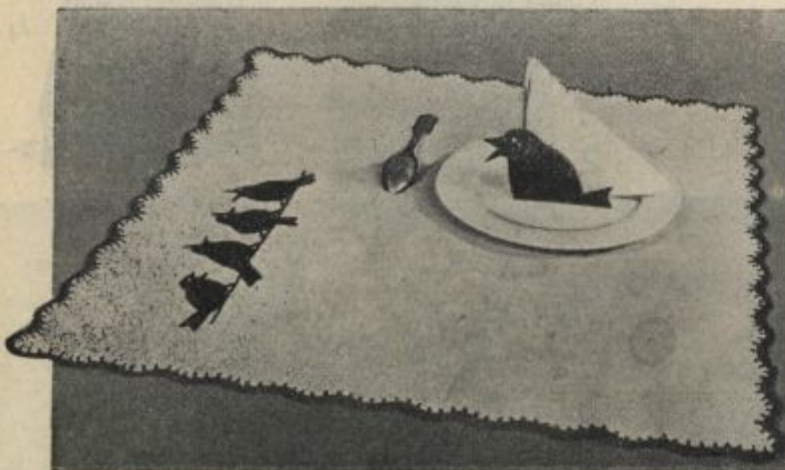
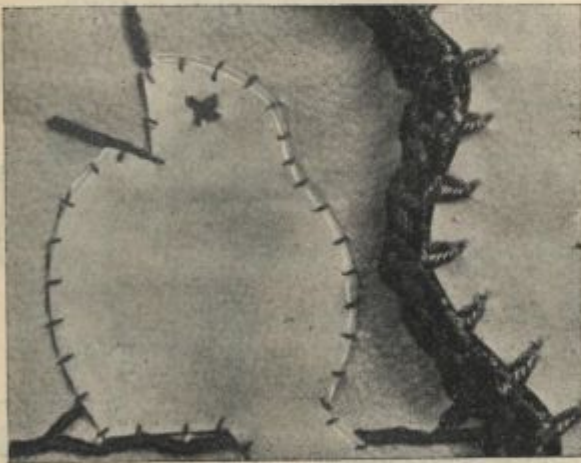
Kakor kaže slika, imajo vsi kosi opreme za okrasek isti vzorec (cvetlico), ki je razvrščen popolnoma simetrično, in vendar prav to najbolj povzdigne perilo.

Vsak kos je lahko iz belega, rožnatega ali pa modrega blaga. Na belo blago vezemo z belo, rožnato ali pa z modro prejšico mušne, na modro blago pa z belo ali svetlejšo modro prejšico. Cvetice vezemo z izboklim vbodom.

Ta vzorec uporabimo lahko tudi za predpasnike iz batista, za prte, zastore, posteljna pregrinjala itd.

Takle prtiček bi prav gotovo razveselil vsakega malčka. Ne pozabite, da imajo tudi malčki radi lepe stvari. Zato pohitite in jim za god ali rojstni dan pripravite veselo presenečenje.

Slinček in prtiček naredite iz povoščenega platna. Če vam je to predrago, bo dobro tudi kako drugačno platno. Za ptičke si izberite kako drugo barvo. Najprej si narišite na narobni strani obliko ptičkov, nakar jo pri povoščnem platnu natanko po označenem robu izrežite. Ko ste si to pripravili, si prikrojite slinček ali pa prtič in pričinite z našivanjem ptičkov. Našijte si jih z redkim zanjnim vbodom. Kljun in vejice vezite s pralno prejšico, s katero izšijte tudi rob, nakar ga še obkvačkajte. Ptičkom iz navadnega platna dodajte najprej dodatek za obrobo, nato jih izrežite, zapognite dodatek in jih našijte. Izberite živahne barve! Ptička za namizni prtič lahko sami naredite. Izrežite ga iz trše lepenke, ki jo potem prelepitate s platnom. Ptiček je iz dveh delov, ki sta spredaj zlepljena, med oba dela pa vtaknite namizni prtič.

Z zimskim perilom je treba ravnati posebno previdno

Zimsko perilo je bolj debelo in gosto tkano, pa zaostanejo baš zato v njem razne kali, ako je slabo oprano. Vzemi Schichtov Radion! Pri kuhanju razvija na milijone kisikovih mehurčkov, ki prodirajo skozi perilo, ter ga temeljito operejo in razkužijo.

SCHICHTOV
RADION
pere vse higijenično čisto

O DALIJAH

Priznavam, da je lepo in koristno, če obračamo pozornost na drevje in tudi na povrtnino, mislim pa, da je prav tako potrebno, če se včasih izpregovori beseda tudi o rastlinah, ki nam sicer ne nudijo telesnih dobiti, pač pa nam razveseljujejo oko in srce: o rožah-dalijah.

Pridnemu bralcu S. V. D. utegne biti znano, da so imeli do letošnjega novembra v Ljubljani »Klub ljubiteljev dalij«. Ustanovitelje je vodila zamisel, da bi klub gojil družabne sestanke, na katerih bi se ta ali ona reč »s polja rož« razpravljala v obliki kramljanja in da bi se člani gojitelji dalij med sabo spoznavali. Toda potreba je kaj kmalu pokazala, da je to premalo, kajti pričelo se je s tako intenzivno gojitvijo, da je postal krog kluba preozek. Ker klub ni mogel preiti v tem svojstvu na širše polje, to je na gojenje vseh vrst cvetja, se je razširil in prekrstil v »Klub ljubiteljev rož, podružnica S. V. D.« v Ljubljani. Pod tem imenom in pod okriljem podružnice S. V. D. deluje klub dalje z gojitvijo in propagando za rože ter s tem v zvezi z okraševanjem naših hiš in vrtov.

Že površen pogled na hiše malih ljudi, ki se s težavo prebijajo skozi življenje, nam kaže, da so jim cvetice na oknih in na vrtovih izraz njih življenja in srčne kulture. Ali nam ni prijetno pri srcu, kadar gremo mimo preproste kočice, pa nas pozdravljajo in vabijo temnordeči cvetovi, ki se po Župančičevo »lijejo po steni« navzdol? Kakšno nasprotje vlada med tem okrašenim prijaznim domom in pa med mrzlo mestno palačo, ki je brez rož, mrzla in hladna, da dobimo vtisk, da so tudi njeni stanovalci »beton brez solnca«.

Ali niso pelargonije, begonije, dalije, gladiole, tulipani in ostala vrsta rož nekak izraz mladosti? Ali nas ne spominjajo v svojem cvetu na lepe ure brezskrbnega veselja? Ali ne najdemo svojega odraza na obličju dekleta, ki jih oskrbuje? Ali ne poklanjamo cvetic živim ob veselih trenutkih in mrtvim v poslednji pozdrav?

Sicer je pa poezija stvar vsakega posameznika in je niti dva ne občutita enako.

»Klub ljubiteljev dalij« deluje seveda še dalje. Vidni uspehi nam obetajo, če Bog da, da bodo prihodnje leto doma vzgojene dalije že ocenjene. Ponosni bomo na svoje pristno domače blago, kajti naše ljubljanske se bodo ponašale po vrtovih z domačimi slovenskimi imeni.

Kdor se zanima za kulturo vrtnih cvetic, naj poseča redne mesečne sestanke, ki so vsak prvi torek v mesecu v zgornjih prostorih gostilne pri »Sokolu«, Pred Škofijo, ob 8. uri zvečer, ali naj se pa obrne naravnost na predsednico gospo inž. Andrejo Klučenko, Sp. Hrušica, ali pa na podpisanega.

Vinko Plavčak.

Ljubljana, Rakovniška ul. 3.

(Nadaljevanje.)

Krma.

Race krmimo z zelo enako krmo kakor gosi. Najbolje je, če jim jo damo po trikrat na dan, zjutraj, opoldne in zvečer, in sicer vsakokrat samo toliko, kolikor živali lahko naenkrat pojedjo. Poglavitna hrana rac je zelena krma, potem otrobi, moka in žito. Seveda mora biti vse to v pravem razmerju, če hočemo, da nam bodo živali dobro uspevale in se redile.

Žita damo racam samo zvečer ali pa zjutraj in zvečer, opoldne naj pa dobe samo mehko krmo.

Prav dobra mešanica mehke krme je tale: 4 deli kuhanega in zmečkane krompirja, 2 dela pšeničnih otrobov, 1 del debelo zmelega žita in 1 del mesne ali pa ribje moke. Razen te mešanice dajemo racam še po 70 g žita na dan, in sicer tretjino koruze, tretjino ovsu in tretjino pšenice.

Drug način krmljenja, ki je zlasti primeren za race, ki nesejo, je naslednji: zjutraj jim damo mešanico, ki je sestavljena iz 2 delov pšeničnih otrobov, 1½ dela ribje moke, 1½ dela koruzne moke in iz 2 delov pšenične zadnje moke, opoldne repo, če ne dobe na paši zadosti zelene hrane, zvečer pa žita, in sicer zmešamo koruzo,

oves in pšenico. Dobro je, če jim žito poprej malo namočimo.

Za race, ki jih mislimo zaklati, je pa prav dober in uspešen tale način krmljenja: zjutraj jim damo mešanico, ki je sestavljena iz po 2 delov pšeničnih otrobov, pšenične zadnje moke, ovsene moke in biskvitne moke, dalje iz 1½ dela mesne moke, 1 dela koruzne moke in iz 1 dela deteljne moke, zvečer jim pa nasujemo žita.

Posamezne mešanice zmocimo z vodo, s pinjenim mlekom ali pa s kakšno podobno tekočino in naredimo iz njih voljno zmes, ki pa ne sme biti kašnata.

Razen te krme morajo dobiti race tudi še zadosti mivke, zdrobljenega lesnega oglja in stolčenega apna. Tudi vode morajo dobiti vselej dovolj, posebno pri jedi.

Valjenje in reja mladičev.

Malone pri vseh račjih pasmah je čut materinstva popolnoma zamrl in le silno redko se primeri, da raca sama izvali mladiče. Zato si mora vsak perutinar pomagati pri valjenju s kokošmi.

Valjenje samo se razvija potem brez sitnosti. Mladiči, ki jih krmimo tako kakor mlade goske, hitro rasejo in so zelo odporni, samo če jih varujemo pred vlago in prepihom.

Ko račke dorasejo, odberemo živali, ki jih bomo porabili za nesenje, vse ostale pa še mlade zakoljemo.

(Nadaljevanje prihodnjšč.)

BAYER
Aspirin
Pyramidon
TABLETE

Olajšuje bolečine!

Vsaka Pyramidon tableta je Vaš dober prijatelj — pomaga Vam kadar se slabo počutite in proti bolečinam!

*Tudi naši mali
so radi lepi*

Doma

BELI TEDEN

Odrezek 10 metrov

dobrega šifona, debelejša nit,
širina 80 cm

Din 90.—

Izšel je cenik v

SLOVENSKEM

jeziku. Zahtevajte ga še danes, jutri
bo morda že prepozno. Cenik pošlje-
mo takoj in brezplačno.

Kastner & Ohler
Zagreb.

V praznih oblekah

Uspešna nega se začne pri milu

Vsa nega bi bila zaman, če manjka eno: za Vašo kožo prikladno milo. Slabo milo lahko za vedno pokvari Vašo polt. Samo tako milo, katerega ime jamči za kakovost, neguje kožo tako kakor je treba, da postane lepa.

IZBIRAJTE MED SLEDEČIMI

ELIDA MILI

ELIDA FAVORIT že deset let ljubljenec razvajenih žensk.

ELIDA BELI ŠPANSKI BEZEG milo snežnobele barve — omamljivega vonja.

ELIDA 7 CVETIC luksuzno milo, ki si ga lahko privoščiti vsakdo. Posebno močnega vonja.

ELIDA KREMA MILO popolnoma novo! Posebno blago za občutljivo kožo. Posrečena dopolnitev nove Elida kreme.

IME ELIDA JAMČI ZA KAKOVOST

ČEMU SE NAJLAŽE ODREČETE, ČE SE VAM ZMANJŠAJO DOHODKI, IN KAKO SI POMAGATE?

Časi postajajo zmerom težji. Vsak dan je število brezposelnih večje, vsak dan so plače uradništva in delavstva manjše, ne kaže torej drugače, kakor da se marsičemu odrečemo.

Uredništvo našega lista se je obrnilo na štiri naše naročnice: na ženo čevljarkega mojstra, na strojepisko, na profesorico in na šiviljo z vprašanjem: »Čemu se najlažje odrečete, če se vam zmanjšajo dohodki, in kako si pomagata?«. Od vseh štirih naročnic smo dobili odgovore, ki jih danes objavljamo. Obenem prosimo vse naše naročnice, da se udeležijo našega natečaja in nam sporočijo svoje misli. Morda bo našla katera izmed vas v teh odgovorih dober nasvet, po katerem se bo skušala ravnati.

Spoštovana gospa urednica!

Zadnji čas so se naši dohodki tako skrčili, da res komaj še živimo. Prvo, ko se je začela kriza, je bilo, da smo odpovedali stano-

vanje. Prej smo imeli dve lepi sobi in kuhinjo, potem smo se pa morali preseliti v temno kletno stanovanje, ker nismo več zmogli drage najemnine. Tudi pri hrani moramo varčevati, meso imamo samo ob največjih praznikih. Ker morajo biti otroci, ki hodijo v šolo, oblečeni, varčujem pri svojih oblekah. Štiri leta si nisem kupila ničesar, doma nosim obleke, kjer je krpa na krpi, a moram potrpeti. Tako rada sem imela popoldne kavo, čeprav samo žitno, pa tudi temu sem se morala odreči, ker je sladkor predrag. Da bi šla kdaj v kino, še misliti ni, saj si vsak mesec komaj pritrgam toliko, da plačam naročnino za »Ženo in dom«, toda ta list mi je tako potreben, da ne morem živeti brez njega.

M. Z., žena čevljarkega mojstra.

Spoštovana gospa urednica!

Čemu sem se najlažje odpovedala, ko so mi znižali plačo? Saj so mi jo tako znižali, da komaj komaj še izhajam. Vsemu sem se odrekla, kar je bilo le mogoče. Prej sem morala videti vsak nov film, skoraj vsak večer sem bila v kinu, zdaj pa še enkrat na mesec ne morem več, zadovoljiti se moram s tem, da si ogledam slike novega filma, to je vse, kar imam od slavnih filmskih zvezdnikov. Nohtov si že davno ne lakiram, ni denarja. Tudi kolonjsko vodo rabim samo ob posebnih priložnostih in plesne vaje bodo letos minile v Ljubljani brez mene.

Moje pismo se vam zdi gotovo prav žalostno, spoštovana gospa urednica? Pa vam moram povedati še nekaj. Vsak dan hvalim Boga, da imam še to službo! Tudi če je še tako malo, sem vendarle vesela in zadovoljna. Kadar mi je hujo, ko obstojim pred slikami novega filma, se spomnim tistih, ki sploh nimajo službe in si ne morejo kupiti ne toplih nogavic, ne hrane, ki morda nimajo niti strehe nad seboj in prespijo vse mrzle noči po hlevih in kozolcih. In kadar pomislim na take siromake, sem vedno vsa zadovoljna, da se mi ne godi še slabše, in samo Boga prosim, da bi ne izgubila službe, ki mi nudi vsaj toliko, kolikor potrebujem za golo življenje.

O. M., uradnica.

Cenjena gospa urednica!

Prvo, čemur sem se morala odreči, je bila kavarna. Rada sem šla vsaj po enkrat ali po dvakrat na teden v kavarno, da sem se malo pogovorila z znanci. Temu sem se morala v zadnjem času odreči. Tudi cigarete sem morala pustiti, kar pa ni najhujše, saj menda ni lepo, če ženska kadil, čeprav živimo v moderni dobi. Izpočetka je bilo zelo hujo brez cigaret, pa sem se privadila. Svoj zimski plašč nosim že tri leta, letos sem si nameravala kupiti novega, pa ni bilo mogoče, starega sem dala obrniti, dober bo še za dve leti. Še mnogim malenkostim, ki so se mi zdele poprej neogibno potrebne, sem se morala odreči. Nikakor se pa ne

morem odreči knjigam in gledališču. Nobena izobrazena žena ne more živeti brez tega, saj mi knjige lahko nadomestijo vsako družbo in še tako zanimiv pogovor v kavarni, edino ob knjigah lahko pozabim na denarne stiske.

N. P., profesorica.

Draga gospa urednica!

Tudi za nas so nastopili slabi časi. Cene sem morala precej znižati, pa še tega marsikatera stranaka ne more plačati. Saj vem, da je težko za denar, toda jaz moram plačati najemnino, davek in hrano. Nisem si mogla pomagati drugače, kakor da sem odpustila svojo pomočnico. Hudo mi je bilo, saj sem jo imela že več let v hiši. Tudi izučila se je pri meni, a žal, nisem je mogla več plačati. Zdaj napravim vse sama, kadar je pa kaj več dela, moram šivati pozno v noč. Seveda to ni zdravo, a ne morem si pomagati. Potrebovala bi pomočnico, a res ni denarja.

F. Š., šivilja.

Tako so nam odgovorile vprašanke. In kaj pravite ve? S katero se najbolj strinjate? Kako si skušate ve olajšati položaj? Pišite nam! Morda ima katera dobro idejo, po kateri bi se lahko druge ravnale. Svetujte drugim, če se vam bolje godi, če ste ve bolj izumljive in praktične.

Uredništvo.

UMETNOST NAKUPOVANJA.

Žena, ki sama nakupuje, bo s prenečenjem opazila, koliko dragocenih pobud dobi prav pri tem, ko kupuje. Vidi kakšno stvar, ki je prišla prvič na trg, ali pa se spomni med dobrotami na trgu kakšne jedi, ki je že dolgo ni skuhala. Brez pretiravanja lahko rečemo, da bo jedilni list žene, ki sama nakupuje, pestrejši kakor jedilni list, ki je sestavljen pri mizi.

Vsaka žena naj gleda, da bo kupila čim ceneje. Nesmiselno je plačevati za enako vredno blago nekje več kakor drugje. Prihranjeni denar se da tudi bolje uporabiti kakor za jed, ki je sicer potrebna, pa vendar ne smisel življenja.

Če naročite blago in ga prinese učenez iz trgovine, ga dobro preglejte. Ugotovite, ali ničesar ne manjka, ali je povsod kakovost, ki ste jo želeli, pa tudi to, ali je račun pravilen. Tudi poslano zelenjavo in sadje je treba pregledati in slabo zavrniti.

Gospodinja, ki si izbere za nakupovanje primerno uro, ne bo pri tem zapravila dosti časa. Na trg bo šla dopoldne, v trgovino pa ne šele zvečer, ko je najhujši naval. S tem ne bo samo prihranila obilo časa, ampak bo tudi bolje in skrbneje postrežena.

Vse to je samo po sebi umevno. Toda če se bomo po tem tudi ravnali, si bomo prihranili obilo jeze.

BELI TEDEN

Molino (kotenina)

širina 70 cm, meter po

Din 4'—

Izšel je cenik v SLOVENSKEM jeziku. Zahtevajte ga še danes, jutri bo morda že prepozno. Cenik pošljemo takoj in brezplačno.

Kastner & Ohler
Zagreb.

BOLEČINE V ŽELODCU

Isto velja tudi za drugo vrsto bolečin, ki jih najpogosteje občutijo prav tako ženske: za bolečine v želodcu. Tudi tu je cela vrsta vzrokov, od zelo pogostega, a nedolžnega nervoznega obolenja želodca, m'imo želodčnih čirov do želodčnega raka.

Seveda bi bilo nespametno, če bi žena takoj, ko začuti prvič bolečine, tekla k zdravniku. Če se bolečine ponavljajo, pa ni dobro prav dolgo čakati. Zlasti če so združene bolečine s slabim tekom, z dušenjem ali celo z bruhanjem.

Bolečine, ki se pojavljajo redno pol ure po jedi, zbujaajo sum, da je v želodcu najbrž čir. Bolečine, ki jih čutimo, ko je želodec prazen, dajo slutiti, da imamo prav tako čir, toda najbrže v tankem črevu.

Od vzroka bolečine v želodcu je odvisno zdravljenje. Predpiše naj ga vselej zdravnik.

BOLEČINE V KRIZU

Omenimo naj še te bolečine, ki so pri žedah prav pogoste. Pri žedah s stalnim poklicem nastanejo te bolečine navadno zaradi neprestanega stanja ali sedenja. Mnoge perice, likarice, trizerke, prodajalke, na drugi strani pa strojepiske, šivilje, letilje in druge žene trdijo, da jih v krizu zbada. Najbolj čutijo te bolečine tiste, ki imajo razen tega še ploskve ali pa navznoter ukrivljene noge.

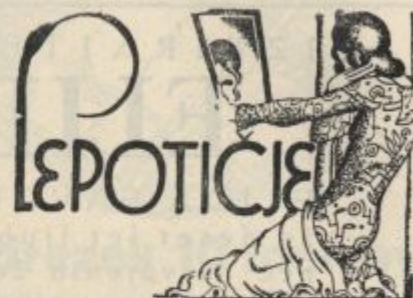
Če so te bolečine posledica utrujenosti in so skoraj prirodne, so pa ne prirodne in znak boleznih pri ženskah, ki trpe na povešenju drobovja. Tu pomagajo pogosto primerni pavi, da bolečine hitro izginejo.

To sredstvo pa se ne obnese, kadar je vzrok bolečinam v hrbtu obolenje organov spodnjega dela telesa.

Prav tako bomo čutili bolečine v hrbtu pogosto pri ledvičnih boleznih, išiasu in izpremembah na hrbtenici. Naposled ne smemo pozabiti tudi redkih revmatičnih obolenj hrbtne mišičevja.

Če se te bolečine redno ponavljajo, ne smemo odlašati ali pa jih sami zdraviti. Cimprej bomo šli k zdravniku, tem bolje bo in tem prej se bomo bolečin rešili.

Če so bolečine še tako hude, celo neznosne, naj nas vendar tolaži misel, da so uvaževanja vredni čuvaj našega zdravja. Dr. M.

KAKO SE PRIPRAVIM ZA PLES.

Res so dandanašnje razmere težke, toda vsako dekle in vsaka žena gre o pustnem času rada vsaj enkrat na ples. Na ples gremo, da se razvedrimo, zato ne hodi na ples, če si bolna ali če si zelo razburjena. Ako hočeš imeti na plesu res kaj užitka in zabave, moraš biti mirna, dobre volje in lepa. Lepota in notranji mir sta v tesni medsebojni zvezi; utrujen, jezen, razburjen obraz ni nikdar lep. Pa tudi telesne nedostatke s skrbno nego marsikdaj lahko odpravimo ali vsaj prikritimo. Vzemí si dovolj časa, da se skrbno pripraviš na vse.

Največ nege posvetimo seveda obrazu. Če opazimo na obrazu gubice, ga držimo nad soparo kamiličnega čaja ali pa polagajmo na gube tople obkladke iz poparjenih kamilic. Obraz postane tudi svež in brez gubic, če si ga masiraš s koščkom ledu. Nato zdrgni kožo s kolonjsko vodo in jo namaži z dnevno kremo, pa ne samo po obrazu, ampak tudi po rokah, ramenih, vratu, hrbtu in prsih, potem se pa previdno popudraj. Nato se diskretno našminkaj, kakor zahteva tvoja polt in barva obleke. Dobro je, če delaš to pri luči, zakaj našminkan obraz, ki je videti pri dnevnih svetlobi svež in mladosten, utegne biti pri umetni svetlobi ves drugačen. Skrbno pazi na trepalnice in obrvi, da si jih preveč ne namažeš; uporabljaj samo najboljšo šminko, ki se ne razmaže. Če se ti obraz rad potí, rajši ne uporabljaj barvil, ampak samo puder, da se ti barva ne začne topiti in svetiti. Tudi za ples velja isto pravilo kakor za šminkanje sploh: rajši premalo kakor preveč. Ako uporabljáš parfume, vzemi za to priložnost samo najboljše vrste in si ne parfimiraj obleke, temveč roke in za uhlji, vendar zelo rahlo, ker vsak ne prenaša močnega duha. Bolje je, da uporabljáš samo dobro kolonjsko vodo, kajti v gneči in vročini postane tudi najboljši parfum zopetu.

Da,
moja
draga,

otroka morate začeti že sedaj
negovati — čeravno ga še ni
na svetu. Uživajte le lahko pre-
bavljivo, redilno hrano in pijačo,
ki ne razburja srca in živcev.

Torej za zajtrk in malico

KNEIPPOVO SLADNO KAVO

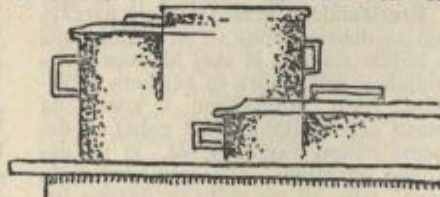
z malo večjim dodatkom

PRAVEGA FRANCKA

To Vam bo teknilo in posebno
dobro delo.

**GOSPODINJSTVO
IN KUHA**

Stroji in drugi pomočki v kuhinji.

Bolj ko napreduje tehnika, toliko več pomočkov ima gospodinja na razpolago, da svoje delo hitreje in lažje opravlja. Glavni del teh pomočkov so različni stroji in razno praktično orodje, ki ga pa večina gospodinj v svojo škodo niti ne pozna.

Da se stroj v gospodinjstvu doslej tako malo uporablja, je krivo zlasti dejstvo, da je večina takšnih strojev, posebno pri nas, še precej draga in jih neimoviti sloji ne zmorejo. Nič manj pa ni tega krivo to, ker gospodinja, ki se ni nikdar učila ravnati s strojem, stroju ne zaupa in se ga kar boji. V marsikateri hiši počiva v kakšnem kotu prav uporaben stroj, ki je moral v nezasluženi pokoj, ker nihče

pri hiši ni znal z njim prav ravnati.

Res je sicer, da ima večina strojev in priprav, zlasti tistih, ki so namenjeni za kuhinjo, še razne nedostatke in so največkrat preveč komplicirani. Gospodinjski stroj, ki nam zares prihrani čas in delo, pa mora biti takšen, da se da hitro in lahko sestaviti in osnažiti. Če stroj nima te poglavitne lastnosti, se s tem postranskim delom več zamudimo, kakor smo prihranili na času. Seveda bodo stroji vedno popolnejši, čimbolj se bodo v gospodinjstvu uporabljali.

Tudi pri nakupu strojev se ravnajmo po pravilu, da je najdražji najcenejši. Zato kupujemo samo izdelke najbolj znanih tvrdk, da lahko dobimo pozneje tudi nadomestne dele.

(Dalje prihodnjič.)

JEDILNI LIST ZA TEDEN DNI.

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Špinačna juha. 2. Ričet s prekajeno svinjino. 3. Kompot.

Zvečer: Prekajena svinjina (od opoldneva). Jabolčni hren (30).

Torek.

Opoldne: 1. Goveja juha z nastrgano kašo. 2. Govedina. Dušen riž. Paradižnikova omaka. 3. Nadevane blazinice.

Zvečer: Pražena ledvica. Kompot.

Sreda.

Opoldne: 1. Lečna juha (23). 2. Telečji zrezki v papriki (193). Makaroni. Zeljna solata.

Zvečer: Češpljeva kaša.

Četrtek.

Opoldne: 1. Postna guljaževa juha (21). 2. Ocvrta svinjina. Mešana solata. 3. Kompot.

Zvečer: Omlete z mezgo.

Petek.

Opoldne: 1. Juha iz zelene (33). 2. Kislo zelje. Fižol. 3. Koruzni pečenjak.

Zvečer: Guljaž iz morskih rib. Polenta.

Sobota.

Opoldne: 1. Goveja juha z močnatimi žličniki. 2. Govedina. Zetje s paradižniki. Pražen krompir.

Zvečer: Kuhana svinjska glava. Fižol z redkvico.

Nedelja.

Opoldne: 1. Grahova juha z opečenimi žemelnimi rezinami. 2. Preslaninjene bržole. Krompirjev pire. Pesa. 3. Medena potica (419). Kompot.

Zvečer: Medena potica. Čaj.

Številke v oklepajih pomenijo številko recepta v naši kuharski knjigi »Kako naj kuham«. Za debelo tiskana jedila prinašamo recept.

Nadevane blazinice. Iz 30 dkg moke, 1 jajca, nekoliko soli in vode zamesimo testo za rezance, ga na tenko razvaljamo in zrežemo s kolescem na kvadrate. Robove teh kvadratov namažemo z beljakom, na sredo pa denemo malo mezge. Vsak nadevani kvadrat pokrijemo potem z drugim kvadratom, oba po robovih dobro stisnemo, da se sprimetata, in ju vnovič obrežemo s kolescem. Nato kuhamo

Vsaka

**ASPIRIN-
TABLETA**

nosi Bayer-jev križ kot garancijo za pristnost. Proti vsem bolečinam in prehladu

ASPIRIN

Oglas je registr. pod S. Br. 6704 od 1. III. 1935.

21

Vlažno - hladno - tedaj NIVEA

Seveda, če z Nivea-kremo redno negujete kožo, bo postala raskava in razpokana koža spet mehka in nežna. Ali bolje je, da to preprečite kakor zdravite! Zavarujte zato kožo o pravem času s tem, da jo natrete po dvakrat na dan z Nivea-kremo. Nivea napravi kožo odporno in ohrani njeno lepo post.

Nivea je nenadomestljiva, ker je Nivea edina krema, ki ima v sebi eucerin, in v tem tliči njeno edinstveno delovanje.

blazinice v slanem kropu 20 minut, jih, ko so kuhane, pobereemo v skledo in zabelimo z drobtinicami, opraznimi na opresnem maslu.

Namesto z mezgo lahko nadevamo blazinice tudi s sirom, in sicer naredimo ta nadev takole: 6 dkg opresnega masla dobro zmešamo s 4 dkg sladkorja in dodamo eno jajce, $\frac{1}{4}$ kg pretlačenega sira, 2 dkg osnaženih rozin in pol desetinke litra smetane.

Koruzni pečenjak. V litru mleka razpustimo 2 kdg kvasa, primešamo pol litra koruzne moke in osolimo. Čez eno uro vmešamo posebej 2 rumenjaka, 10 dkg sladkorja, 2 desetinki litra kisle smetane in drobno sesekljane olupke od pol limone. Nato dodamo koruzno moko, mleko in sneg od dveh beljakov. To zmes zlijemo potem v pekačo ali ponev, v kateri smo razbelili 7 dkg masti, in denemo peč v vročo pečico. Ko je pečenjak pečen, ga namažemo po vrhu s kakršnokoli mezgo in narežemo na četverkotnike.

Guljaž iz morskih rib. 1 kg rib osnažimo in jih namakamo pol ure v enem litru mleka, da izgube duh po morski vodi. Potem vzamemo ribe iz mleka, počakamo, da se posuše, jih pokapamo z limonovim sokom in osolimo. Čez nekaj časa jih razrežemo na ko-

se, ki jih povaljamo v moki in opečemo na razbeljeni masti. Ko so pečeni, jih pobereemo iz masti, na mast pa denemo potem 4 dkg narezane slanine in 15 dkg drobno sesekljane čebule, in ko ta zarumeni, potresemo na mast še 2 dkg moke, da tudi ta zarumeni. Nato dodamo malo paprike, kisa in vode ter vse skupaj prevremo. Nazadnje pridenemo še 3 dkg paradižnikove mezge in desetinko litra kisle smetane, nakar vse skupaj vnovič prevremo in denemo v to omako opečene kose ribe.

K ribjemu guljažu serviramo lahko žličnike, krompir, makarone ali pa polento.

Zelje s paradižniki. Eno veliko ali pa dve manjši trdi glavi belega zelja osnažimo, zrežemo in mu primešamo 2 kavni žlički soli. Potem razbelimo 10 dkg masti, zarumenimo na njej srednje veliko na drobno zrezano čebulo, denemo na mast zelje in ga dušimo tako, da ga ves čas pridno mešamo. Ko se je zelje nekako za polovico vkuhalo in postalo svetlorjavo, mu dodamo žlico moke, primešamo 5 velikih paradižnikov ali pa paradižnikove mezge in zalijemo s pol litra goveje juhe ali pa vode. Potem dušimo zelje do kraja in ga ves čas dobro mešamo. Vselej, kadar se juha pkuha, dolijemo druge. Paziti pa moramo, da je ne dolijemo preveč naenkrat, da ostane zelje lepo skupaj in da ne postane preveč vodeno. Nekoliko prej, preden zelje serviramo, mu primešamo še 3-4 žlice kisle smetane in 1 do 2 žlici stolčenega sladkorja.

Preslaninjene bržole. Bržole narežemo na debele reznje in jih pretaknemo s koščki slanine, ki smo jih poprej povaljali v soli, popru in zelenem peteršilju. Nato prepražimo v kozici na masti čebulo (lahko tudi gobe) in denemo potem vanjo bržole, ki jih nekoliko oprazimo. Zdaj prilijemo malo vina, juhe ali pa vode in dušimo bržole, dokler ne postanejo mehke. Nato jih vzamemo iz omake, ki jo zalijemo potem z $\frac{1}{4}$ l kisle smetane, vse skupaj prevremo in polijemo čez bržole.

Pečivo k čaju.

Skuhamo tri srednjevelike krompirje, jih olupimo in pretlačimo. Nato pridenemo isto težo opresnega masla in moke ter zamesimo gladko testo. To testo potem razvaljamo in narežemo na primerno velike četverkotnike, ki jih po vrhu pomažemo z raztepenim jajcem in lepo rumeno spečemo.

Medtem posebej zmešamo 5 sardel, ki smo jim bili pobrali kosti in ki so se namakale čez noč v mleku, s tremi trdo kuhanimi rumenjaki in 15 dkg

opresnega masla. To zmes pretlačimo in ji primešamo 2 žlici gorčice in 2 nožni konici belega popra, potem jo pa namažemo na pečene kruhke, ki jih nazadnje še obložimo s sesekljanimi kumaricami in s kaprami.

Veselite vsake
gospodinje je

PFAFF-ov šivalni stroj

Posebno v teh časih, ko je treba varčevati, mora varčna žena in mati marsikaj sama napraviti.

PFAFF-ov šivalni stroj nudi gospodinj in šivilji olajšanje in čisto nove možnosti za šivanje praktičnih stvari in za vezenje ličnih vzorov.

Brezobvezno Vam predvajamo vse stroje v naših trgovinah.

IGN. VOK

Ljubljana
Tavčarjeva ul.

Podružnice: Kranj,
Novo mesto, Celje,
Maribor.

**REMEC Co. DUPLICA
KAMNIK**
Ljubljana, Kersnikova ul. 7

KAKO RAVNAJ Z DOJENČKOM.

1. Daj otroku dovolj zraka in solnca. Tudi pozimi pelji otroka vsak dan za eno uro na sveži zrak.

2. Daj otroku jesti vedno ob določenem času, to je na vsake tri ure.

3. Ne razvajaj otroka s slaščicami.

4. Če dojenček joka, ga nikar ne jemlji takoj v naročje; če ni lačen, moker ali bolan, bo že nehal jokati. Ako ga boš nosila ali zibala, si bo otrok to zapomnil in ne bo hotel brez tega prihodnjič utihniti.

5. Ne uspavaj dojenčka z zibanjem, položi ga v posteljico, bo že zaspal.

6. Skrbi, da bo dojenček vedno snažen. Vsak dan ga okoplji; kadar ga previjaš, ga umij z mlačno vodo in potresi z otroško štopo.

7. Ne suši nikdar plenice, ne da bi jih prej dobro izprala; če le moreš, suši plenice na solncu.

8. Ne dovoli nikomur, da bi poljubljal otroka, tudi sama ga ne poljublja na obraz.

9. Ne imej otroka v kuhinji, ker mu sopara škoduje. Položi ga v njegovo posteljico v sobi.

10. Če je otrok bolan, pa ne veš, kaj mu je, se posvetuj z zdravnikom. Nikar mu ne kuhaj čajev, ki ti jih kdo nasvetuje. Otrokov organizem je šibak in ne prenese brez škode vseh mogočih polzkusov.

11. Beri večkrat knjige o negi dojenčkov. Mnogo lahko pridobiš iz njih.

12. Pazi, da ne boš prezgodaj otroka učila sedeti in hoditi; otrok ima mehke kosti, lahko se mu skrivijo.

13. Ne dovoli, da bi otrok nosil v usta igrače in trakove od obleke, tudi sesala mu ne dajaj.

14. Ne pusti, da bi se otrok plazil po tleh, če pa hoče lesti, pogrni na tla čisto rjuho.

15. Preberi naši knjigi: »Postanek otroka« in »Kako vzgojim svojo deco«.

KAKO RAVNAJ Z OTROKOM DO 6. LETA.

1. Ne kupuj otroku dragih igrač. Daj mu igrače, s katerimi se bo lahko brez skrbi igral in ne bo prevelike škode, če jih pokvari.

2. Zahtevaj od otroka, da uboga že na prvo besedo.

3. Ne pretepaj otroka. Pametna mati bo znala vzgojiti otroka brez take kazni.

4. Ne kaznuj otroka s tem, da bi mu pritrjavala pri hrani.

5. Navadi otroka, da bo jedel vse od kraja in si ne bo izbiral jedi. Če pa neče jesti, ga ne sili. Kadar bo lačen, bo že jedel.

6. Zvečer naj otrok zaspri takoj, ko leže. Ne dovoli, da bi se otrok v postelji še igral.

7. Ne pomiluj otroka, če se je idaril ali urezal. Povej mu, da je sam kriv nesreče.

8. Ne zlaži se nikdar svojemu otroku. Če česa ne veš, priznaj otroku, pa mu razloži vse tako, kakor se ti zdi, da bo mogel razumeti.

9. Vpričo otroka ne govori o njegovih vrlinah, pa tudi drugim ne dovoli, da bi ga hvalili, češ, kako srčan, priden in pameten otrok je to, da otrok ne postane domišljav.

10. Ne popusti nikdar otrokovi temi.

11. Bodi vedno dosledna. Češar ne dovoliš otroku, kadar si slabe volje, mu tudi takrat ne smeš dovoliti, če si dobro razpoložena.

12. Ne streži otroku. Nauči ga zgođaj, da se bo znal sam umiti, obleči ter pospraviti igrače in drugo.

TRPLJENJE NAŠIH ŽEN.

»N. N. je poizkusila izvršiti samomor s tem, da je zaužila večjo količino octove kisline. Prepeljali so jo v bolnišnico, vendar je njeno stanje brezupno. Vzrok samomora ni znan.«

»N. N. je skočila iz četrtega nadstropja in obležala z razbito lobanjo na mestu mrtva. V smrt je šla zaradi nesrečne ljubezni.«

»N. N. si je prerežala žile na roki, in preden je prišla zdravniška pomoč, je sirota izkravavela. Obupala je nad življenjem, ker se ji je mož izneveril.«

Take in podobne notice beremo v časnikih vsak dan. Statistika je pokazala, da obupa nad življenjem mnogo več žensk kakor pa moških. V čem tiči vzrok? Ženska je po konstituciji slabotnejša, morda je zaradi tega tudi živčno hitreje izčrpana in predvsem je njeno čustveno življenje mnogo globlje in tako bolj dovzetno za trpljenje in obup. Vendar bi se dalo deliti ženske v dve vrsti. Tiste, ki se popolnoma predajo obupu in si končajo življenje, in tiste, ki z nepopisnim junaštvom tiho prenašajo vse trpljenje. O takih beremo lahko v časnikih tudi takele notice:

»Mož, oče štirih otrok, je obstrelil svojo ženo med prepirom. Siroto so težko ranjeno prepeljali v bolnišnico, kjer je počasi okrevala. Moža so prijeli in sodišče ga je obsodilo na 15 let ječe s prisilnim delom. Poslali so ga na Hudičeve otoke. Žena je izjavila, da pojde z otroki za njim, ker ne mara, da bi morali otroci 15 let pogrešati očeta. Odpustila mu je, češ da je grešil v navalu besnosti in da zaradi tega nima pravice ločiti otroke za tako dolgo dobo od očeta.«

Pravijo, da je samomor junaštvo. Kakšno junaštvo je to, če se človek zboji vsake majhne nesreče? Beg iz življenja je strahopetstvo. Nič ni lažje kakor odtegniti se odgovornosti, kakor uteči pred nečim, ko v resnici ni tako hudo. Nikdar ne smemo obupati! Vsaka reč se da popraviti. Samo razmišljati je treba, pa se še najde dober izhod iz zagate. In vsaka bolečina mine. Čas je najboljši zdravnik, ki zaceli vse rane.

BELITEDEN

Bridge-garnitura

za 4 osebe, enobarvna tkanina z borduro, 104×104 cm, 4 prtiči 29×29 cm

Din 40.—

Izšel je cenik v SLOVENSKEM jeziku. Zahtevajte ga še danes, jutri bo morda že prepozno. Cenik pošljemo takoj in brezplačno.

Kastner & Ohler
Zagreb.

KAKO SE JE TREBA VESTI V VLAKU.

Kadar misliš potovati z vlakom, pridi za časa na postajo, da si v miru kupiš vozni listek. Ko stopaš v vlak, se ne prerivaj, ampak počakaj, da najprej potniki izstopijo, šele potem pojdi v voz. Rado se zgodi, da je na sedežih polno prtljage, ki je nevljudni sopotniki nočejo umakniti. Ne pričakaj se zato z njimi, ker lahko naletiš na siroveže, ampak pokliči sprevodnika in ga prosi, naj posreduje. Kadar potuješ sama, je najbolje, da si poiščeš oddelek za ženske.

Z neznanci se ne spuščaj v pogovor. Če te kdo nagovori, mu vljudno odgovori, vendar ne bodi prezaupljiva, ker ne veš, s kom imaš opravka. Nikoli se pa ne prepiraj s sopotniki ali pa s sprevodnikom, rajši malo potrpi. Če naletiš na posebno sitnega in nervoznega sopotnika, ki mu nikakor ne ustrežeš, mu ne odgovarjaj!

Pazi na svojo prtljago. Na kovčegu imej značko ali privezano tablico s svojim naslovom. Če imaš več denarja s seboj, ga ne hrani v ročni torbici ali pa v žepu, ker nikoli ne veš, s kom potuješ. Napravi si na perilu skrit žep in hrani v njem denar. V torbici imej samo toliko, kolikor potrebuješ na vožnji.

Če se ti zgodi, da si na vlaku kaj pozabila, pa to opaziš šele potem, ko je vlak odpeljal, naznani to v postajni pisarni, da obvestijo sosednjo postajo in ti od onod pošljejo stvari nazaj. Na potovanju bodi vedno mirna, ne razburjaj se, govori kar moči malo in nikogar ne nadleguj.

Le hitro v posteljo -

pa spati, to je zdaj edina njena želja. Tako se godi na žalost še marsikateri družici gospe, ki opravlja svoj poklic. Saj pa tudi ni malenkost, če mora biti po ves dan na nogah, zlasti v kritičnih dneh. Toda prav po nepotrebnem se tako muči, ko daje »CAMELIA« novodobni reformni vložek vsaki gospe občutek dobre nege in svežosti in kar je potrebno, da si ohrani vztrajnost in

spodobnost. Ali samo »Camelia« je »Camelia«. Stevilni najfinejši puhasti sloji vate iz staničnine jamčijo za največjo sposobnost vpijanja! Mehki so, dobro se prilagajo in imajo zaokrožene vogale! Nič ne ovirajo niti v najlažji obleki! Varujejo perilo! Preprosto in diskretno uničevanje. »Camelia« pas omogoča s svojimi varnostnimi sponkami nošnje brez težav in največjo prostost pri gibanju.

Camelia

Idealni reformni vložki in pasovi za dame

Domači izdelek

Dobiva se v vseh trgovinah s higijskim potrebščinami. Drugače, na vprašanje, Vam sporoči najbližnjega dobavljača Rave d. d., Zagreb

Vložki:

popular 10 kosov . . . Din 24.—
special 6 » . . . » 12.—

Pasovi:

iz »kanca« . . . » 20.—
svileni, ozki . . . » 20.—
svileni, široki . . . » 26.—
svileni, frote . . . » 26.—

Pazite na modri originalni zavoj!

Pridna gospodinja ne miruje od zore do mraka, njenemu bistremu očesu ne uide noben prašek, kajti njen dom mora biti vedno lep in čist. Prav tako kakor pridna gospodinja je **Zlatorog-ovo milo**: njegova obilna snežnobela pena prodre pri pranju skozi vsako tkanino in očisti perilo tako natančno, da je videti lepše kakor novo. To posebno dobro lastnost **Zlatorog-ovega mila** poznajo naše gospodinjne prav dobro in trdijo druga za drugo: »Le **Zlatorog milo** da belo perilo!« Vsaka gospodinja je srečna, ki se poslužuje **Zlatorog-ovega mila!** Priporočamo ga!

Ej, te naše gospodinjne! Priznamo, da zna večina naših gospodinj ceniti izdelek naše domače tovarne »**Pekate**« — »**Jajnine**«. So pa vendar še med njimi, ki jih premalo rabijo, to pa zaradi tega, ker nanje pozabijo. Kolikokrat bi lahko postregle svoji družini s to izborno jedjo, če bi se pravočasno nanjo spomnile. Zapišejo naj si tedaj večkrat na teden v svoj jedilni list »**Jajnine**«.

Steznik, ki oblikuje in izenačuje, pa vendar ne tišči in utesnjuje, Vam napravi
IRENA SALAJ, salon steznikov, Ljubljana, Tyrševa 1a/3 - Lift!

KAVA KOT KURJAVA.

V pivovarnah v Braziliji kurijo kotle s sirovo kavo, braziljske železnice pa uporabljajo kavo za pogon lokomotiv. Če je to ravno potrebno in če res mora biti tako, je za nas navadne smrtnike težko pojmljivo, jasno pa je: ako nam bo zrnata kava predraga, ker jo rabijo v Braziliji za kurjavo kotlov in strojev, bomo segli po drugih pripomočkih, ki omogočajo, da si vendar ohranimo aromatičen, zlatorjav in priljubljen zajtrk, ki nam je vsem tako všeč. Zato je dobro, da imamo tovarne, ki izdelujejo iz domačega ječmena in iz domače žlahtne cikorijske rastline izdelke, iz katerih si lahko pripravimo zdravo, redilno in okusno kavo za zajtrk in malico, ki sta pri vsem tem še prav poceni. To je namreč Kneipova sladna kava in Pravi Franck.

Vzdih.

Micka je odpovedala službo. S prvim pojde.

Pa pravi gospa:

»Dolgo niste pri meni vzdržali.«

Micka zastoka:

»Reš ne, ampak dovolj.«

Ugovor.

»Ne govori zmeraj: »Tega ne maram!« Otroci morajo jesti vse.«

»Vidiš, včeraj, ko sem jedel nezrela jabolka, si me pa namlatil.«

Duhovi.

Pri Korenovih so klicali duhove. Sveta tišina je vladala. Iznenada pa je zagrmel s police kup krožnikov na tla, da so se vsi razbili. Gospa Korenova se je hitro nagnila k možu in mu šepnila:

»To je pa duh naše rajne deklet.«

Posledica.

»Tisoč dinarjev naj vam plačam, ker vam je padel z mojega balkona cvetlični lonc na glavo. Ali ste znoreli?«

»Je že mogoče! Vidite, to je od tega!«

Križ z otroki.

Letoviščar (kmetu, pri katerem stanuje): »... veste, moj sin je pesnik.«

Kmet: »Z otroki je pač zmeraj križ. Moj je pa lovski tat.«

Pridiga.

Mož pride ponoči natreskan domov. Ko se zjutraj zbudi, mu pravi žena:

»To je pa že višek! Ob treh zjutraj te mora natakati privleči pred vrata! Zakaj pa nisi prišel ob desetih, kakor si mi obljubil?«

»Natakati prej ni utegnil.«

Stara navada.

Profesor gre čez trg.

Drugače vprašuje samo v šoli.

To pot vpraša tudi izven šole.

Vpraša policista: »Kje je Krekov trg?«

»Naravnost, potem pa na levo.«

Profesor pokima: »Dobro. Sedite!«

Profesorska.

»Gospod profesor, gospod profesor! Po stropu leze velik pajek!«

»Kaj me to briga. Pohodite ga!«

Presenečenje.

Dama pri mizi začudeno:

»Vi ste torej slavni profesor Komar? Jaz sem pa mislila, da ste čisto drugačni!«

»Kakšen pa?« je vprašal profesor. »Debel, majhen, grd?«

»Nasprotno! Vitek, velik in lep!«

BELI TEDEN

Platno za rjuhe

širina 146 cm, meter po

Din 15.—

Izšel je cenik v

SLOVENSKEM

jeziku. Zahtevajte ga še danes, jutri bo morda že prepozno. Cenik pošljemo takoj in brezplačno.

Kastner & Ohler
Zagreb.

Ni treba kuhati. To navodilo je namenjeno vsem tistim, ki si žele hitro, udobno in brez vsakršnih priprav napraviti zajtrk ali južino, ki jih bo osvežila in okrepila.

Ovomaltine — koncentracija redilne vrednosti in vitaminov — je hrana, ki jo je treba samo nasuti v toplo mleko, pa imate takoj pripravljen odličan zajtrk, ki je zdrav, tečen in krepilen.

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinskih knjig: za vse leto Din 105.—, za pol leta Din 54.—, za četrt leta Din 27.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5.—; za Italijo Lir 37.—. Posamezna številka Din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinska knjiga Din 30.—.

Deset knjig broširanih leposlovnih knjig Din 100.—, Vezava 60.—, Deset broširanih rodbinskih knjig Din 67.—, Vezava Din 60.—.

Izhaja vsakega 1. v mesecu.

Urejuje Rija Podkrajškova v Ljubljani. Odgovorna urednica Tončka Lipoglavskova v Mariboru.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ul. 10/I. Tel. 24-87, Rokopisni se ne vračajo.

Predstavniki Josip Ošler.

HERSAN ČAJ

DELUJE

dobro pri želodčnih, jetrnih in ledvičnih boleznih.

POMAGA

pri arteriosklerozi in hemeroidih.

LAJŠA

muke in bolečine pri revmatizmu in putiki (gihta).

BLAŽI

bolečine pri mesečnem perilu in klimakteriju.

ODPRAVLJA

motnje pri ljudeh, ki se rede, in jih dela vitke.

DOBI SE V VSEH LEKARNAH!

Vzorec Vam na zahtevo brezplačno pošlje

Radiosan Zagreb
Dukljaninova 1

Reg. s. št. 19.834 / 1933.

Raztreseni uradnik.

Silno razmišljen sodnik v Ameriki naj bi bil poročil mlado dvojico. »Hočete tega gospoda za moža?« je vprašal nevesto, ki je s poudarkom kimala. — »No,« se je obrnil proti ženinu, »kaj pa boste vi navedli v svoj zagovor?«

Moderno.

»Ali bi hoteli teden dni dopusta, Jernej, ko bi mogli potovati brez svojih stroškov?« vpraša profesor svojega starega služabnika. — »Prav rad, gospod.« — »Dobro. Po 20 letih se mi je posrečilo dokončati veličansko raketo. Vzemite nekaj brašna s seboj in pošljem vas za teden dni na mesec.«

Priznanje.

I. zasluh.

- Obtoženec, poznate ta ključ?
- Ne, gospod sodnik.

II. zasluh.

- Obtoženec, poznate ta ključ?
- Da, gospod sodnik.
- No, vendar priznate!
- I, gotovo ga poznam, saj ste mi ga včeraj pokazali.

Prisklednik.

»Ali hočete jutri pri meni južinati?« — »Hvala lepa: ljubše bi mi bilo pa, če bi me povabili za pojutrišnjem.« — »Kdo pa vas je za danes povabil?« — »Vaša žena.«

IZ PARIZA PRIHAJA NOVA VRSTA PUDRA

Francoski kemiki so po dolgoletnih raziskovanjih iznašli nov puder, ki popolnoma odstranjuje blestenje nosa in maščobo kože. Ta puder daje polti prekrasen »mat« videz, ki traja 8 ur ter mu dež ali potenje ne moreta škodovati. Skrivnost tega pudra je v njegovi sestavini, imenovani »dvojna pena«, ki se sedaj nahaja v novem pudru Tokalon.

Ta sestavina napravi puder odporen proti vlagi. Prepričajte se o tem sami in napravite tale poizkus: na prst dajte malo novega pudra Tokalon, potem ga orst pomočite v vodo. Ko potegnete prst iz vode, opazite, da se ne blesti in da ni moker, temveč popolnoma suh in »mat«. Puder je odporen proti vlagi, ker vsebuje »dvojno peno«. Če uporabljate novi puder Tokalon se Vaša koža ne more blesteti. Ure in ure lahko plešete v vročih prostorih a Vam pri tem ostane polt ravnotako sveža in lepa kakor ob začetku plesa. Vse elegantne francoske žene uporabljajo danes puder Tokalon. Kupite eno škatlo še danes in začuden boste opazili, kako se razlikuje od vseh ostalih vrst pudra, ker on pač edini vsebuje skrivnost »mat odraza«. Z uporabo tega pudra boste dobili zapeljivo in mladostno polt, zaradi katere Vas bodo znanke občudovale in Vam tudi zavidale.

Kakor nalašč.

»V treh minutah pojdem!« izjavi razjarjena kuharica po nastopu z gospodinjo. — »Potem pristavite še jajca,« se obregne gospodinja, »bomo vsaj enkrat prav kuhana dobili.«

Velika tuba
NIVEA
PASTA ZA ZOBE
čudovita po okusu
neprekosljiva v učinku!

DIN.
70

Za ples 1936

99.-

IZ LAKA ZA DRUŽBO IN PLES

129.-

SREBRN ZA VSAKO TOALETO

129.-

NAJNOVEJŠI VZOREC IZ SEMIŠ

69.-

SVILEN V VSEH BARVAH

129.-

NOVOST SEZONE — SREBRN

149.-

ELEGANTEN IZ NAJBOLJŠEGA LAKA

69.-

ELEGANTEN SVILEN ČEVELJČEK

Bata